

Tiltaksnotat

Høringssvar til NOU 2015:2 Å høre til.

Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø

Det vises til powerpointpresentasjon med tittelen
«**Makta som rår. Når sannheten blir en trussel**».

Mors konklusjoner om NYE virkemidler for at det enkelte barnet skal få sin rett til et trygt oppvekstmiljø, kan sammenfattes i følgende punkter:

- **Først om Fylkesmannens rolle:**

Ut fra vår befatning med fylkesmannens kontor, er sannsynlig at deres dobbeltrolle som både tilsynsorgan og klageinstans, for vanskelig å administrere. Vi har ikke undersøkt oppfølgingen av tilsynsarbeidet deres, men vi kan iallfall klart konkludere at fylkesmannen er IKKE moden for det ansvaret det innebærer å sikre det enkelte barnet til sin individuelle rett til et psykososialt trygt skolemiljø.

Dette fremstår tydelig av vår histore, når man ikke én, men TO ganger greier å bruke «fortidighet» som begrunnelse for å avvise vår klage. Særlig den siste saken viser med all mulig tydelighet at fylkesmannen har store problemer med å skille ut det som *virkelig* betyr noe i den loven de her er satt til å forvalte.

Sannsynligvis besitter de heller ikke den kompetansen som kreves for å aktivt gå inn i det sakskomplekset som raskt oppstår når en sak har kommet så langt som til dem. Det er lurt, tror jeg, at de holder seg til rene tilsynsoppgaver.

Men selv med en slik inngrensing av ansvarsområde er det oppsiktsvekkende og bekymringsfullt at fylkesmannens kontor ikke er istand til å trekke konsekvensen av to paragrafer i lovverket på én gang, og prioritere disse i **barnets** favør. For i valget mellom to bestemmelser i en og samme lov, er det kommunens sak – de voksnes synsvinkel – fylkesmannen da ensidig velger å se. I vårt eksempel innebar det avslag på søknad om skolebytte. Fylkesmannen valgte altså å anføre at retten til skoleplass bare gjelder nærskolen, mens de i praksis dermed samtidig gjorde en beslutning om at retten til et trygt skolemiljø er **underordnet** denne bestemmelsen.

Det bør være et minstekrav at oppgaven med avsluttende klagebehandling i individuelle saker må utføres av en institusjon som besitter samme type verdisett som det som ligger til grunn da loven ble utformet. Praksisen som avsløres gjennom våre to eksempler viser at det her fortsatt er en lang vei å gå.

- **Så JA! Flytt klagebehandlingen ut og vekk.** Barneombudet er sikkert et godt forslag, men husk å skalere opp ressursene.

Et alternativt forslag som sannsynligvis er enda bedre, er at det etableres et eget elevombud; litt etter mønster av pasientombudet, men med vedtaksrett og -plikt. På denne måten forblir barneombudet en helt uavhengig instans.

Uansett er det en forutsetning at klageenheten bemannes av personell med kompetanse både innenfor jus og skole, men også personell som kan dekke og være oppdatert på både adferdsmessige og helsemessige konsekvenser av mobbing, utestengelse og ensomhet. Det bør være anledning for elevens foreldre eller en annen representant å møte saksbehandler for avklaringer.

- Senter for adferdsforskning besitter mye kompetanse om disse sammenhengene mellom miljø og adferd, også kalt konsekvenser, men deres kunnskap blir ikke nyttiggjort. **Det må gjøres noe med utdanningsløpene**, slik at lærere og skoleledere har en større og bredere forståelse allerede før de kommer ut i aktivt virke.

Det samme gjelder utdanningsløpene for personell som rekrutteres til PPT og barnevern.

- **Utdanningsløpet for personell i BUP-systemet trenger en tilsvarende oppgradering.**

Det virker ellers som det er etablert seg en kultur i poliklinikkene, som måler deres arbeid etter hvor mange individuelle diagnoser de kan sette. Det demonstreres iallfall en meget begrenset forståelse av hvordan barns psykiske helse (deres adferd, reaksjonsmønstre, samarbeidsevne, læreevner, etc) påvirkes av mistrivsel på skolen.

Poliklinikkene trenger sannsynligvis også bedre arbeidsverktøy for å identifisere disse sammenhengene i «konkurranse» med mer «populære» diagnosespektre som ADHD og autisme.

- Minst like bekymringsfullt er det også at poliklinikkene bevisst unnlater å gå inn i problemstillingene de blir presentert, fordi de «ikke vil fordele skyld». En bred etterutdanning synes påkrevd. En slik posisjon innebærer nemlig i praksis det stikk motsatte: Mennesket vil alltid naturlig søke etter plausible forklaringsmodeller, og i vakuumet som oppstår blir det automatisk den svakeste parten som blir skadelidende. Enten det er barnet selv eller dets foreldre som da blir ansvarliggjort, blokkerer det for å identifisere de virkemidlene som faktisk løser problemet.

Det er derfor ekstremt viktig at en institusjon som BUP ikke synes det er livsfarlig å trække på skolens domener, men retter søkelyset på det som EGENTLIG skal til for å forbedre barnets psykiske helse og dets utvikling.

De virker som det er lett å glemme at det er den SVAKE parten som er pasienten deres. Den forpliktelsen BUP har i disse tilfellene som angår reparasjonsarbeid etter mobbing og utestengelse kan ikke ivaretas uten å gi *tydelige* føringer og veiledning til de omgivelsene som pasienten befinner seg i til daglig.

- **Flytt barnevernet helt ut av kommunene**

Alt personell på barnevernskontorene bør være statsansatte, og samles i større enheter for å forbedre kompetanse og kvalitet i deres arbeid. Dette fristiller også enheten fra lokale interesser. Dette vil gjøre enheten bedre istand til *også* – og til barnets beste – å dekke de av deres ansvarsområder som krever samarbeid med skolen.

- Man kan ellers si det samme om barnevernet som for BUP: Det virker som de skygger banen for alt og alle ting som kan tenkes å nærme seg skolens domener.

Også barnevernet demonstrerer en meget begrenset forståelse av hvordan barns psykiske helse (les adferd) påvirkes av mistriksel på skolen. Etterutdanning er nødvendig.

- **Sett krav til organisering, og tilgjengelighet av, kompetanse i PPT**

Det virker som det er vanlig å organisere PPT slik at hver skole innenfor en kommune, betjenes av en fast kontaktperson. Dette er sikkert en praktisk anordning, men tar ikke tilstrekkelig høyde for at pedagogikk og psykologi er temmelig brede og vidt forskjellige kompetansefelt, som neppe egentlig dekkes av en og samme person. Dette innebærer at den kompetansen som er tilgjengelig på en tilfeldig valgt skole, er svært individuelt avhengig av den ene PPT-representanten som skolen har fått tildelt.

En annen konsekvens av organiseringspraksisen er at psykososiale forhold rimelig lett blir utkonkurrert. Det er pedagogikken som vinner i drakampen om denne ene kontaktpersonens tid og oppmerksomhet, simpelthen fordi psykososiale behov er mer komplekse og sammensatte og tar mer tid.

PPT-enhetene rundt om i landet bør derfor instrueres i å nedtone tilknytningen til skole og i det minste *delvis* organisere sine tjenester etter spesialfelt. Det må bli tydeligere hvorvidt kommunen faktisk ER i besittelse av personell med tilstrekkelig kompetanse OG ressurstilgang (les prioritet) innen et gitt felt.

- Alt dette hjelper imidlertid lite så lenge både PPT selv og skolene gir skinn av at foreldre ikke har anledning til å sende en bestilling til PPT. Hvor mange ganger vi fikk høre at det var skolen som måtte bestille assistansen, har jeg ikke tall på. Her har man mye kompetansehevningsarbeid å gjøre. Det må herunder også gå informasjon direkte ut til foreldrene, helst på årlig basis.
- Men uavhengig av dette synes det også som det er ekstremt vanskelig å få gjennomført kompetente undersøkelser i forhold til de psykososiale betingelsene som et gitt barn faktisk opplever. Ett av målene må være at en mobbeundersøkelse som den vår datter ble utsatt for på høsten i sjette trinn, aldri aldri aldri må gjenta seg. Noe så inkompetent, hjerterått og uverdig skal man lete lenge etter.

Det bør derfor etableres en **ambulerende tjeneste**, for eksempel i regi av statsped, der skolene MÅ bestille rådgivning og observasjoner spesifikt knyttet til psykososial kartlegging, ved bekymringer knyttet til et barn eller en elevgruppe. Bare slik kan man etter mitt syn oppnå at undersøkelsen gjennomføres med det minimum av kompetanse som er påkrevd for blant annet å oppdage skjult mobbing.

Tjenesten **kan** finansieres ved at kommunene betaler inn en andel av sitt PPT-budsjettet, til et obligatorisk «abonnement» av tjenester fra den ambulerende enheten. Dette vil kommunene slett ikke like, men jeg tror det er en mye bedre og foretrukket løsning, dersom alternativet er en opptrapping av bøtlegging på grunn av brudd på loven.

En stor fordel ved en slik løsning er at det kan bidra til redusert polarisering mellom hjem og skole dersom det er en etablert rutine at en ambulerende PP-tjeneste gjennomfører undersøkelser og saksutredning i disse sakene. Det *finnes* kartleggingsverktøy, men det hjelper ikke når de ikke blir brukt, eller brukt riktig.

- **Flytt også saksutredningen vekk fra både rektor og skoleeiers bord.**

Rektorer og skolesjef er nøyaktig samme personer som også sitter med påse-ansvaret i forhold til elevenes oppvekstmiljø. Når disse blir satt til å presentere saken «på tilstrekkelig opplyst måte», er det bare flaks om vurderingsevnen ikke på noe vis er påvirket av et ønsket om å forsvare sine handlinger, - eller fraværet av sådane, - enten det gjelder dem selv eller det personalet som står under deres ledelse.

Forslaget bør ses i sammenheng med forslaget over om å opprette en egen ambulerende PP-tjeneste som har særlig kompetanse og erfaring med kartlegging av elevenes psykososiale miljø. Dersom det finnes en ambulerende enhet hos PPT-tjenesten med psykososialt miljø som eneste oppgave, er det mulig å overlate både undersøkelsene og utredningen i alle slike saker til dem. Orientering om ordningen bør inngå i informasjonen som årlig sendes direkte ut til foreldrene.

- Om saken plent MÅ innom en kommunal behandling, så gjør det obligatorisk at klagesaker knyttet til elevenes skolemiljø MÅ innom en meklingsinstans eller et kompetansesenter før utredningen regnes som ferdigstilt. Iallfall hvis det ikke allerede har vært en ekstern instans som har gjennomført kartlegging og utredning.

Et siste, men dårligere alternativ, er at saksutredningen alltid må skje i regi av en **annen** kommune.

- På tross av våre elendige erfaringer med å få gjennomslag gjennom enkeltvedtak og forvaltnings, tror jeg ikke det er bra å ta bort enkeltvedtakene. Det er imidlertid liten tvil om at terskelen for å melde saker, er altfor høy. Men det handler også mye om hvordan man kommuniserer.

Det er gjennomgående slik at man får høre at det er når man ikke er fornøyd, at man skal melde inn en sak. Slik bør det ikke være i fortsettelsen. Tvert imot må

bestillingen til en undersøkelsessak gå ut og ALLTID komme i forkant av selve vedtaket.

Dette punktet må ses i sammenheng med forslagene ovenfor om å la statsped ta ansvar for et ambulerende team med obligatorisk undersøkelsesmandat, og forslaget om årlig å informere foreldre om deres anledning til å kontakte PPT-tjenesten.

Det vil være naturlig at det fortsatt er rektor som fatter vedtaket, men da basert på sin undersøkelses og utredningen som er innhentet fra den ambulerende enheten.

- Uavhengig av forslagene foran, hvis en sak vedrører elevens skolemiljø bør det være et minstekrav at det ikke bare er administrasjonens representant som får være **tilstede** når saken behandles i *politisk utvalg* - eller hvem det nå er som er siste klageinstans i **kommunens** regi. Det er rimelig at foreldrene sikrer elevens partsrett bedre enn skolesjefen, som faktisk sitter der som skoleeiers representant.

Det er faktisk også slik at det er godt mulig at foreldre har opparbeidet seg en kompetanse som langt overgår både politikere, rektorer og skolesjef i disse sakene, simpelthen fordi deres motivasjon til å hjelpe barnet er så mye større. Det er på tide å ta denne kompetansemangelen ute i kommunene, inn over seg.

- **Innfør en ny definisjon av mobbing**

Senter for adferdsforskning snakker om at mobbing først og fremst er et spill om maktposisjoner. Det er for eksempel sannsynlig at en som mobber enkelt og relativt automatisk vil finne en ny hakkekylling, dersom det vanlige offeret er borte en dag. De forklarer at motivasjonen bak mobbing altså slett ikke er knyttet til egenskaper ved mobbeofferet, men til sosiale belønningsmekanismer opplevd hos den eller de som utfører mobbebehandlingen, for eksempel følelsen av bli beundret. Dette kan de selv forklare mye bedre enn jeg kan, men poenget er: *Definisjonen av mobbing henger likevel fast ved gamle forklaringsmodeller.*

Faktum er at jo mer av tiltakene som knytter seg til å fjerne eller redusere *fordelene* som **mobberen** opplever ved å fortsette sin praksis, jo mer effektive blir de. Det er også sann at en person intuitivt kan oppsøke slike fordeler uten selv å forstå den skaden de påfører offeret, langt mindre at de derfor alltid aktivt planlegger og går inn for slike konsekvenser for noen. Utestengelse er et klassisk eksempel på en handling som ikke alltid er gjort med en klar tanke på å være til skade for en person. Dersom dette skjer systematisk og i stort et omfang er det likevel liten tvil om at det kan oppleves traumatisk for den det gjelder. Og dette var bare ett eksempel.

Dette gjør det meningsløst å fortsatt bruke *forsett* som kriterium for at en person skal regnes som mobbet eller ikke. Dette kravet henger dessuten overhode ikke sammen med hva loven forutsetter skal til for å ha et godt skolemiljø: At det er den enkelte elevens opplevelse av situasjonen som er avgjørende.

Alt dette medfører forvirring ute i kommunene: Vi har en definisjon av mobbebegrepet, som overhode ikke er dekkende for de kravene som loven stiller. Det er på tide at betingelsen om forsett fjernes.

Senter for adferdsforskning bør forespørres om de kan greie å finne en ny og bedre definisjon som sammenfaller bedre med mekanismene bak mobbingen og det som man i dag vet om hva som er aller mest effektivt for å løse problemet.

- **Gjør det sosialt attraktivt å være flink**

Det kan virke som et selvsagt poeng som ikke er knyttet til denne saken. Det stemmer ikke. Det er ofte outsiders som blir mobbeoffer, og det gjelder BÅDE nedre OG øvre sjikt av prestasjonsskalaen.

De skolefaglig svake elevene blir brukbart fanget opp i norsk skole, iallfall i teorien, mens elevene med akademisk talent per definisjon liksom skal greie seg selv. For disse barna innebærer tilpasset undervisning for eksempel at de slipper å tæres bort av uendelige rekker med repetisjoner. Isteden blir de lett den norske skolens mest bortgjemte hemmelighet - slik også undersøkelser som Pisa har begynt å avdekke.

Så ikke mist syne av disse elevene, de kan bli en enorm ressurs hvis de får tilstrekkelig positive stimuli, men også ditto urokråke om de faller utenfor. Og dét gjør de lett også sosialt. Ikke fordi deres sosiale kompetanse er så dårlig, men fordi de ikke like lett finner likesinnede i egen klasse. *Alle trenger minst én som forstår dem.*

Det *norsk skole* trenger å forstå, er at mange av disse barna står i like stor fare for å utvikle et dårlig selvbilde, som barna på den andre enden av skalaen. Personer med dårlig selvbilde er de som er mest sårbare, dersom skolemiljøet ikke er så godt.

Dersom en klasse preges av godt arbeidsklima, trekker det naturlig oppmerksomheten bort fra uromomenter som bidrar til å forringe det psykososiale miljøet i klassen. Klasser der det er sosialt attraktivt å være akademisk flink, har større sannsynlighet for å være preget av verdier som toleranse og mangfold. Dét gjør det enklere å være, og høre til, for alle.

Makta som rår

Makta som rår

Når sannheten blir en trussel

Et høringssvar til NOU 2015:2

Å høre til
Virkemidler for et trygt psykososialt
skolemiljø

En liten prolog

$$2+2 = ?$$

Du greide den?

Hva med

$$3+3 = ?$$

$$7+1 = ?$$

$$2+6 = ?$$

$$8+1 = ?$$

$$3+5 = ?$$

$$2+7 = ?$$

Lett?

Du må være SÅ flink i matte!

Prolog slutt

...Møt

En helt vanlig familie

mor + far + storesøster + lillebror

Kommunen der de bor
har et kjælenavn
på skoleetaten sin:

"Den gode skolen"

Her følger deres historie

Første kapittel

Definisjonen på samarbeid

- I SKOLEN -

Du er saksbehandler i PPT

Du har vært på observasjon i barnehagen

Det er snart skolestart

- Jenta er sensitiv
- Kvikk i hodet
- Aktiv
- Kan være svært emosjonell
- Reagerer noen ganger på uvanlig måte
- Risikerer stigmatisering i skolen

Hva gjør du?

Du ringer foreldrene – anbefaler overføringsmøte

Foreldrene er takknemlige, men de undres:
Er det vanligvis *foreldrene* som arrangerer slikt?

Men de kaster seg rundt, på telefon og mail

SFO stiller med leder
Rektor sender inspektør

Men i møtet...

Det konkluderes i hovedsak med
«vente og se»

- Skjer det en overføring til rektor?
- Skjer det en overføring til kontaktlærer?

Skrev du referat?
Skrev skolen referat?

Hvis du hadde vært mor eller far

Hva slags forventninger har du etter møtet?

Så begynner skolen. Og SFO

- Det er et problem
Jenta forteller ikke fra hverdagen sin
- Foreldrene spør hver eneste dag
Men jenta svarer bare på direkte, konkrete spørsmål
 - Tar det mer enn tjue sekunder blir hun utålmodig og stresset
- Og foreldrene er vant fra barnehagen:
De må ha beskjed fra de voksne for å få rede på ting
- Allikevel: Jenta kommuniserer så det rekker
 - *emosjonelt*

Du er kontaktlærer

for den aktive og kvikke,
men utålmodige
og emosjonelle jenta

Første klasse

- Det er foreldresamtale på høsten
- Hun trives særlig med masse aktiviteter på SFO
- Foreldrene forklarer problemet med informasjon og hvor lite jenta forteller fra hverdagen sin
- *Du forsikrer:* Foreldrene vil høre fra skolen om det er noe
Og skolefaglig går det helt fint
- Men hun har spurt om hun kan få lære gange snart?
- Og foreldrene er bekymret for den sosiale tilpasningen
- De venter på en konklusjon på «vente og se»

Hva gjør du?

Tja...

Hva gjør "*Den gode skolen*"?

- Saksbehandles bekymringen som foreldrene tok opp?
- Blir det drøftet på trinn-teamet?
- Tatt opp med rektor?
- *Registrerte skolen i det hele tatt noe?*
- Hvor er det blitt av inspektøren som deltok på møtet?
- Hvor er PPT?

Et lite mellomspill

Mattetime, første klasse

$3+2 =$ $7+3 =$ $2+1 =$ $8+4 =$

$7+1 =$ $2+7 =$ $4+3 =$ $2+1 =$

$2+6 =$ $6+2 =$ $5+3 =$ $3+4 =$

$8+1 =$ $6+4 =$ $9+2 =$ $5+4 =$

$3+5 =$ $1+7 =$ $2+7 =$ $4+4 =$

$1+5 =$ $3+3 =$ $5+6 =$ $2+7 =$

$4+1 =$ $8+1 =$ $1+6 =$ $3+6 =$

Nei, du MÅ regne alle oppgavene, vet du

Flott! Det greide du jo fint

Og så var det neste side

Hva *lærer* eleven her

EGENTLIG?

Og hva slags *ferdigheter*

er det som etterspørres?

Hun må jammen være flink i...

- Tålmodighet
- **Fleksibilitet**
- **Det å *ikke* motta
*rettmessig anerkjennelse***

...Hun lærer...

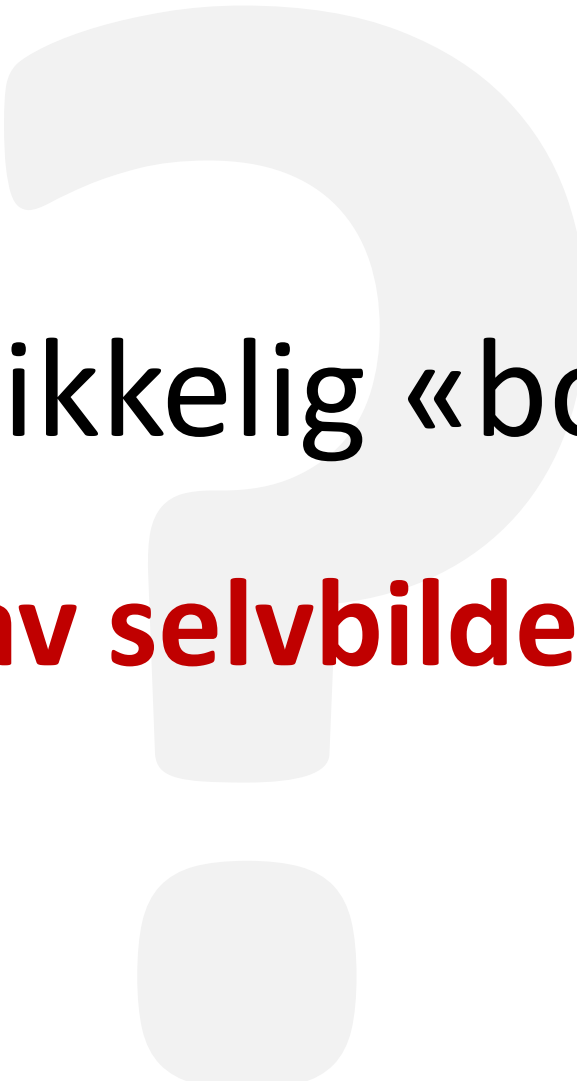
at

~~hendes~~
hendes

læringsbehov er

~~marginalt~~
marginalt

uinteressant

En skikkelig «boost»
av selvbildet

Men både elev og foreldre
får jo praktisert
«samarbeid»
så det holder

Tilbake til historien

Foreldrene synes de har
«ventet og sett»
lenge nok

Men ingen foreldre
ønsker å bli oppfattet som
masete og brysomme

Disse vet bedre enn noen
at jenta deres trenger **goodwill**

At hun trenger mye voksenstøtte
Både på det *praktiske* **og** *medmenneskelige* planet

Det gjelder selvfølgelig *også* skole og SFO

Mor er dessuten selv barn av lærere i grunnskolen

Hun har forståelse for de store organisatoriske utfordringene lærerne må løse hver eneste dag

Dette har hun all mulig respekt for

Så de biter det i seg

DESSVERRE

Kanskje hadde
de neste ti årene gått bedre
om foreldrene hadde vist lærerne
litt mindre ydmykhet

I FEM og et halvt ÅR

prøver de utelukkende
med diplomatiske metoder:

Bønner, forklaringer, lirk og lokk

Det går sånn noenlunde
greit
i begynnelsen

Foreldrene engasjerer seg

- De har alltid brukt mye tid på oppfølging av ungene
- De bor litt avsides og ungene har ikke gått i barnehage i skolekretsen, så de prøver å bli kjent med de andre familiene
- Det viser seg ikke så lett, det er få sosiale arrangementer, og, med noen «faste» unntak, labert oppmøte
- *Så de inviterer isteden medelever hjem og på aktiviteter:*
Og i begynnelsen **får** jenta besøk
Både hjemme, på turer og arrangementer
- Og som de alltid har gjort, stiller de alltid med BEGGE foreldrene på møter, dugnader og sosiale arrangementer

Men så...

Far blir syk

Han blir diagnostisert med
en uhelbredelig kronisk sykdom
som gjør ham gradvis mer hjelpetrengende

Forts. første klasse

- Ny foreldresamtale på våren
- Skolefaglig går det fortsatt helt fint
- Du har laget en individuell opplæringsplan
- Foreldre er overrasket, men glade:

Endelig skal hun få hjelp

- PPT har ikke hørt fra seg
...men saken er jo ikke avsluttet

- etter det DE trodde...

Hvorfor trodde de det?

Nettopp fordi de ikke hadde hørt noe.

Ingen rapport,
ingen referat,
ingen brev,
ikke engang en telefon
– og PPT **hadde** jo sagt
det ville komme en rapport

OG de hadde anbefalt tilrettelegging

Andre klasse

- Foreldresamtale på høsten
- Jenta synes det går altfor tregt fremover
Særlig i matten
- Den individuelle planen er evaluert
Lærer vurderer fremgang
- Foreldrene er likevel fortsatt bekymret for den
sosiale tilpasningen. De spør seg:

Hvor står PPT i saken nå?

Isteden får foreldrene tilbud om et veiledningskurs

Foreldrene skal kurses?

Ja, dét gir jo mening:

*Send huseieren på kurs
hvis megleren ikke får solgt huset*

Du er læreren

*Vil du ikke hjelpe jenta **på skolen**?*

Kan ikke denne skolen hjelpe?

Men det skjer jo så fint lite annet

Foreldrene takker ja, bare for å ha NOE på gang

Men dermed
skjer ikke mer på skole eller SFO

Det meldes om episoder

Jenta blir veldig frustrert

Veldig lett

Hun klager over vondt i magen

Og tenker at alle er imot henne

Et typisk **psykososialt fenomen**, tenker foreldrene

Men det er likevel de som skal på kurs

Bare de.

Forts. andre klasse

- Ny foreldresamtale på våren
- Skolefaglig går det fremdeles fint
- Du har laget en oppdatert plan
- Foreldrene er glad for det, men savner først og fremst hjelp knyttet til klassemiljøet

Hva gjør du?

Tja...

Hva gjør

"Den gode skolen"

med slikt?

- En skole med et aktivt Olweus-program -
- Og som kan sin opplæringslov - ?

La oss nå bare
vente og se

...For skolen...

satser kanskje på at
foreldreveiledningskurset
skal hjelpe jenta - *på skolen?*

Problemet er:

Foreldrene lærer ikke noe de ikke visste fra før

bortsett fra en betryggelse i at metodene deres er *riktige*
at resultatene ikke nødvendigvis kan *forventes* å komme raskere

Så dermed skjer:

INGENTING

Nå begynner lillebror på skolen

Og på SFO

Gutten er som jenta

- Heller ikke han har for vane å fortelle fra hverdagen sin
- Foreldrene spør fortsatt hver eneste dag
- Han kan svare hvis det ikke tar for lang tid
- For mye snakk gjør ham utålmodig og stresset
- Men han *kan* når han er ivrig og begeistret; ikke *helt* som jenta, som faktisk ikke får det til
- Og...

Også han blir grundig testet...

- I tålmodighet
- **Fleksibilitet**
- **Det å *ikke* motta rettmessig
*anerkjennelse***

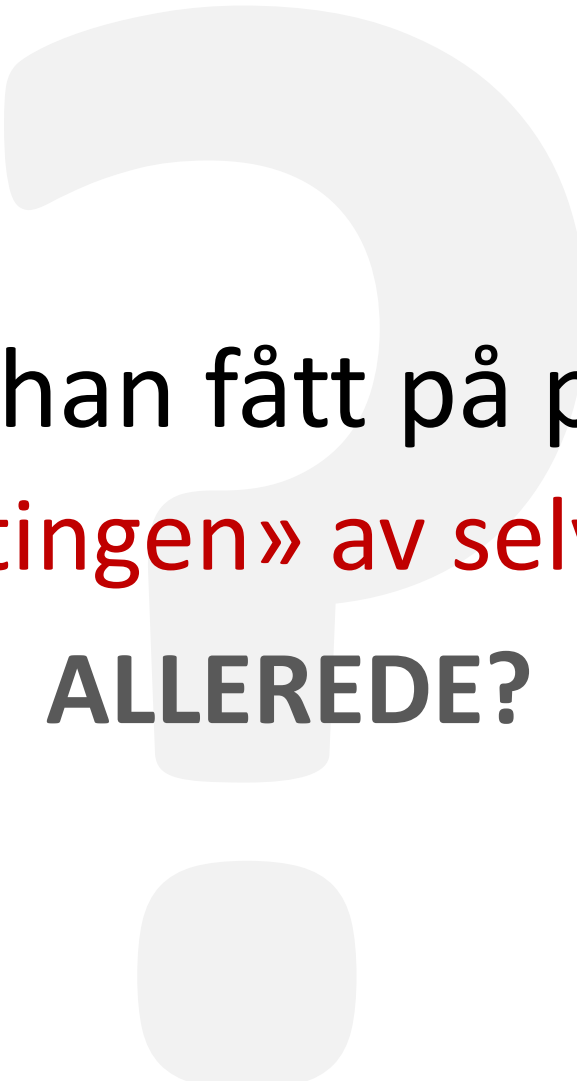
Det går fint
i et halvt år

Så begynner han

- å gjøre i buksa
- å sove dårlig
- å miste glimtet i øyet

Hvis du hadde vært mor eller far

Hva hadde du tenkt om dette?

Har han fått på plass
«boostingen» av selvbildet
ALLEREDE?

De snakker med gutten

Han vil ikke si noe

De snakker med skolen

De har ikke merket noe

De snakker med SFO

Nei, ikke noe som kan forklare dette

Men de skal selvfølgelig si fra
om det dukker opp noe

Det blir verre

Jenta blir ikke lenger invitert på bursdager
Gutten fortsetter å vise klare tegn på mistriivsel

Også fars sykdom

blir verre

Dette også, javel

Far er ustødig og ser dårlig

- Hva vil barn, lærere og foreldre tro om det de ser?
- Forstår de hva de kan gjøre for å bistå?

Foreldrene vil skåne barna mest mulig

- Kan det komme en sykepleier å informere på skolen?
- Kan foreldre og fritidsledere få et informasjonsskriv, -slik som da moren til medelev fikk kreft?

Mor spør begge kontaktlærerene

Men skolen

SVARER I K K E

Hva svarer sykehuset?

«Vi har ikke et slikt tilbud her hos oss»

Mor tar barna med på tur

Så skånsomt som mulig
forteller hun om fars diagnose

Barna tar det med fatning

De er fakta-orientert

Og mor forklarer

Senere supplerer både far og mor

Alt etter hva barna etterpør

De synes ikke det er kjekt

Men det blir ikke noe stort tema i hjemmet

Det er ingen som ansvarliggjør *barna*
for farens sykdom

ENNÅ

Slik er det *ikke* med dem selv

De emosjonelle reaksjonene
på ting som skjer på skole og SFO

skal snart bli definert som et
kompetanseproblem
hos barna

Mor snakker med barna
også om dette med venner

Jenta *greier* ikke forklare

Gutten VIL ikke

...Inntil...

Gutten forsnakker seg

- Indirekte avslører han systematisk utestengelse
Medelever som greier å definere
hvem som får være med i leken og ikke
- Foreldrene ringer kontaktlærer. Og, basert på
guttens opplysninger, en annen mor i klassen

Gutten slutter i fotballen, finner andre venner i klassen
Da blir det bedre ...for ham... enn så lenge

Men for mor

ble dette starten
på hennes egen sykehistorikk

Hele den natta gikk
uten blund på øyet

Hvordan går det så
med jenta?

Vi antar nå igjen:

Det er **du** som er kontaktlærer

Tredje klasse

- Det er foreldresamtale på høsten
- Skolefaglig går det ennå fint
- Foreldre melder om en voksende isolering i klassemiljøet
- Du kan bekrefte hun blir hengende etter når de andre går ut til friminutt etc
- Foreldrene forteller at jenta ikke får med seg avtaler som de andre elevene gjør seg imellom
- De spør om det ikke er noe som kan gjøres for å hjelpe

Hva gjør du?

Du svarer nei

For *deg* går det fint

- Men skulle du ikke registrert foreldrenes bekymringer?
- Hvor ble det forresten av den individuelle planen?
Ble den brukt? Evaluert?
- Hva blir skolens sosiale læreplan brukt til i dette tilfellet?

Er skolens sosiale læreplan sensitiv for individuelle behov?

Vurderte du i det hele tatt om den var god nok?

**Trenger ikke også denne jenta å kjenne
tilhørighet for å få en god utvikling?**

Isteden...

Du anbefaler «**vente og se**»

- Skjer det likevel en drøfting på teamet?
- Eller med spesialpedagog? Med rektor?
- Med skolepsykolog, også kalt PPT?

Du har på vegne av kommunen avslått hjelp:
Skulle ikke dette vært ført som et enkeltvedtak?

...og: Siden *du selv* gjorde den aktuelle saksbehandlingen...

Kjenner *du* til internkontroll-forskriften?

Du er mor

Du forsøker å få hodet over vannet

Far går fra innleggelse til innleggelse

Sykdommen blir raskt verre

Fra å dele alt, husarbeid, foreldresamtaler, kjøring,
lesing på sengekanten, får du alt ansvaret alene

Jenta er isolert, hennes sosiale utvikling er negativ

Du er heller ikke trygg på at gutten din trives

Og du greier ikke å få hjelpeapparatet til å ta tak

Foreldrene prøver igjen

Men ender med selv å ringe til PPT

Skjer det noe DA, da?

Joda, på det individuelle planet

De voksne imellom

Spørreskjemaer

Samarbeidsmøter

På samarbeidsmøte avtales tiltak

- Samtaler med helsesøster

Og jenta **har** en viss nytte av dette,
men stadig nye nederlag renner inn i altfor høyt tempo

For:

- Alt annet faller i fisk
 - Strukturerte uteaktiviteter på skolen blir ikke noe av
 - Vennegrupper overhode ingen suksess – for henne iallfall
 - Belønningssystem på SFO skrinlegges
- **Og et aktivt, kontinuerleg og systematisk arbeid**
for det psykososiale miljøet
er det ingen som vil gripe fatt i
- Ialffall ikke med øyne for DENNE jenta

For imens

- SFO melder om voksende problemer
- *Jenta reagerer ikke **hensiktsmessig***
- Foreldrene mailer råd og tips:
 - Undersøk bakenforliggende årsaker,
husk hennes lave sosiale status
 - Imøtekom **emosjonelt først**,
og velg kamper med omhu
 - Hvis dere vil unngå følelsmessige utbrudd,
*så må jenta oppleve **voksenstøtte***

Men SFO
ønsker ikke slike råd

De vil ha barn som ADLYDER

*Uavhengig av individuelle svakheter og styrker
Uten hensyn til ferdigheter*

Uansett hva som skjer med dem

*Uansett hvor mye lettere det ville vært
også for dem selv, faktisk å følge rådene*

**Det er som om
SFO er fritatt**

fra å hjelpe

fra egen læring

De vil ikke engang ha ekstern hjelp

Isteden lar de seg stresse

*av det som er **barnets måte** å uttrykke*

*at han eller hun trenger **mer** trygghet og støtte*

Forts. kontaktlærer – tredje klasse

- Ny foreldresamtale på våren
- Skolefaglig går det fortsatt greit, men...
- Foreldrene spør om du kan hjelpe jenta tilbake i jentemiljøet,
bedrive litt «Kirsten giftekniv»?

Hva gjør du?

NEI

svarer du.

Du vil ikke blande deg.

Mor fortviler

Hva kan *hun* gjøre NÅ?

Er det meningen at *foreldre*
skal møte opp på skolen og SFO
for å hjelpe barna sosialt?

Mor har forsøkt

å få ungene til å invitere medelever med hjem
å kompensere med et omfattende fritidstilbud
å skaffe alternative sosiale nettverk
å snakke med andre foreldre

Hard innsats i en allerede belastet situasjon
Forgjeves

For...

- Ingen vil bli med jenta hjem nå lenger
- Selv får hun heller ingen invitasjoner mer
- Fritiden er allerede fylt opp med organisert aktivitet
- *Men siden barna hun treffer der, er de samme - bidrar det ikke til å utvide hennes sosiale nettverk*
- Andre foreldre forteller gladelig sine egne eksempler med mobbing og utestengelse på skolen av egne barn, eller noen de kjenner
- **Men selv foreslår de ikke å hjelpe til**
- Selv om de sier det går bedre for deres egne barn nå
- Litt medmenneskelighet...? Og med fars sykdom?

Mor har lest en bok for barna

- Den handler om *hvordan det er* å ha en forelder med denne sykdommen
- Mor kjøper inn tre ekstra eksemplarer som hun gir til begge klassene og til SFO
- **Så skriver hun selv et infoskriv** som skolen kan sende med elevene hjem og som hun sender fritidslederne via e-post

ÉN tilbakemelding

får mor på dette

En hel en.

Fra en mor i guttens klasse

Så konkluderer PPT

Med en henvisning til BUP

Fortsatt ingen hjelp med klassemiljøet

...Og BUP kommer i gang ...først til høsten...

Imens, i første klasse

En av gutten sine nye venner flytter

Litt senere, enda en

Gutten begynner i andre klasse

- Som for jenta,
er det noen ganger simpelthen skrekkelig
vanskelig å styre følelsene sine
- Men han har fått NY kontaktlærer
 - Hun er flink
 - Hjelper ham å sortere alternativene
 - Gir ham tid til å tenke selv
 - Viser forståelse
- Problemet er bare
 - Hun jobber deltid
 - Og det er SFO som trenger det mest

Og jenta begynner i fjerde

- Klesplagg forsvinner,
 - guttene pirker for å få henne til å bryte sammen,
 - jentene behandler henne som luft,
 - hun får aldri besøk lenger,
 - inviteres ikke i bursdager,
 - selv ikke når «alle» er invitert
-
- Foreldrene er fortvilt, jenta sover dårligere enn noen gang før, gråter seg ofte i søvn, klager over vondt i magen

Og det er definitivt verst på SFO

- Strukturen er løsere; mindre hjelp, mindre tilsyn
- Og SFO er mer opptatt av at barna ikke adlyder
- Foreldrene mailer igjen råd og tips:
 - *Forklar hvorfor - disse barnas handlinger er basert på forståelse!*
De adlyder ikke automatisk *fordi* du er voksen
 - Ved emosjonelle utbrudd,
undersøk bakenforliggende årsaker
 - *Unngå gjentakelser ved å opptre støttende*
Husk: redegjørelse for hendelsesforløp *må* komme fra de voksne
- **Imøtekom emosjonelt**
også når de har gjort feil,
eller kanskje *spesielt* da - **dere** trenger det for å komme i inngrep

Hva svarer SFO?

«Slutt å stresse oss med alle disse rådene»

Hva svarer skolen?

«Det går helt fint her hos oss»

Foreldrene spør da

Kan dere lærere snakke med SFO

Gi tips til hvordan barnas
stress- og konfliktnivå
kan reduseres?

Nei

svarer skolen

Det er taushetsplikt.

Taushetsplikt?

Når foreldrene
ber om et samarbeid?

Her bryter vi av litt for en
SAKSOPPLYSNING

SFO'en her er privateid

Men foreldrene forstår ikke:
Samarbeid må de vel likevel greie

Den opererer jo fremdeles BÅDE
under **Opplæringsloven** OG
den kommunale skolesektoren?

Den taushetsplikten

– by the way –

blir sannelig *ikke* mye til hinder når
«behovet» er «the other way round»:

Det skal gå et par år, men så gjør skole og SFO
felles dont mot disse brysomme foreldrene

Mor finner endog kopier av hennes
korrespondanse med SFO, i skolens elevmapper

Tilbake til historien
Og problemene på SFO

Hva med PPT?

**Kan de komme inn med veiledning igjen
overfor de ansatte på SFO?**

Staben er tross alt ikke lenger den samme som
mottok veiledning da jenta gikk i andre klasse?

Dengang fikk de SFO-ansatte
et lynkurs fra kursholderen i
foreldreveiledningskurset

Men PPT svarer:

PPT kan ikke brukes på SFO

SFO er frivillig,

og dessuten ikke et *pedagogisk* tilbud

Her må det skytes inn
et **SPØRSMÅL**

Denne kommunen -

hvor hele skoleetaten FORTSATT omtales som

Den gode skolen –

– *Hvor mange **p'er** har*

PP -tjenesten deres - nå i dag?

Det var bare et spørsmål
Tilbake til historien

En dag mor kommer hjem, har
far svart hjemmetelefonen

En annen mor hadde ringt og beklaget seg
Jenta deres skulle ha med noen hjem etter koret
Hun hadde villet invitere datteren din også,
for at hun ikke skulle bli lei seg

Men moren orket ikke;
tre jenter på besøk ble for mye

Hvis du hadde vært mor

Hva hadde du tenkt nå?

Du har snakket med denne
moren flere ganger før

om ensomheten til datteren din

Hva er det hun nettopp har gjort?

...Men hva i all verden kan du gjøre med det nå...

Psykologen mailer til mor

Mor har uttrykt bekymring for skolens og PPTs manglende innsikt og interesse.

Psykologen svarer, sitat:

- Jeg arbeider med en utredningsrapport der jeg tillater meg å beskrive ganske klart om hva jeg tenker jenta trenger og ber skole og PPT forhold seg til dette.

Når vi skriver en tilrådning og har foretatt en utredning, så er det den som gjelder i forhold til hva skole og PPT skal arbeide med.

Så er BUPs rapport klar

Mor sender den til kontaktlærer og SFO

Foreldrene ber BUP sende den til PPT

Nå, da! Endelig?

Jenta har ADHD

- Hun karakteriseres som særlig sensitiv
- Skolen anbefales å ta tak i klassemiljøet
- Det er naturlig at PPT bistår, sier rapporten

Foreldrene er lettet

Nå må det endelig skje noe!

Men...

- Det skjer ikke noe fra kontaktlærer
- Og ingenting fra SFO
- Ikke et pip fra skolens rektor, sosiallærere eller spesialpedagoger
- Og ikke fra PPT

Mor dobbeltsjekker rapporten:

- Jo, det ***står fortsatt*** anbefalt bistand fra PPT

Hørt noe fra PPT ennå?

Nei, PPT kan ikke

Ikke uten bestilling fra skolen

Og der har foreldrene har mast *så lenge*

De føler de møter bare veggen og kalde skuldre
overalt hvor de snur seg

Mor ber **BUP** snakke med PPT om oppfølging

Hva skjer da?

PPT har fått en ny mann

Nei, ADHD er bare en motediagnose

Det er *foreldrene* som trenger veiledning

Foreldrene tenker: Hva i alle dager?

Nå igjen? Er PPT helt historieløs?

Har denne mannen forresten truffet jenta?

BUP uttrykker uenighet med PPT,

men må bare sende PPT sitt svar på mail til mor:

PPT er virkelig *ikke interessert*

Så kommer jenta hjem

med en lapp fra SFO

Jenta har ikke fulgt ordre

Ifølge lappen har jenta – i et møte – fått et ultimatum:

Hun får ikke være med fjerdeklasseklubben mer,
hvis hun ikke *adlyder*

Hva i all verden var det som skjedde?

Mor spør jenta

En lang, sår, sint og usammenhengende forklaring senere:

Noen av guttene har benyttet seg av ubevoktede øyeblikk

Mor skjønner hvor skrekkelig moro det må være å pirke i henne

Hun er jo så lett å få ut av likevekt

Men jenta har ingen forestilling om at de voksne ikke har sett eller forstått:

Hun protesterte bare på manglende hjelp og støtte.

Som så mange ganger før.

Mor tror ikke sine egne øyne

Jenta har store sosiale problemer,
nærmer seg et psykologisk nervevrak

Og fritidsklubben har hatt *møte* – *to voksne mot jenta* – med **utvisning som tema!**

Uten foreldrenes viten?

Langt mindre deres tilstedeværelse?

Ingen undersøkelse av *hva som faktisk skjedde* – også sett fra jenta sitt ståsted?

**Selv storforbrytere har bedre
rettsvern enn dette!**

HVA I ALLE DAGER?

Jenta reagerte på mobbing fra guttene

På tross av diagnosen, sensitiviteten,
kjennskapen om hva hun ikke greier,
og på tross av alle de velmente,
og faktisk de eneste effektive,
rådene SFO har fått fra foreldrene

Og det er JENTA de vil utvise?

Tilbake til gutten

Som nå altså går i andre klasse

Og har ny kontaktlærer

Foreldrene er utrolig takknemlige

Den nye kontaktlæreren fungerer kjempebra

- Hun pirker ikke på manglende *fargelegging* i matteleksen
- Hun har forståelse for den *dårlige håndskriften*
- Hun forstår *temperamentet*, behovet for avstressing og for trygghet og fortrolighet
- Hun forstår *sensitiviteten* for støy, og for «tøys og tull»
- Hun ser hvem han er, *hva han profiterer på* og hans gode evner til lek – gjerne fantasi og rollelek

Mor senker skuldrene

Men SÅ...

En katastrofe ingen så komme:

Den siste av gutten sine venner i klassen
flytter bort fra kommunen

Etter dette blir gutten isolert

- Han går nå i tredje trinn
- Det er ikke så lett å få inngrep når han nå må etablere seg på nytt
- Det er mye tøys og ståk blant guttene, de liker bare «tullelek» og fotball

Det stresser ham

- Han henger seg med de få som også kan gjøre andre ting i friminuttene
- Egentlig står han igjen med bare én gutt
Det skal vise seg som en uheldig allianse

Guttens stressnivå øker

- Han begynner igjen å gjøre i buksa
- Vil ikke være alene
Ikke sove alene
- Humøret endrer seg – glimtet i øyet blir borte
- Han overreagerer;
Det blir en regel mer enn et unntak
at han tar ting opp i verste mening
- Han vil ikke gå på skolen mer, og vil slutte på SFO
- Han gjentar:
Det er ikke *noe* som er kjekt her i livet

Hvis du hadde vært mor eller far

Hva hadde du tenkt om dette?

Så du snakker med gutten din

Du er sikker på at det er noe med det
psykososiale miljøet, men:

Gutten vil aldeles ikke
snakke om det!

Og du snakker med jenta di

Hun har begynt å reagere nesten slik som i barnehagen igjen:

Hun kaster seg på gulvet, skriker,
fortvilelsen renner over

Hun snakker om medelevene, men klarer ikke å
forklare hva som har skjedd eller hvordan

Nå, da?

Jenta har ADHD

- Jenta di sørger
- Hun har ikke venner
- Hun blir plaget, særlig av guttene
- BUP har bedt om tiltak i klassemiljøet
- Jenta gråter seg i søvn på kveldene

Nå MÅ det endelig skje noe!

Men nei

- Skoleåret tar slutt
- Verken skole eller PPT føler behov for å ta tak

Foreldrene leter febrilsk etter alternativer

- De får tilbud fra BUP om internhenvisning – til såkalt Ambulant enhet, og svarer øyeblikkelig ja
- De trekker jenta ut av flere lokale fritidstilbud
- **Mor kommer over en annonse:** *Et forsøksprosjekt* – en **fritidsklubb** for tenåringer, i regi av ADHD-foreningen
- Jenta er egentlig for ung for formålsgruppen, men mor kaster seg rundt – *en kreativ klubb!* Og i et nytt miljø...!

Og heldigvis

- *Jenta FÅR plass i tenåringsklubben*
 - Kontaktpersonen i Ambulant enhet er flink
 - Foreldrene føler omsider
 - at det er NOEN i hjelpeapparatet som LYTTER
 - at det er NOEN i hjelpeapparatet som har KOMPETANSE
- De trenger desperat noen å drøfte problemstillinger med

De tar opp

- Isolasjonen, frustrasjonen og reaksjonsmønsteret til jenta
- Hvordan jentas skolesituasjon smitter
- **Hvordan det tærer på lillebroren**

Men inngrep
med skolen får de ikke
uten en bestilling fra skolen selv

Så... Du er kontaktlærer

for den aktive og kvikke,
men emosjonelle jenta

Jenta går nå i femte klasse

- Det er foreldresamtale på høsten
- Mor forklarer igjen:
Jenta trives ikke på skolen,
hun har ingen venner,
hun gråter seg i søvn om kveldene

Hun trenger hjelp til å komme tilbake i klassemiljøet!

- Nå sliter de plutselig også med å få jenta til å gjøre lekser

Men du er ikke enig

Jenta er i aktivitet hvert eneste friminutt

Hun går ikke alene

Og klassen *har* snakket om trivsel

Mor forstår ikke. **Selvfølgelig** er hun i aktivitet!

Noe annet for henne ville vært som å slutte å puste!

Kjenner du ikke eleven din?

Men du går videre

- Sa du problemer med leksene?
- Ja, spesielt engelsk, forklarer mor:
Et emosjonelt mareritt hver eneste uke
Hun er fortvilt, gråter – som regel over en time i strekk!
- **Lekseplanen** er konsekvent **uklar**, tvetydig, *ullen*
Jenta er perfeksjonist
Muntlige beskjeder er nytteløse

Du lover å ta saken opp med faglærere

Men ikke engang dette...

Lekseplanen er like tvetydig som før
Engelsklærer *endrer* ikke sin praksis
Hun synes det er tilstrekkelig å *snakke* med
jenta om leksene

Du er mor

sliten
opprørt
fortvilt

Du er i konstant

SORG

på vegne av barna, og særlig jenta

Og sorgen lar seg **IKKE BEARBEIDE**

For de som har **mulighet** til å gjøre
noe med det, de **vil ikke**

Slik skal det
IKKE VÆRE!

Det er en uverdigg situasjon
for ALLE parter

Og endatil

VET man i dag så MYE

om både skadevirkninger og mottiltak

**Situasjonen er SÅ KOMPLETT
UNØDVENDIG!**

Plutselig

BLIR jenta bedt i et bursdagsselskap!

Det viser seg at det har begynt en ny jente i klassen

Hun har invitert alle

Mor er så glad på jentas vegne!

Men det blir med den ene gangen

Da mor senere snakker med bursdagsbarnets mor, får hun vite:

Moren er rystet

- Dette gjør hun aldri igjen!
- Gjestene hadde oppført seg som ville
- Kastet på mat, klatret gjennom vinduene

For et miljø i denne klassen! sier damen

Og samtalen går

omkring elever som går inn og ut
av de etablerte gjengene i klassen

Og både gjevest
og verst
er det med
Den KULE gjengen

Vent litt

Dette har du da hørt før?

Men egen vurderingen
fra skolens lærere og ledelse har vært så...
overbevist

Så du har bare **ikke lagt to og
to sammen** riktig ennå

Det var som bare!

Et stykke ut i samtaler med andre foreldre på skolen, fedre og mødre som har tatt frem den fortrolige tonen:

- Du skjønner, klassen til Per, til Kari, til Lises lillesøster, til Oles storebror, *den er nok skolens mest beryktede!*

Det går opp for mor

- Disse har da faktisk tilhørt ulike klassetrinn?
- ALLE trinnene har en gruppe elever som både elever, lærere og foreldre omtaler som verstinger, og alle med ett felles uttrykk:

Den KULE gjengen ?!

Hva er dette for slags skolekultur?

Alle foreldrene mor har snakket med
har betrodd hvor problematisk dette ble
for noen de kjente

«Men heldigvis, det går bedre nå»
forsikret de alle

Det gjaldt bare å finne seg *sin egen gjeng*

GOD skole?

Mor forstår.

ENDELIG begynner det å synke inn

Men det skal vise seg å ikke hjelpe det spor

Det er ingen som vil høre

Keiseren **har** ingen klær

En systematisk gjengkultur i skolegården
som ikke bare *finnes*,
den er *alminnelig akseptert*,
ja endog oppmuntret til!

Er det rart ungene blir utrygge?

For ordens skyld
La oss nå sjekke
opplæringsloven

«Trivselsparagrafen» lyder slik

SITAT:

Skolen skal aktivt og systematisk arbeide for å fremje eit godt psykososialt miljø, *der den enkelte eleven* kan oppleve tryggleik og sosialt tilhør.

VIDERE:

Dei elevane som ikkje finn seg ein Gjeng å høyre til, eller som på anna måte er kjenneteikna som *særleg kjenslevâr* -
- er unnateke denne lova.

Det siste var et *lokalt* tillegg

skrevet av rektorene
og undertegnet skolesjefen

- eller
kanskje
omvendt -

i kommunen med
"Den gode skolen"

Men... Hvor var vi?

Du er bare en mor, ja

som ikke engang greier å gjøre seg forstått
om en skarve lekseplan

Så du prøver
å hjelpe datteren din å tolke lekseplanen
Uke etter uke

Men finner fortsatt ikke ut hva læreren mener

Du lirker etter tilleggsopplysninger

Det stresser jenta ytterligere

Så... hver eneste uke

Over en time gråter hun, fortviler
Vil *ikke* godta mors *antatte* tolkninger;
de *kan* jo være feil

Hun vil jo bare gjøre det RETT!

Og hvem kan klandre henne?

Det vrimler ikke akkurat med
anerkjennelse på skolen

Og situasjonen **smitter**

- Hun klager på fremdriften i andre fag
- All repetisjonen, særlig i matte
- Stiller spørsmål ved det meste både hjemme og ute

Det tærer på lillebroren

- Det blir stadig vanskeligere for ham at hun er så impulsiv
- *Hun suger oppmerksomhet på hans bekostning, og:*
- Slik hun nå er så altfor vant med fra sine medelever, bruker hun også ham stadig oftere som «trampolinebrett»

Stakkars lillebror

Her er det IKKE kontaktlæreren som bremser

- Det blir tema i samarbeidsmøte på skolen
- Helsesøster ordner med plass for ham i pårørendegruppe for barn

Gutten **har** en viss nytte av dette,

men stadig nye nederlag renner inn i altfor høyt tempo

Lærer og foreldre konkluderer med ønske om henvisning

- Men BUP anbefaler «vente og se»
- En søknad til PPT gjøres klar, men blir liggende

Mor grubler om datterens lekser

Nattesøvnen blir verre, både for mor og barn
HVORFOR skjer DETTE på toppen av alt annet?

Har ikke faglæreren fått informasjon om diagnosen?

Vet hun ikke hva ADHD er?

Mor trodde faktisk denne problemstillingen er
temmelig godt kjent i dagens skole-Norge

*Har læreren **skjønt** problemet?*

Mor tar temaet opp med skolen igjen

Men det som skjer ... er ingenting...
Budskapet kan ikke være forstått!

De kan da ikke for alvor mene dette er OK?

Så en kveld

Gråtingen på sengekanten varer ekstra lenge

Mor prøver å trøste

Som så mange ganger før

Passer som alltid på å omtale både skole, lærere og medelever i et positivt lys

Hun anbefaler jenta å snakker med lærerene

Om hun bare greier å si det selv...
tenker mor

Men denne gangen svarer jenta:

Men jeg HAR snakket med dem

Men jeg HAR snakket med dem

sier jenta igjen

De *gjør* jo ingenting
med det!

Og mor blør innvendig

Hvor kjent er vel ikke dette?

Det aktualiserer også et fryktelig dilemma:

**Hvor lenge kan hun selv fortsette å komme
med de samme rådene**

uten en antydning til forbedring?

Hva med hun *andre* nye
som skulle begynne i klassen?

Prøv å ta godt imot henne!

Det er ofte vanskelig å komme ny til en klasse

Kanskje hun kan bli en god venn?

prøver mor igjen

Mor vet det ikke, men
dette rådet skulle hun
aldri gitt datteren sin

Hun skal få **angre bittert** på både dét
og på tålmodigheten de som foreldre
har vist overfor nærsken

Jenta tar oppgaven alvorlig

Som alltid!

**Men den NYE jenta *KAN* «jentemobbing»
FOR VIDEREKOMMENDE**

Det skulle bli som å gå fra asken til ilden

Men om *engelsken*
har mor fått **nok** av **prat**

Hun skriver en lang mail direkte til faglærer

Mor **forklarer** - detaljert og konkret

- Hva som gjør lekseplanene tvetydige
- *Hvorfor* dette er *for* vanskelig
- Hvor lite som skal til for å uttrykke forventningene mer presist
- **Hun gir konkrete eksempler**
- Forklarer at **denne jenta** *ikke har nubbesjans* til å huske hva som er sagt på skolen, når hun sitter hjemme og faktisk skal gjøre lekser

Hvis du hadde vært faglærer

Hva hadde du gjort nå?

Du argumenterer **imot**

Og på *ditt* eget morsmål (engelsk)

Mor svarer tilbake, da også hun på engelsk

Hun vil være sikker på å bli forstått

Men faglærere

går da til rektor
og klager sin nød

Andre kapittel

«*HANDS UP!*»

Samarbeid!
– eller *livet*

Du er rektor

En mor har skriftliggjort alvorlige bekymringer ved opplæringssituasjonen for sitt barn, og hevder jenta trenger tilpasninger

Hva gjør du?

Ja, hva ville vært naturlig?

- Se gjennom eksemplene mor har gitt?
- Konferere med spesialpedagog?
- Konsultere PPT?

Og selvfølgelig lese BUPs rapport –
– *på nytt* – ?

...Men allikevel – sannsynligvis *ikke*:

Du kaller mor inn til møte

med agendaen:

Samarbeid skole - hjem

Men lekseproblemet, da?

Ikke så viktig

mener du, som rektor

og øverste ansvarlig for elevens opplæring

Du argumenterer læreren til forsvar

Du har en faglærer som er blitt lei seg

Hva sa?

Faglæreren er blitt lei seg?

Faglæreren?

Lei seg?

Hva er dette for noe?

Faglæreren blir *lei seg*

*Rektor vil beskytte faglæreren mot krav om tilpasning,
for at faglærerens stolthet ikke skal bli såret*

Mener hun alvor?

Hvis du hadde vært mor eller far

Hva slags slutninger trekker du
etter dette møtet?

Men det er mer...

Det avholdes foredrag
på foreldremøte

Av skolens PPT-representant

PPT snakker om oppdragelse

Mannen hevder langt på vei at alle foreldre oppdrar barna sine feil

- Han slenger sleivspark til «motepreget» diagnostiseringsarbeid, typisk ADHD
- Han kritiserer endog kommunens foreldreveiledningskurs, det samme kurset som PPT holdt for foreldrene noen år tidligere

Mor lytter, hun er målløs

Men det er fortsatt mer...

Foreldremøte på femte trinn

For første gang i et foreldremøte

er det *psykososiale miljøet* på agendaen

- Det er **veldig bra** på denne skolen
- Sier lærerne på femte trinn
- Som også er sosiallærere på skolen
- Det er bare noen få tilfeller mobbing på hele skolen

En forelder spør:

Men hvordan *ER* det nå egentlig med det psykososiale miljøet på skolen?

Nei, mobbing?

Det har vi ikke hos oss

- Her bruker vi Olweus-programmet
- Som sagt, det er bare noen få tilfeller mobbing på hele skolen
- **De blir håndtert umiddelbart**
- Sier lærerne på femte trinn
- Som også er sosiallærere på skolen

Mor lytter, fremdeles målløs

Faren som spurte, kranbler ikke

Ikke denne gangen.

Men han utdyper spørsmålet rundt bordet i pausen:

- Han meldte selv fra om problemer på skoleveien for et par måneder siden
- **De har fortsatt ikke hørt noe fra skolen**
- *Slik som dette har denne skolen snakket i årevis*
- Det var helt likt da deres eldste gikk der for 5-6 år siden

Mor lytter fortsatt målløst

Engelsklæreren kommer innom

- Hun lirer av seg noen ord i full fart
- Plutselig er hun borte igjen
- Uten å åpne for spørsmål

Mor er stadig like målløs

Foreldremøtet fortsetter

- Med en meddelelse om tilsynet som kommunen har vært underlagt – i forhold til opplæringsloven
- Kommunen fikk avvik, men det er bare på papiret
 - I virkeligheten blir sakene behandlet som de skal

...Vent litt

Hvem er det som presenterer dette?

Funnene i tilsynet blir presentert av...

FAU

Hvafor?

- Foreldrearbeidsutvalget!
- Presenterer **et avvik som skolene har fått?**
- «Det er bare enkeltvedtakene som mangler»
- Sier FAUs representant

Hva er dette for noe?

Er det rektor som har bedt FAU om å si dette?

*Eller er det FAU som har tatt ansvar
fordi skolen ikke planla å informere om tilsynet?*

...Sånn i ettertid...

La oss nå sjekke dette

Vi ser nærmere på kommunens svar

til den aktuelle Fylkesmannen –
ved Utdanningsavdelingen

i tilsynssaken

knyttet til elevenes psykososiale miljø

jf. § 9a-3 i opplæringsloven, samt

kravet om å ha et forsvarlig system

for å ivareta dette (§ 13-10 andre ledd)

Avviket lyder slik:

*Kommunen sikrer ikke
at **henstillinger fra elever og foreldre**
om tiltak som gjelder
elevenes psykososiale miljø
blir behandlet
etter reglene om enkeltvedtak i
opplæringsloven og forvaltningsloven*

Kommunen med "*Den gode skolen*" svarer:

- De har iverksatt en prosess
- *Skolenes praksis er allerede endret*
- Det innebærer blant annet **kvalitetssikring** av tiltak og skolenes reaksjon overfor involverte parter
- Man knytter til seg **ekspertise utenfra**,
blant annet Senter for adferdsforskning
for å *sikre kvaliteten* på prosessen ovenfor
- *Oppdatering og kompetanseheving* av skolens øvrige ansatte
vil skje *i løpet av våren*

Saksopplysning

Hvilken vår var dét?

Jo, "Den gode skolen" skulle altså motta **oppdatering**
og **kompetanseheving**
fra Senter for adferdsforskning
selvsamme vår

Svaret til Fylkesmannen er signert

- rådmann
- kommunalsjef
- og skolesjef

Men dette vet ikke foreldrene
ennå

Tilbake til historien

Det er snart sommerferie

Mor er fortsatt rammet av målløshet

da det kommer en **telefon** fra *en annen mor i klassen*

Dette er oppsummert det moren forteller:

Deres jente har flere ganger fått nei av sine medelever,
da hun ville bli med på fotball

- Det var klassen sin tur i ballbingen
- Det er regler om deltakelse, men de er ikke blitt fulgt

**Foreldrene hadde kontaktet skolen,
men skolen har unnlatt å følge opp deres henvendelse**

Av mangel på oppfølging fra skolen tok de mobbesaken i egne hender

- De kalte inn aktuelle medelever og foreldre til sitt hjem
- Men foreldrene hadde blitt hissige,
nektet for at deres barn bedrev mobbing
- Nå hadde de skrevet e-post til alle involverte
og forlangt at skolen tok affære

De ventet på innkalling senere samme uke

Så **hvorfor** ringer hun **hit**?

De hadde spurt datteren sin om det er andre som blir utsatt for samme type utestenging og mobbing?

Og datteren deres hadde svart:

Jo, det er flere!

En av de verst plagede er

jenta di

NÅ da!

Nå må det vel gå opp et lys
for disse lærerne?
Og for skolen?

tenker mor

Hun kjenner lettelse

Flere røster som sier det samme
kan ikke så lett avvises

Og mor venter håpefullt på å få høre
hva som skjer etter møtet

Og joda,

Disse foreldrene lykkes iallfall med henvendelsen;
det *blir* avholdt et møte

Men resultatet?

Inndratt rett til ballbingen

i ett friminutt

Foreldrene får hjem de avtalte reglene i et skriv

Og skjerpet vakthold siste uka av skoleåret

Men mobbing

var det ikke

sier kontaktlæreren

Som også er en av skolens sosiallærere

Det går en dag eller to

Så kommer jenta di hjem
med ødelagt mobiltelefon

*En av guttene i klassen hadde kastet sekken
hennes nedover «dekkjungelen»*

I sekken lå en vannflaske

Den sprakk åpen
så mobilen fikk vannskade

*Jenta **hadde** sagt fra på skolen*

*Men **foreldrene** fikk ingen beskjed fra skolen*

Mor har fått nok

Hun har et barn som holder på å gå på veggene
av fortvilelse, ensomhet, frustrasjon

Hun kontakter skolekontoret:

Hvordan går man frem for å bytte skole?

Men bukken passer havresekken:

Søknaden må rettes til rektor der jenta går nå

Du er rektor

*En mor ber om skolebytte for datteren sin
Hun begrunner det i mobbing og vantrivsel*

Hva gjør du?

Du kaller inn til møte

Kontaktlærere er også med

Mor forteller om datteren sin fortvilte situasjon
Og hvordan hun oppfatter klassemiljøet

Kontaktlærer faller inn:

Ja, det stemmer; i mentorsamtale
før foreldrekonferansen i vinter:

Jenta hadde fortalt at hun var ensom

Hun hadde grått og sagt hun ville bytte skole

Unnskyld -

sier mor,
HVA sa du nå?

«Hun hadde grått og sagt hun ville bytte skole»
gjentar kontaktlæreren

Hvis du hadde vært forelder

Du får vite at datterens budskap faktisk *var* oppfattet

Hun har grått og sagt hun vil bytte skole

Mentorsamtalen var når – i FEBRUAR?

Og konferansene var uken etterpå

Nå er det blitt JUNI

Og dette sier kontaktlæreren NÅ?

**Hva slags *formål* har de
mentorsamtalene nå igjen?**

Og hva slags formål har
foreldrekonferansene?

Er dette *samme kommune* som nettopp hadde hatt tilsyn, og som hevdet *det bare var på papiret* at de hadde sakbehandlingsfeil?

Samme rektor som brukte
foreldrearbeidsutvalget
til å snakke for skolens rykte?

DETTE
***er iallfall ikke* tillatt**
etter opplæringsloven!

Et gråtende barn
som vil bytte skole,
- *og foreldrene*
blir ikke varslet!

**Ikke engang når
foreldrene kommer
til konferanse**

Til tross for at foreldrene
for n'te gang
uttrykker bekymring
for hennes **sosiale status og**
trivsel!

Hva sier dét om
internkontrollen
i denne kommunen?

***Skjønner de ikke selv
hvor alvorlig dette er?***

***Et barn, 11 år, som selv ønsker
å rykkes opp fra alt hun kjenner
og flyttes over til et ukjent sted!***

Rektor forsøker seg:

Joda, vi **har** gjort det vi er pålagt etter loven:

Skolen har jo **ikke** fått noen *skriftlig*
bekymringsmelding *fra foreldrene*

LOVEN?

SKRIFTLIG?

Fra FORELDRENE?

Er det mulig?

Hva slags *kvalifikasjoner* har denne damen?

Og hva mer er,

Hva er hun laget av?

Men fikk mor svart henne?

Hun vet ikke sikkert, resten av møtet er tåkelagt

**Mor forlater møtet
oppløst i tårer**

Hun kontakter Naboskolen

Men svaret gir ikke mye håp:

Skolene har svært like rutiner
for ivaretagelse av det psykososiale miljøet

Da setter mor seg til PCen

Leser seg opp på opplæringsloven

Leser seg opp på Olweus-programmet

Leser seg opp på kravene om internkontroll

Så skriver hun brev

- Ett med erstatningskrav for den ødelagte mobilen
- Ett med krav om tiltak etter opplæringslovens §9a

Skolebyttesøknad venter hun med

Naboskolens rektor ikke virket spesielt mer opplyst

Og jenta selv har eliminert denne skolen basert på erfaringene fra jentefotballen

Rektor svarer hastig

Innkaller igjen, nå til *ansvarsgruppemøte*

Mor vil sikre at møtet får riktig fokus

Sender på forhånd et skriv med
konkretiserte avklaringsbehov

Mor har bedt om referat

Og rektor oppsummerer

SLIK:

«Vi brukte mye, god tid på å få belyst
jenta sin situasjon»

Og videre:

Disse punktene er det enighet om -

Og rektor lister opp:

- Jenta skal få ansvarsgruppe, oppstart til høsten
- Kontakt på mail til foreldre minst en gang pr. uke
- Ekstra øye på jenta i friminuttene
- Veiledning fra BUP i et opplegg som bygger på ART/Puls
- Veiledning/observasjon fra PPT for å bedre klassemiljø

Mor savner to punkter

Hun ber om å få føyd til:

- Jenta skal få ansvarsgruppe, oppstart til høsten
- Kontakt på mail til foreldre minst en gang pr. uke
- Ekstra øye på jenta i friminuttene
- Veiledning fra BUP i et opplegg som bygger på ART/Puls
- Veiledning/observasjon fra PPT for å bedre klassemiljø
- Endret kommunikasjonsstrategi for økt foreldreinvolvering
- Mer effektiv og aktivt oppsøkende inspeksjon og konkretisering av begrepet nulltåleranse

Referatet blir aldri rettet. Rektor svarer ikke.

Hva skjer med erstatningskravet?

- Svaret hevder det må reises privatrettslig krav

Kommunen hevder seg ikke forpliktet til å ha forsikringsdekning for skadeverk

- selv om det var skolen som hadde tilsynsansvaret

Mor lar det ligge

Den aktuelle gutten har problemer nok

Selve erstatningen var heller ikke hensikten

Formålet var å eksemplifisere de psykososiale problemene på en konkret og målbar måte

Tårer og fortvilelse skjønner de jo IKKE

Hva så med enkeltvedtaket
som svar på bekymringsmeldingen fra
foreldrene?

Jo,

rektor lister opp noen kulepunkter med tiltak

... Men ...

- Alt dette har jo lærerne lenge bedyret
at de allerede gjør?

Så foreldrene klager på vedtaket

med følgende nærmere forklarte begrunnelser:

- Manglende forankring i skolens Olweusprogram
- Ingen analyse av årsaksforhold
- Mangelfull vurdering og/eller mobilisering av virkemidler
- Ingen angivelse av hvordan man måler effekten av tiltakene
- Ingen plan om evaluering og eventuell justering
- Mangelfull registrering av problemstillingen

Tredje kapittel

Å DEFINERE
problemet

Så...

Du er skolesjef

En svært konkret og gjennomarbeidet klage
på et vedtak etter opplæringslovens §9a
ankommer ditt bord

Hva gjør du?

Tja... "*Den gode skolen*" -

- MED DEN **GODE** LEDELSEN - - -

gjør typisk kanskje noe slikt?

- *Vurderer nøye hvert av punktene*
- Konsulterer opplæringsloven
- Undersøker andre tilrefererte kilder
- Kanskje en intern idédugnad med PPT eller andre ressurser
- **Kanskje endog en telefon til Senter for adferdsforskning?**
- **Benytter seg så av internkontroll**
- Besvarer klagen konkret, punkt for punkt
- Justerer *eventuelt* enkeltvedtaket deretter

Men

DENNE skolesjefen

ber nok heller bare rektor
kalle inn til NYTT møte

NOK et møte?

Hvorfor?

Spør mor

For å belyse saken bedre

svarer rektor

*Samme rektor
som oppsummerte forrige møte*

SLIK:

«Vi brukte mye, god tid på å få belyst
jenta sin situasjon»

Mor uttrykker NY bekymring

I svaret til rektor sier hun blant annet dette -
SITAT:

De klart fleste punktene i vår klage går på systemmessige forhold, og på virkemidler fra Olweusprogrammet som det opprinnelige vedtaket ikke forholder seg til.

Dette er forhold som først og fremst berører indre forhold på skolen, der vi som foreldre for øyeblikket ikke ser for oss noe mer vi kan bidra med enn den grundige utlegningen vi allerede har kommet med i vårt brev.

Vi er derfor redd for at det å ta et nytt møte nå bare vil bidra til å forsinke behandlingen, snarere enn å føre til avklaringer.

MEN – DESSVERRE –

Foreldrene gir seg

Skolen får det som den vil

Foreldrene prøver fortsatt å samarbeide

*Og de tror jo at beskyttelsen
som opplæringsloven gir skolebarn i Norge,
er krystallklar*

DU VERDEN, SOM DE SKAL ANGRE

Men hvordan kunne de ha visst at det kunne bli SÅ ille?

I møtet ber rektor og skolesjef om å få gjøre observasjoner i friminuttene

- For å se hvordan jenta blir behandlet
- De vil føre logg
- Derneft skal det fattes nytt enkeltvedtak
- Det skal fra skolestart være ekstra vakt på jentas klassetrinn
- Og lages IOP «så snart som mulig»

Mor og far vet det ikke,
men de feiler igjen:

Stakkars barn

Som har SÅ dumme
og naive foreldre

På den andre siden...

Det virker ikke som de er alene?

Så er det skolestart

Skolen har lovet at jenta skal få det bedre

Mor er meget bekymret,
men har ingen andre løsninger

Hun må sende datteren til skolestart

Sjette klasse

Skolen har nå lovt, i henhold til sommerens møter

- Jenta / trinnet skal få eget tilsyn i alle friminutt
- **Det skal skrives logg fra disse observasjonene**
- *Det skal snarest lages en individuell sosial plan*
- BUP skal rådgi ifht sosial kompetanse
- **PPT skal veilede for forbedring i klassemiljø**
- Mor skal få e-post *minimum* hver uke
for bedre å kunne følge med på jentas velferd

Men... hva blir det til?

Et halvt år senere

- Mor kom på tilfeldig besøk
Den aktuelle tilleggsvakten stod hele friminuttet i en annen ende av skolegården, opptatt med å prate med en annen vakt
- **Logg er ført i mindre enn 25% av friminuttene, og nesten samtlige observasjoner er fullstendig ubrukelige**
- *Første utkast til individuell sosial plan ble fremlagt etter to måneder. Den ble aldri ferdigstilt*
- Skolen forkastet BUP sin veiledning i sosial kompetanse
- **PPT ble aldri forespurt, det ble iallfall aldri gitt noen veiledning knyttet til klassemiljøet**
- Mor fikk e-post *stort sett* hver uke, men informasjonen mor trengte for å følge med på jentas velferd, fikk hun *ikke*

Hvordan kunne det gå så galt?

Først skal vi se litt på
hvordan det går med GUTTEN

Tilbake til august

Gutten har begynt i fjerde klasse

Men han har fått nok

Hans fleksibilitet og tilpasingsevne
er bunnskrapt

Og temperamentet hans jobber imot ham

Mor inviterer

gutten og hans eneste venn i klassen
på fornøylespark

Kanskje kan hun finne ut
hvorfor han er så tydelig mistilpass

De er sammen hele dagen

Og mor observerer

kommunikasjonen og dynamikken de to imellom

- Vennen er klart mer fysisk aktiv
- **Gutten hennes ville aldri selv funnet på å leke DER?**
- *Men vennen fyker fra det ene til det andre*
Gutten hennes følger etter
- De har ikke engang rådslagninger seg imellom?

Hun må undres,

Har han det kjekt, egentlig?

Mor aner uråd

Men er slett ikke oppmerksom NOK

- Hun skjønner det er sosiale problemer

- **Men han vil fortsatt ikke snakke**

- Han får et voldsomt vekslende humør

Stadig oftere eksplosivt sint

Andre ganger trist og sår, ja rett ut depressiv

Hva er hensikten, spør han igjen, med å være til?

SFO melder stadig om konflikter og problemer

- De tilkaller kontaktlæreren på skolen for å håndtere ham

- **Mor må også hente ham hjem**

Og saken går oppover i skolesystemet

GLEMT er det dessverre da

- at kontaktlæreren sine metoder faktisk har fungert
- at det er når kontaktlæreren *ikke* har vært tilstede, **at det skjærer seg**

Under *ledelsens* klare visdom, er det DISIPLIN som blir fokus

- Mor fortviler, da kommer det IALLFALL ikke til å fungere!
- Det fremkommer at PPT-henvisningen ikke er sendt ennå
- Mor får feber og blir syk, men kjører, ringer, mailer

Så kommer det brev fra SFO

- De vil at foreldrene sier opp plassen hans der

Si opp plassen på SFO?!

Hvis det er noen som trenger en slik plass
må det vel være ham?

Han, som *neker* å bli med på faste fritidsaktiviteter?

Som *ikke* ønsker å invitere med seg noen hjem?

- Som for så vidt trolig bare hadde fått nei, hvis han hadde prøvd
- For hvem skulle det blitt?
- ALLE er jo på SFO og fotball i denne elevgruppa

Mor ringer PPT

PTT sier seg enig

Dette var ikke ønskelig

Men HJELP har de ikke å tilby

Og det skal bli verre

MYE verre

Imens er det foreldremøte, 6.trinn

- Når agendaen kommer, sender mor melding til PPT med bønn om de kan delta
- Om ikke annet så for å observere

For omsider:

- *Mobbing* er satt opp på agendaen
- **Mor gruer seg!**
- Hun tenker på sist møte,
på ballbingen
og oppvasken etterpå;
på at likevel ingen av *disse* elevene
har vært i *nærheten* av å være
så ensom

Nei

Svarer PPT

Og dessverre

- Lærerne er noe mer åpne nå på generell basis,
men bagatelliserer fullstendig i forhold til egen klasse
- Det bryter ut diskusjoner
- Anklager, skittekasting, foreldrene imellom
- **Det er grusomt**
- Mor greier det ikke, løper gråtende ut

Det er to andre mødre som følger etter henne

- Mor får tilslutt roet seg og følger tilbake inn på møtet
- Men etter dette kan *iallfall* ingen være i tvil lenger:
Det finnes en bunnløst ensom jente i klassen

Og resultatet?

Ikke en døyt

For så:

Det skal lages kjøreregler For foreldrene

Foreldrene i hvert klassetrinn
skal lage hver sine kjøreregler

Joda

Noen foreldregrupper
får det faktisk til

Ikke dette trinnet

Etter slike tumulter, kreves
god ledelse

Og når *skolen*
ikke tar eierskap

gjør ikke foreldrene det heller

Hva så med erfaringsoverføring?

NEI, svarer FAU

**Noen tenker så flott at
de må gjøre det selv, skal det virke**

På tide igjen
å sjekke
opplæringsloven

I paragrafen om internkontroll...

VI SITERER:

Skolen skal aktivt drive eit kontinuerleg og systematisk arbeid for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, *slik at krava i eller i medhald av dette kapitlet blir oppfylte.*

Skoleleiinga

har ansvaret for den daglege gjennomføringa av dette. Arbeidet skal gjelde det fysiske så vel som det psykososiale miljøet.

VIDERE:

Dersom skolen tek saken opp i foreldremøte eller i arbeidsutval, og det syner seg at foreldregruppaa åleine ikkje er istand til å løyse problemer med det psykososiale miljøet på skolen

- er skoleleiinga unnateke denne lova.

Det siste var et **NYTT** **lokalt** tillegg

skrevet av rektorene
og undertegnet skolesjefen

- eller
kanskje
omvendt -

i kommunen med
"Den gode skolen"

Tilbake til historien

Mor prøver desperat

å tenke positivt

Det var iallfall NOEN

som fikk hjelp

av innspillene hennes
i ansvarsgruppemøtet

Det hjelper

IKKE

Mor sover ikke
det grann bedre
av den grunn

Ikke barna heller

Så er det gjort

med et ganske alminnelig virus

Mor blir sykmeldt

bihulebetennelse

Det skal ta

NESTEN HELE SKOLEÅRET

å komme seg igjen

Men i mellomtiden

- i sjette klasse -

Ambulant enhet fra BUP

Besøker skolen og jentas lærere

som avtalt i ansvarsgruppemøtet

De har med seg oppskrift på **øvelser**
for **sosial trening** for hele klassen

Men hva skjer?

Mor hører ikke noe etter møtet
Og fortsatt ingenting i ukene som følger
Hun greier å holde seg fra å spørre

Hun får vite resultatet et par måneder senere, via BUP, som har etterspurt status

«Vi har ikke brukt
oppskriften»

Sier skolen

*De trodde ikke øvelsene
kunne være til noen hjelp*

Men før dette ble kjent:
Klassen skal på leirskole

Både elev og foreldre er meget skeptiske

Mor vurderer

å finne seg et overnattingssted i nærheten
Jenta er ikke uvant med å være på tur alene

Men ikke i et *slikt* miljø

Og det er så skrekkelig langt avgårde

hvis noe skulle skje

Lærerne forsikrer

De skal passe godt på henne

Hun skal ikke være alene

et øyeblikk

Selv ikke på fritiden

Og hvis allikevel...?

Mor går til fastlegen og forklarer

Hun får med en erklæring

som ber om at jenta

kan få ha mobiltelefonen tilgjengelig

Og bruke den for kontakt med hjemmet

For trygghetens skyld

Men

Jenta får totalt

sammenbrudd

på leirskolen

Mor får telefoner

En fortvilt, sint og såret jente på 11 år
som likevel er uvanlig rolig i telefonen

Hun har bare gjort så godt hun har kunnet!

Noe av det første som skjedde:

Hun har vært alene på natursti med to jenter
Og blitt neglisjert, marginalisert og etterlatt

Lærerne holdt altså ikke avtalen med mor

Mor har ikke noe valg

Hun prøver å trøste

IGJEN

*De jentene syntes bare ikke **at det å gjøre sitt beste**
er like viktig som det DU synes*

prøver mor å forklare

Men hun råder jenta til ta opp med lærerene

mer nøyaktig hva som skjedde

...Bare hun greier å forklare seg sånn noenlunde!

Men lærerne -

**Hva får de ut av
dette?**

Joda, de observerer symptomene

- Samarbeidsoppgaver hele tiden, hele uka
- Det blir en prøvelse
- Jenta får det overhode ikke til, mestrer ikke presset
- Og hun skriker, febrisk, full protest
Lenge
- Et feil valg i kiosken blir katastrofe
- Ja, og nå har hun til og med slått etter medelever!

Men så **løs mobbeproblemet** da! tenker foreldrene

Men **lærerne** kan bare konkludere én ting -

Det må være noe galt

MED HJEMMET

Skolen har vært overlatt

HELE ANSVARET

inklusive trøst og bearbeiding

i fem hele dager

Og likevel er det **hjemmet** det noe galt med

Ja, SLIK må det være
tenker "*Den gode skolen*"

Som fortsatt ikke har hentet inn
ekspertise

Verken på mobbing eller psykososialt skolemiljø

Nei, "Den gode skolen" trenger ikke råd

- Ikke fra PPT, selv om rektor lovte det
i selvsamme møte hun oppsummerte SLIK:

«Vi brukte mye, god tid på å få belyst
jenta sin situasjon»

- Ikke fra BUP,
som avtalt i ansvarsgruppa før skolestart
- Ikke fra Senter for adferdsforskning,
som rådmann, kommunalsjef og skolesjef sa til Fylkesmannen

Så blir de likevel **OVERRASKET**
over at det gikk som det gikk?

Vel hjemme igjen
forteller jenta mer utførlig
om opplevelsene sine

På naturstien

- *De to andre jentene går fra henne*
idet det er hennes tur til å svare på oppgaven
- Da hun nådde dem igjen på neste post,
hører hun de si til hverandre at de ikke skjønnte spørsmålet
Jenta kan svaret, men får ikke bidra
- Mer skulle det ikke til, før jenta faller sammen
Hun springer sint og gråtende tilbake til start

Lærerene samler så de tre jentene

- De gir ikke helt samme versjon av hendelsen, men lærer
konkluderer
Det var bare en misforståelse

Hvis man nå forutsetter

at skolen HAR kompetanse på mobbing

OG

– siden de **offisielt** fortsatt
benytter Olweus-programmet –

OG

– *videre* at *skolens pågående
undersøkelser* i denne saken
er *oppriktig* på jakt etter å finne ut
hva som plager jenta –

- **kanskje man da også skulle**
fulgt Olweus sine anbefalinger
om IKKE å håndtere dette tilfellet
som om det var en
alminnelig konflikt?

Isteden hadde de

glemt å se etter
kjente tegn på mobbing

glemt lovnaden
om *ikke* å la jenta være alene

Hun var alene for eksempel også

- *I badestampen*

Da en gutt ser sitt snitt til å dunke til henne

- I bassenget

Da en hel liten gjeng ser sitt snitt til å leke **Vi stikker av-leken,**
etterfulgt av **Du må ikke tro du er en del av oss-leken**

Gjengen står for å hoppe samtidig fra bassengkanten

Hver gang jenta kommer opp, hopper de uti

Hver gang hun kommer etter i bassenget, klatrer de opp

Hun ber dem vente, og de venter, og teller, men så blir *alle* de
andre likevel stående. *Det gjentar seg*

De ler.

Dermed kan skolen «berettiget»

klage sin nød:

DEN *FORFERDELIGE* OPPFØRSELEN!

Så ambulant enhet i BUP må konkludere:

Det må være noe MER som er galt her

For mobbing

har vi IKKE sett

konkluderer lærerene

Som også innbefatter skolens sosiallærere

Det skal likevel gå TO MÅNEDER

før **foreldrene** får vite
hva skolen har konkludert om dette

Slike møter kan nemlig

- avlyses,*
- utsettes,*
- endre eierskap*
- og innhold*

Du er forelder

*Du venter på viktige avklaringer
på ansvarsgruppemøte nummer to*

Tiden er endelig kommet

Møtedatoen var avtalt før skolestart

*Klassen skal ha fått trening i sosial kompetanse,
jmf. BUPs oppskrifter*

*Det skal foreligge
et utkast til sosial individuell opplæringsplan*

Observasjonene fra friminuttene skal oppsummeres

Og:

Det nye enkeltvedtaket skal nå foreligge

MEN:

I møterommet venter bare inspektør

Hvor er PPT og BUP?

Og kontaktlærere?

Møtet er avlyst

sier inspektør, rektors stedfortreder

Skolen har isteden en meddelelse

De har snakket med SFO

De har nå sendt hver sin bekymringsmelding

til BARNEVERNET

Hva i alle dager?

Barnevernet?

Hvordan kan DE hjelpe jenta å bli integrert?

Å få slutt på mobbingen?

Hvor er enkeltvedtaket?

Enkeltvedtaket må vente

svarer skolen

Det synker saktelig inn:

Jenta har *endelig* fått en ansvarsgruppe,

*men skolen har **kapret** møtet*

Skolen fant det hensiktsmessig

å overta møtet

for å avlevere DETTE?

Kunne de ikke kalle inn til sitt eget møte?

Hvordan i alle dager kunne PPT og BUP gå med
på å avlyse på et slikt grunnlag?

Fint,

sier foreldrene

Bortkastet ressursbruk, men la gå

Dette avslører imidlertid *tydelige mangler* i skolens
kompetanse på mobbing og godt klassemiljø!

Så foreldrene fortsetter:

Kan derfor skolen på sin side innhente hjelp fra
Senter for adferdsforskning,
distriktets ressurscenter
eller annen tilsvarende kompetanse?

Skolen svarer:
De vil vurdere det

Hadde mor bare visst
dengang

at **nettopp** hennes forslag
allerede var besluttet
av rådmann, kommunalsjef og skolesjef

I henhold til brevet som kommunen sendte til
Fylkesmannen
trekvart år tidligere

Her må det igjen skytes inn

**noen relevante
tilleggsopplysninger**

Allerede i 2007

serverte denne *Gode skolen* en *informasjonsbrosjyre* til
førsteklassingene

- Det identifiseres et behov for å styrke kapasitet og kompetanse i sosiallærer-ressursen
- Av hensyn til barns **psykiske helse**

Dette skulle være barneskolenes *hovedsatsningsområde* året etter

*Men i 2009 vet de altså fremdeles ikke at elevkulturer med høy forekomst og høyt akseptnivå av gjengdannelser, oppleves som **særlig utrygt** for mange, og legger en alvorlig trivselsdemper, ja faktisk på flertallet?*

*Og de aner fremdeles **ingen ting** om hvordan man går frem for å unngå, og oppdage, **mobbing** - særlig ikke blant jenter?*

Nå (2015) er det gått *ytterligere* **SEKS ÅR**

Kommunen svarte altså i 2009 at de skulle innhente hjelp til psykososiale tiltak og antimobbearbeid

Etter **FIRE og et halvt år** sendte mor spørsmålene sine på nytt til skolesjefen

Han svarte... at han **FORTSATT** ikke vil svare

Er vurderingen om ekstern hjelp
FERDIG NÅ?

Det må tilstås

Det er underlig hva slags etikk det er som tillater den offentlige norske skolen disse stadige løftene

- **Om individuell tilpasning**
- *Om samarbeid med hjemmet*
- Om gode klassemiljø
- **Om trivsel og velferd**
- Om kompetanseheving eller ekstern hjelp

Som det aldri blir noe av

Tilbake til historien

Skolen har altså konkludert

mobbeundersøkelsen

med bekymring for barnas

hjemmesituasjon

Bare noen dager etterpå
springer bomben

SFO anmelder gutten
til politiet

Han er åtte år

Men nå er det *han*

som har vært med på mobbing

Sammen med den eneste vennen han har på skolen

AKKURAT, JA

Da er det *jo åpenbart* at det
er noe galt med hjemmet

Og dermed

tar det ytterligere

EN MÅNED

før det skjer **noe som helst** mer i arbeidet
for at **noen av dem** skal få det bedre **på skolen**

Nåja...

Det må vel være en overdrivelse?

NOPE

For PPT setter **guttens** henvisning

på vent

«i påvente av Barnevernets undersøkelse»

Og for jentas del

De avtalte, skriftlig bekreftede, tiltakene

- om sosial trening for hele klassen

- **klassemiljøtiltak fra PPT**

- **individuell opplæringsplan**

- *ekstra tilsyn i friminuttene*

- **og logg -**

- vel,

Hva ble det til
av alle DE avtalene
nå igjen?

Ingenting. Skolen valgte å VENTE

- Tiltak i klassemiljøet? NEI. PPT ble aldri involvert
- Trening i sosial kompetanse? NEI. Stoppet av lærerne
- Loggen? NEI. Ubrukelig på grunn av manglende observasjonskompetanse
- Ekstra tilsyn? NEI. Meget tvilsom gjennomføring, - og uansett temmelig fånyttet av samme grunn som for loggen
- *Individuell sosial plan? NEI. Aldri ferdigstilt eller igangsatt*
- *Selv mulighetene til anerkjennelse i fag - blir ikke utnyttet*

Hmm

Litt vanskelig å tro
at det ble så lite ut av ALT dette?

Joda...

På PAPIRET

- *i enkeltvedtaket* -

er man påpasselig med

å ramse opp tiltak

Så hva sier det nye enkeltvedtaket?

Det er gjort *grundige* undersøkelser

- Hun blir *ikke* mobbet
- Det er hennes *egen feil*
- Hun takler ikke «komplekse sosiale omgangsformer»
- Hun *har* likevel fått tiltak, f.eks IOP, mye uformell ros,
- loggføring og egen vakt i friminuttene

Sier skolen, datert medio november

Grundige undersøkelser?

1

Enkeltvedtaket viser bl.a. til skolens *trivselsundersøkelse*

Det nevner *ikke* hva de fant i den:

- Fire uavhengige skriftlige kilder
navngir denne jenta som mobbeoffer

Hvor mange må "*Den gode skolen*" ha?

Forresten... På hvilken måte brukes trivselsundersøkelsene i dag?

- I tillegg var det altså ANDRE foreldre som meldte fra om utestengelse OG navnga jenta spesifikt, ref. oppgjøret knyttet til ballbingen samme vår
Dette nevnes ikke, selv ikke når man beskriver det generelle miljøet
- Og det forties hvor opphetet debatten ble på foreldremøtet, da temaet mobbing var på dagsorden

Grundige undersøkelser?

2

Enkeltvedtaket viser til *LEIRSKOLEN*

Men det nevner *ikke*

- **Jentas egen beskrivelse av den**
- Avtalen som gikk ut på at jenta IKKE skulle være alene
- Håndteringen, som egnet seg kun dersom hendelsene var alminnelige konflikter

Til tross for at personalet visste *de skulle se etter mobbing*

- Det fremkommer heller ikke f.eks hva jenta hadde sagt på mentorsamtalen for et drøyt halvår siden

Skolen har faktisk *ikke snakket med jenta i forbindelse med enkeltvedtaket*

Grundige undersøkelser?

3

Enkeltvedtaket viser til *STYRKET VAKT*

Men det nevner *ikke*

hvordan skolen har *praktisert* denne vaken,
herunder både

- Hvilken *kompetanse* vaken har hatt
- Hvilken *form* for tilstedeværelse de har hatt
- Hva slags inndekning de har hatt - sammenlignet med antall friminutt

Det skal snart vise seg...

For i desember
skjer dette

Mor ber om kopi av loggen

Siden den er brukt som underlag
til enkeltvedtaket som foreldrene vil klage på

Det er et interessant svar hun får på henvendelsen:

- Skolen ber om tid til å «samle» loggen
- Den befinner seg på forskjellige steder, blir det forklart

Denne loggen skulle vel angivelig være «grundig gjennomgått» av den som skrev enkeltvedtaket, siden det er en «grundig undersøkelse» som er foretatt i saken -

Hvordan har vedkommende greid å gjøre det, uten å ha «samlet» loggen allerede?

Uansett...

Mor beslutter seg for å ta turen innom for å se barnas elevmapper

Så mor møter opp på skolen

Men kommer tilfeldigvis dit *i friminuttet*

- Hun dreier av og går innom skolegården
- Vil bare se selv hvordan jenta har det, og hvordan **egen styrket vakt** praktiseres
- Mor stiller seg i ytterkanten, vil ikke forstyrre

Denne vakten skulle altså være en voksenstøtte for jenta, samtidig som det skulle avdekke mobbing

Jenta finner hun på motsatt ytterkant av skolegården

Men hvor er vakten?

Mor leter nesten femten minutter, helt til det ringer inn

Hun ser tre voksne, den som står nærmest jenta er ukjent og uten vest

De andre to står og snakker med hverandre på en tredje kant av skolegården

De er kledd som vakter, - men hva kan de greie å få med seg **derfra?**

Så blir loggen endelig tilsendt

Og foreldrene får se – nei, kan dette være riktig da?

Hva er dette for slags dokument?

Skulle DETTE greid å avsløre mobbing? Mellom JENTER?

- Riktignok oppgis en sekvens av datoer, hvor det er tilknyttet en kommentar
- Men ellers bærer den lite preg av både form og formål for en logg
- Det er ikke oppgitt hvilket friminutt
- Ingen identifikasjon av den vakten som til enhver tid fører loggen

Men viktigere:

Vakten har konsentrert seg om hva jenta har bedrevet av **aktiviteter**

Beskrivelsen utgjør vanligvis 1-2 linjer – og det utgjør hele loggen, *hele den dagen*

Om samhandlingen med de hun treffer i friminuttene, står det svært lite

Enda mindre gis det noen kvalitativ vurdering av **relasjonsmessige** observasjoner

Det reflekteres ingenting rundt hva som får jenta så ofte til å trekke seg vekk fra elevene på eget klassetrinn

Tror vakten at det er *slag og spark* de skal lete etter?

Hva mer er...

Det er **STORE HULL** i loggen

- Lovnaden skolen hadde gitt var styrket vakt og loggføring i **ALLE** friminutt
- Men her er det typisk bare **TO** dager av fem mulige, som er dekket i løpet av en uke
- Bare **ÉN** av dagene i hele loggen, har omtale av **MER** enn ett friminutt

Utpå senhøsten presenteres skolens forslag til IOP for jenta – i møte i slutten av november

Her oppgis *fortsatt* styrket vakt og loggføring som ett av tiltakene

- **Men loggen har på dette tidspunktet INGEN oppføringer på FEM HELE uker**
- Ikke på noe tidspunkt eller på noen måte meddeler skolen dette faktum, før foreldrene spør konkret etter kopi av loggen

Mor spør skolen

Hvor er loggen for alle ukene
som mangler?

Skolens svar:

*Loggføring opphørte uke 43
siden observasjonene i anledning
mobbesaken var sluttført*

*Logg ble gjenopptatt uke 49
fordi barnevernet
ville komme på skolen for
observasjon*

En liten stopp her

Det var konstatert et så dårlig psykososialt miljø at foreldre slenger skitt til hverandre på mail og for åpen scene

Flere uavhengige kilder melder om at jenta faktisk blir utestengt og plaget

Det kan faktisk se ut som om

"Den gode skolen" tenkte de SLAPP
å løse problemene på skolen,
etter at de kom på å involvere barnevernet

Sannelig var det en SVÆRT velplassert
bekymringsmelding, dette her

Og det at de GJENÅPNER loggføringen...

Det skulle vel ikke være knyttet til –

– at de plutselig blir nødt til å **ha** noe å vise frem –

all den stund skolen har skrytt av
at dette faktisk også skulle være en del av
IOP'en til jenta?

Forresten...

OM nå hjemmesituasjonen til dette barnet
SKULLE vise seg å være av en karakter
som krevde tiltak fra barnevernet –

– skulle ikke barnet da ha desto **STØRRE**
behov for å få hjelp til inkludering og
fravær av mobbing – på skolen?

Hvor desperate
har skoleledere
lov å være i dette landet?

Medio desember

skjer dette

Enda et mellomspill

Eller - kanskje ikke

For i sjette klasse

er det mattetime

Jenta støtter seg beinhardt, nå,
**på de få tingene hun virkelig
mestrer på skolen**

Da skjer *omtrent*
noe slikt som dette

Mattetime, sjette klasse

$3 \bullet 2 =$ $7 \bullet 3 =$ $2 \bullet 1 =$ $8 \bullet 4 =$

$7 \bullet 1 =$ $2 \bullet 7 =$ $4 \bullet 3 =$ $2 \bullet 1 =$

$2 \bullet 6 =$ $6 \bullet 2 =$ $5 \bullet 3 =$ $4 \bullet 4 =$

$8 \bullet 1 =$ $6 \bullet 4 =$ $9 \bullet 2 =$ $5 \bullet 4 =$

$3 \bullet 5 =$ Om du kan få gå videre nå? $4 \bullet 4 =$

$1 \bullet 5 =$ Dere lærte gangetabellen både i tredje, $5 \bullet 6 =$

$4 \bullet 1 =$ fjerde og femte klasse sier du? $3 \bullet 6 =$

Nei, gjør oppgavene dine nå!
Men se der, der har du jo en feil. Nei, TO!

Nei, da må du ta penteride også

Og gjør det *skikkelig* nå da, uten slurvefeil!

Men jenta er ikke lenger flink, i...

- Tålmodighet
- **Fleksibilitet**
- **Det å *ikke* motta
*rettmessig anerkjennelse***

ALLE KONTOENE ER BUNNSKRAPTE

Jenta stryker ut av klasserommet
hylende av fortvilelse

Låser seg inn på do

Finner mobilen

Ringer mor

Mor hører fortvilelsen,
men sjeldner ikke ordene

Mor gjør det eneste hun kan

Hun iler til skolen
for å samle trådene i hva som har hendt

Og gi datteren sårt tiltrengt trøst og støtte

Jenta hennes er akkurat ribbet
for det siste lille snev av respekt

Fra og med dette tidspunkt
er mors **eneste** oppgave

å vise jenta si
full og uforbeholden støtte

Selv om det betyr at jenta da nødvendigvis blir
innvidd i uenigheten foreldrene har med skolen

Så...

Dette var visst allikevel ikke
et mellomspill

Snarere jentas **siste mattetime** på nærskolen

For så skal klassen på tur

Hyggelige juleforberedelser

Hyggelig?

Joda, det er *noen* som storkoser seg

Noen som ser sine snitt

- De pirker i jakkeermet hennes
- Endrer gangfart, så hun snubler i føttene deres
- Dytter litt
Ikke mye
- Akkurat passe
Sånn at *jenta* får det med seg
- Men uten at lærerne oppdager det

DÉT

blir jentas siste skoledag på Nærskolen

Foreldrene veier nå **ENDELIG**

hensynet til barnets psykiske helse
tyngre enn «samarbeidet» med skolen

Hun skal IKKE tilbake DIT!

Viktig er det også

at GUTTEN slipper å betale regningen

For barnevernskonsulenten

har OGSÅ konkludert

Gutten bør IKKE fortsette på Nærskolen

Familien reiser så

til mormor og morfar på juleferie

- Mormor er pensjonert rektor – fra en større barneskole på en helt annen kant av landet
- Morfar er også forhenværende barneskolelærer

Og

Mor skriver atter igjen brev

til kommunen med "*Den gode skolen*"

Besteforeldrene er rystet

Og enige:

*Barna kan ikke
sendes tilbake dit*

Fra og med nyttår organiserer mormor hjemmeskole

For to traumatiserte barnebarn

Foreldrene starter letingen

- Begge barna må ha **drastiske** endringer
- **Juleferien hjelper, men dét er de vant med:**
Både stress og somatiske plager pleier å avta under ferier
- *Nå dempes de somatiske problemene raskt
Men stressnivået er vedvarende høyt hos begge*
- For gutten er utfordringen med den impulsive og emosjonelle storesøsteren, like høyt
- **Det vil kreve både et godt skolemiljø, positivt verdisett og hardt arbeid fra en ny skole å takle dette**
- Så foreldrene sonderer: Både alternative offentlige skoler, nabokommuner og privatskoler blir vurdert

For guttens vedkommende

- Barnevernets rapport var sylklar:
Han kan ikke fortsette på Nærskolen

Det blir etter hvert klart at
kommunen *vil* gi et alternativt tilbud:

- Ved det såkalte «Læringssenteret» på Sentrumsskolen
- Foreldrene forutsetter at han etter en tid da kan flytte permanent til denne *andre* naboskolen
- Det er såkalt fritt skolevalg i denne kommunen

For jenta derimot

- Barnevernet fikk ikke observert på skolen
- Det er *lenge* til klagesaken blir ferdigbehandlet
- Skolekontorets håndtering så langt gir **ikke** mye grunn til optimisme
- Selv med medhold er det utelukket å sende henne tilbake til Nærskolen
- Men et forsvarlig og hensiktsmessig skoletilbud er tross alt fortsatt kommunens ansvar

De sender derfor en *egen* skriftlig henvendelse direkte til skolesjefen med bønn om skolebytte

Fjerde kapittel

Kunsten å være

SANNFERDIG

Du er skolesjef

Du har nå fått inn en **søknad om skolebytte**
på grunn av mobbing og vantrivsel

Hva gjør du?

Du kaller inn TIL MØTE

Skolesjef, PPT, BUP, barnevern - og foreldrene

Men tilbakemeldingen er massiv:

NEI

Du har ingen alternativ skole
å tilby jenta

Hun må tilbake til Nærskolen

For hun blir jo ikke mobbet

Det er bare et **massivt**
samarbeidsproblem med foreldrene

På tide å sjekke
FORELDREBROSJYRE
om elevenes psykososiale
skolemiljø

Allerede i innledningen

sies det noe om hva som er «godt nok» psykososialt læringsmiljø for den enkelte eleven

Merk bestemt form entall; «den enkelte eleven»

VI SITERER:

Det er *elevens egen opplevelse* av det psykososiale miljøet som er avgjørende. Hvis det psykososiale miljøet **ikke fremmer helse, trivsel og læring**, **innebærer** det at elevens psykososiale miljø ikke er godt nok.

VIDERE:

Dersom imidlertid skolen tenker at det kan være noe galt med foreldrenes omsorgsevne – eller med deres samarbeid med skolen – er det ikke lenger skolens ansvar å fremme helse, trivsel og læring

- for akkurat denne eleven.

Det siste var *enda* et
lokalt tillegg

skrevet av skolesjefen
og undertegnet av hele hjelpeapparatet

i kommunen med
"Den gode skolen"

Det hører med

til kronologien i denne saken
at skolesjefen den dag i dag

– fem og et halvt år etterpå –

ennå ikke har besvart selve søknaden

En skriftlig begrunnelse foreligger altså fortsatt ikke

Tilbake til dengang

Med **dette** svaret

har ikke foreldrene annet valg

enn å søke jenta inn

på privatskole

De har jobbet parallelt

med å identifisere sitt førstevalg

Mor ringer rektor på *Privatskolen*
og presenterer sin datters situasjon,
med et resymé av milepæler og
hvordan hun har respondert på dem

Dét alene

er som balsam for sjelen for foreldrene

Mor vil aldri noensinne glemme
rektors umiddelbare svar etter denne
presentasjonen:

«Dét høres ut som en jente som
trenger å bli sett»

Det er også en lettelse

å høre om jentemiljøet

Hun vil bli jente nummer ÅTTE i
klassen

**Men disse sju omtales som modne,
hensynsfulle og omsorgsfulle**

Mor skyter inn

Hvordan er det med FJERDE trinn

og spesielt GUTTENE der?

Men svaret her er et ganske annet

Så foreldrene legger ganske raskt dén
ideen på hylla

Men de søker Privatskolen

Og jenta får plass med oppstart

allerede rett etter vinterferien

**Dermed leverer de flyttemelding til
Nærskolen og til hjemkommunen**

Så...

JENTA er den samme

FORELDRENE er de samme

Hvordan skal det GÅ?

Ja, hva skjer nå?

- Jenta er mer sensitiv enn noen gang
- Fortsatt meget aktiv og kvikk i hodet
- Men krangler ofte på skolearbeidet, både form og innhold, - og særlig på manglende fremdrift
- *Er en eneste stor nervebunt*
- **Reagerer ofte svært emosjonelt**
- Risikerer fortsatt stigmatisering på den nye skolen

Du er rektor

Du har fått inn en **ny elev**

Jenta har *uhensiktsmessige* reaksjonsmønstre

og søker skolen midt i skoleåret
på grunn av mobbing og vantrivsel

Hva gjør du?

Du *bretter opp ermene*

Det er tydelig at dette har denne skolen gjort før:

- Det etableres en ansvarsgruppe
- Kontaktlærere, foreldrene, spesialpedagogisk koordinator, BUP og PPT – samt rektor selv – deltar
- Oppstarten planlegges og tilrettelegges
- Jenta får besøke klassen en hel dag, og med mor tilstede
- Så er alt klart ...bare uker etter mors første henvendelse

Men hvordan *går* det?

Hun *blir* faktisk SETT

Hun blir *regnet med*

Hun blir GODTATT

For på denne skolen

*er man ikke livredd for å ta imot hjelp
fra verken PPT eller BUP*

Tvert imot er det en **del av strategien**

Det brukes endog i **MARKEDSFØRINGEN:**

Skolen
«der elever
og lærere
aldri slutter å vokse»

Det står i skolebrosjyren
sammen med slagordet
som snakker om
LIV, GLEDE og FREMTID

Og effekten?

En strålende **GLAD** **jente**

Som vender tilbake til livet...
...nå med en fremtid i sikte

JA

Skolebrosjyren

snakker faktisk sant

- På et blunk er all kranlingen om skolearbeidet *borte*
- Hun er plutselig helt selvdreven i leksearbeidet
- Gjør selv repetitive oppgaver uten å kny
- De emosjonelle utfallene blir kraftig redusert, både i hyppighet, styrke og varighet
- Sakteilig *normaliseres* nervene

Så NOE er det med den nye skolen...

Kan det rett og slett være

GODE LÆRERE
+ *PROSOSIALE MEDELEVER*
som aksepterer
at også hun er

seg selv?

Og kan det være
en sårt tiltrengt **pause**
fra gjengkulturer
og skolegårdshierarki?

Men imens...

Klagesaken
skal til politisk behandling

Du er skolesjef

Du må saksbehandle en **klage**
på et enkeltvedtak om mobbing

Klagen er usedvanlig gjennomarbeidet

- Den påviser brist i logikken i enkeltvedtaket
- Inneholder konkrete eksempler på mobbingen
- Forklarer hvorfor «de grundige undersøkelsene» ikke var egnet til å avsløre mobbingen
- **Presiserer lovverket**

Den inneholder også spørsmål som foreldrene tror en **god skole** vil **ønske** å få besvart ...

- **Dersom den faktisk ER en god skole**
- Dersom denne konkrete saken skal få
 - en *sannferdig*
 - og *forskriftsmessig* saksbehandling
- Dersom barns trivsel og oppvekstmiljø skal *prioriteres*
- Dersom ***medmenneskelighet*** betyr noe –
SPESIelt overfor de barna som trenger det *mest*

Og...

Den ber om å få se *saksutredningen*
og alle vedlegg

FØR

saken skal til politisk behandling

– For å ha anledning til –
– som part i saken –
– å forsikre seg om –

at saksdokumentene er forenlig med kravet om
at saken skal være
«så godt opplyst som mulig»
før vedtak treffes

- Hvilket forvaltningen
faktisk er pålagt
i henhold til Forvaltningsloven

DET SKJER IKKE

Foreldrene får ikke engang vite
når saken skal behandles
i det aktuelle politiske utvalget

Og dessverre viser det seg

Saksutredningen er

verken

sannferdig

eller

fyldestgjørende

Og *spørsmålene* som rettes i klagen
blir ikke så mye som **forsøkt** besvart

av kommunen med "*Den gode skolen*"

Foreldrene er bestyrtet

Er skolesjefen
SÅ dårlig på forvaltningsrett?

Er han ikke dessuten ansvarlig for
internkontrollen i skolesektoren?

Er dette representativt
for kvaliteten
som denne kommunen leverer?

Politikere og rådmann kan da umulig være
FORNØYD med DETTE?

Men det er akkurat dét de kan

Mor mailer til *rådmann*, ber om

- komplett kopi av saksdokumentene utvalget fikk
- *vurdering av hvorvidt datteren var blitt sikret partsrett*
- vurdering om vedtaket ble fattet av utelukkende habile utvalgsmedlemmer
- kopi av dokumentene som nå skal sendes til fylkesmannen

Dette er FØR

mor er blitt kjent med
hva kommunen
allerede har sagt
til Fylkesmannen

For svarbrevet til tilsynsmyndigheten

var signert bare et år tidligere, av nettopp

- rådmann
- kommunalsjef
- og skolesjef

Hvis disse plagsomme foreldrenes klage skulle bli tatt på alvor -

HVA GJØR DET *DEM* TIL?

Så...

Det kommer ikke noen komplett kopi av saksdokumentene

Spørsmålene om partsrett og habilitet blir *ikke* evaluert ut fra sakens alvorlige natur

Det er blitt en varslingssak

Men blir ikke forstått eller håndtert som dette

Hva er vel et skarve barn og dets foreldre, mot definisjonsmakten fra kommunens egne folk?

Dermed var vi ved
forvaltningens øverste nivå:
FYLKESMANNENS KONTOR

Det har gått
FEM ÅR

*med bønner, lirking og lokking
fra foreldrenes side*

Og
ETT ÅR
med konfrontasjon

Mobbing og utestengelse

har foregått i stadig økende grad

IALLFALL de FIRE siste årene

Du er saksbehandler ved Fylkesmannens kontor

En svært konkret og gjennomarbeidet klage
på et vedtak etter opplæringslovens §9a
ankommer ditt bord

Hva gjør du?

Det mest dekkende ordet
er vel i grunnen:

DU FEIGER UT

Du viser til at
JENTA HAR BYTTET SKOLE

Dermed er retten
til et trygt psykososialt miljø
nå altså oppfylt

Derfor er det snakk om et
fortidig forhold

som ikke krever saksbehandling
fra Fylkesmannens side

Og Fylkesmannen

passer på å presisere til sist:

«Dette vedtaket er endelig
og kan ikke påklages»

JA SLIK

HÅNDTERER VI ELEVERS PSYKISKE HELSE

i dette landet

En betimelig betenkning...

Hva hvis dette hadde foregått
på *departement-nivå*?

Hvis slike håndtering var blitt kjent i statsforvaltningen

Og *statsråden* ville markere **støtte** til sin underordnede

- Ville det ikke kommet krav om granskning?
- Ville han *overleve* et mistillitsforslag?

Hvis statsråden derimot **tok avstand**

- Enten fordi skolesjefen ikke har vist *troskap* i tjenesten
- Eller fordi han ellers åpenbart *mangler kompetansen som kreves* i stillingen
- Har han noe annet valg enn å si opp eller omplassere?

Finnes det ikke rutiner

for å håndtere

VARSLINGSSAKER

på

kommunenivå?

Åpenbart ikke

Det som skjer, er dette

Mor blir oppringt etter utvalgsmøtet

Et av medlemmene beklager dypt og inderlig på kommunens vegne:

- Skolesjefen hadde *instruert utvalget* hva de måtte stemme
- Skolesjefens dokumenter og argumentasjon innebar brudd på taushetsplikten, ettersom bekymringsmeldingen til barnevernet ble brakt inn i mobbesaken
- **Lovverket ble fremstilt som om noen kan *bestemme* hvorvidt et barn blir mobbet eller ikke**
- **Selv om det loven faktisk sier er at det er *elevens opplevelse* som skal ligge til grunn**
- Og det eneste forvaltningen skal ta stilling til, er om *oppfølgingen* av dette, er god nok

For ordens skyld
Her behøves
nye saksopplysninger

En undersøkelse
etter barnevernloven
er underlagt taushetsplikt

Å avsløre *selv* en **undersøkelse** *er brudd på taushetsplikten*

med mindre mottaker selv
er direkte involvert
i BARNEVERNETS saksbehandling

eller det er nødvendig
av hensyn til akutt fare for liv eller helse

Saksdokumentene
var altså ulovlige

Det samme var omtalen i møtet

Av dette forstår vi dessverre **også**
blant annet

at barn som er, eller kan komme,
i *barnevernets omsorg*
IKKE har samme rett
til et *mobbefritt* skole- og klassemiljø
som andre barn

Ikke i DENNE kommunen iallfall

La oss nå videre ta en titt
på nøyaktig hva politikeren
var vitne til

Vi bruker *hans egne ord* -

For utvalgsmedlemmet lot seg virkelig
forarge

Han tipset avisen om saken
på anonymt grunnlag

Her er ordrette utdrag av hva han uttalte - **SITAT:**

- «Dette er et overgrep mot barnet og foreldrene»
...
- «Vi fikk beskjed om at vi ikke gjorde jobben vår dersom denne saken ikke ble banket gjennom»
...
- «Jeg føler meg feilinformert»
...
- «Jeg håper virkelig ikke dette er representativt for skolesjefens holdning til mobbing»
...
- «Her bruker kommunen en bekymringsmelding [– red. anmrk: til barnevernet –] til å stigmatisere familien videre og for å bygge opp om sin egen argumentasjon om at skolen ikke har gjort noe galt»
...
- «Dette er å sparke folk som ligger nede»

Problemet er:

Politikerne er ikke **fagfolk**

*Det er ikke MENINGEN at de **skal** være fagfolk*

De skal heller ikke behøve å være **jurister**

De skal bli **opplyst**
av **saksutredningen** som forvaltningen lager
og av **svarene** som
rådmannens representant gir i møtene

Og «rådmannens representant»
i et utvalgsmøte...
Det er skolesjefen, det

NÅR BUKKEN
PASSER HAVRESEKKEN

— — —

Men ENNÅ
gjenstår det aller verste

Den *samme skolesjefen* jobber
fortsatt i kommunen

Fire år senere
uttaler han seg igjen
til det politiske utvalget
om mobbing

Han blir sitert i lokalavisen

Antall enkeltvedtak -

- knyttet til §9a i opplæringsloven - var blitt brakt på banen

**Dette er hva han ble spurt om,
og hva han svarte - SITAT:**

- Betyr det at vi hadde 21 mobbesaker i fjor?
- I såfall synes jeg dette er et høyt tall, sier et utvalgsmedlem
- Ikke nødvendigvis svarer skolesjefen
- Dette er kanskje litt misvisende
- *Det fattes enkeltvedtak uansett om man konkluderer med at det er en mobbesak eller ikke*

- Uansett *om* man konkluderer med at det er en mobbesak *eller ikke?*

Fra Udir sitt rundskriv om §9a...

VI SITERER:

Utgangspunktet for vurderingen er elevens egen subjektive opplevelse av det psykososiale miljøet.

...

Retten i § 9a-1 er ikke knyttet opp mot det totale miljøet, en tenkt gjennomsnittselev eller lærerens oppfatning, men mot **virkningen** miljøet faktisk har på den enkelte elevens helse, trivsel og læring.

VIDERE:

Dersom lærer, rektor eller skolesjef synes at eleven ikke er flink nok, eller på annen måte burde tåle det, *eller* hvis det vurderes tiltak etter barnevernsloven

- er skoleeier fritatt denne bestemmelsen.

Det siste var ENDA et *lokalt tillegg*

skrevet av skolesjefen
og signert rådmann

i kommunen med
"Den gode skolen"

Så hva er egentlig skjedd her?

Er norsk offentlig skole **tro**
mot oppdraget sitt?

Eller er problemet at den er fullstendig
blottet for relevant kompetanse?

Men HVIS *kompetanse*

er problemet

Da må man vel ønske
å granske en slik sak,
for å se om man kan lære av den?

Og hvis man tror man kan ha
EN **UTRO** TJENER...

Vel, resultatet blir vel det samme?

Man må vel kunne forvente
at saken granskes,
for å se om man kan lære av den?

Et nytt lite mellomspill

«Å erkjenne mobbing
er et *prestisjenederlag*
skoler unngår
for enhver pris»

sier forfatter og prosjektleder
for antimobbearbeidet i Unicef Norge,
Kristin Oudmayer, november 2014

- Åpenbart gjelder det
også
skoleeiere

Forresten:
sa du november 2014?

VG har nettopp publisert
historien om Odin

Det opprørte hele Norge
Hvor gammel ble han nå igjen?

13 år

*«Det hjelper ikke å si
ifra, de gjør ikke noe
uansett»*

Odin ble mobbet på to ulike skoler. Han ble bare 13 år.

Men MELLOMSPILL?

Er det egentlig det?

Hva var det JENTA hadde sagt?

”

Men jeg HAR snakket med dem

De *gjør* jo ingenting
med det

”

”

De
gjør
jo
ingen-
ting
med
det

”

Dette med kvalitet...

Hvem eller Hva
er det som definerer

hvem som er **flinke**?
hva som er **godt**?

Hvis ambisjonsnivået er

for eksempel 2+2

kan hvem som helst bli verdensmester

Du må være SÅ flink

i skoledrift

du som ikke ødelegger
mer enn noen få elever hvert år

For de du **ikke** har noe tilbud til

De som ikke tåler mobbingen

plagingen

tergingen

fnisingen

utestengelsen

mangelen på tilhørighet

mangelen på anerkjennelse

I ÅREVIS

Og blir **«adferdsvanskelige»** av det -

**- Det er slike
som bare har**

seg selv å takke

Og er det ikke eleven

så må det være foreldrene

som gjør at barnet ikke får det til

PÅ SKOLEN

«It takes TWO
to tango»

But let's blame the musicians, 'eyh?

Men det verste
gjenstår fortsatt

Tilbake til "Den gode skolen"
og den lille familien

For GUTTEN

er kampen

bare så vidt begynt

Hans psyke
har tatt alvorlig
skade

Guttens største «feil» er

hans medfødte sårbarhet

og et stort trygghetsbehov

Noe foreldrene hadde diskutert med
helsestasjonen allerede før han ble
årsgammel

Og det handler om

HANS TILLIT

OPPLEVD **RESPEKT**

FØLT ANERKJENNELSE

Med en samlebetegnelse

psykososiale

vilkår

- Slik han opplever dem

UTEN disse komponentene
kan han ikke greie å få *vist*
hensiktsmessig og forventet
a d f e r d
I absolutt alle situasjoner

Han er altså i virkeligheten
akkurat som alle andre

Kun de som opplever å bli
møtt med **anerkjennelse** og
respekt, vil selv kunne
fremvise disse egenskapene

I alle slags situasjoner

Nå har han utviklet **kronisk stress**

Forsvarsmekanismer tar overhånd

*En urtidsrefleks
mot urettferdighet*

Hans personlige integritet er truet

Og foreldrene gjenkjenner ikke gutten sin

De kjenner ham som
SOSIALT ANLAGT
OG HØYST KOMPETENT

...Han har lært...

at

~~han~~
HAN

trykingsbehov er

marginal

interessante

Slik er konsekvensen
AV DÅRLIG SKOLEGÅRDSKULTUR
etterfulgt av kontraproduktive
disiplinærtiltak fra ledelsen

**Og jo mer de vil belære
uten å løse hans problem**

**jo vanskeligere blir oppgaven
for den det gjelder**

Forskningen er entydig

Trygghet og trivsel er grunnleggende
forutsetninger i et barns liv

Det er også **svært viktig** for læring

Er det SÅ ulogisk
**at adferdsproblematikk
lettest bekjempes**

dersom man slutter å fokusere på
PERSONENS FEIL OG MANGLER

og isteden tar utgangspunkt i
DET HAN ELLER HUN *GREIER*?

Men "*Den gode skolen*"

har overhode ikke forstått

HVORDAN
skulle de få til dét

når ingen på stedet egentlig
ØNSKER å finne ut HVORFOR

Skolen er og blir stedet der det er mulig
å GJØRE noe med disse betingelsene

Femte kapittel

KOMMUNALT SLØSERI

Del 1

Gutten

har altså begynt
på «Læringssenteret»

Fjerde klasse-trinn

- Ja, klasse-TRINN: Ikke fjerde KLASSE

Han har eneundervisning

- Men har fått en klok, jovial kontaktlærer
- De finner tonen
- Men gutten føler på ensomheten

Han hører ikke til noe sted

- Han er høflig, klager ikke,

men stoler i bunn og grunn på ingen

Foreldrene er bekymret

Situasjonen er labil

Det går bra
bare så lenge han føler seg trygg
og forstått

Joda, han ER roligere

- Det *går* mye bedre
- Men han selv er som på autopilot

Glede når sjelden helt inn, latter opptrer flyktig

Somatiske symptomer, som migreneanfall, søvnforstyrrelser og problemer med avføringen, kommer og går

- Og i en presset situasjon –
 - som hvis noen slenger med leppa
 - noe trigger rettferdighetssansen
 - eller generelt ting som gjør ham usikker –

Da kan han eksplodere, som før

Foreldrene etterspør

- Hvilke planer jobbes det etter?
- **Hvilke metoder benytter dere?**
- Hvilken fremdrift?
- **Evalueringskriterier?**
- *Hva med å involvere BUP?*

Ja, det skulle vel foreligge en IOP?

Neida

Det går jo så bra

mener «Læringssenteret»

Joda,

Men VIDERE FRA DETTE kommer vi
– mener foreldrene –

**kun hvis gutten får oppleve
tilhørighet og trivsel**

Dét er *den nøkkelen som gjenstår* for å komme
videre med **restitusjon** og **tilbakeføring**

Og MÅLET,

sier vedtaket,

er tilbakeføring

Så de søker om skolebytte

for formell og permanent overføring
fra Nærskolen til Sentrumsskolen der «Læringssenteret» er
lokalisert

- **De tror det er en formalitet;** *kommunen har fritt skolevalg*
- Det *har* vært full enighet om at *Nærskolen* må unngås
- Og han er jo **uansett 100%** av sin tid på **Sentrumsskolen**
- *Kontaktlæreren fra «Læringssenteret» vil være en flott støtte for ham når han **gradvis skal tilbake** i normal undervisning*

...Gitt at dette planlegges riktig!

Men Sentrumsskolen svarer

NEI

Vent og se

Vi vurderer det igjen

...utpå høsten

Og kontaktlæreren får stryk
fra skoleetatens ledelse

Da han ved årets slutt drister seg til

å lage en oppsummering
med en anbefaling om *videre arbeid*

For skolesjefen

- eller én av de impliserte rektorene –
- eller PPT –

– ja, nøyaktig HVEM i "*Den gode skolen*"
som står bak denne korreksen, dét går ut på det samme –

De vil ha seg frabedt at **kontaktlæreren**
ytrer **sine** meninger om elevens fremtid

Og dermed ...

kort etter Sentrumsskolens svar, som lover
vurdering av skolebytte TIL HØSTEN ...

avslås søknaden om fortsatt plass på
«Læringssenteret»

Vedtaket kommer som lyn fra klar himmel:
Gutten må tilbake til **Nærskolen**

...helt til...

Det oppstår en episode på tampen av skoleåret

Han blir forvist av medelever
fortløpende, to ganger i samme friminutt

Det går i svart;
han tyr til stein «for å forsvare seg»

Ingen trådte til for å hjelpe ham

Dermed dumper nytt vedtak

ned i postkassen

Kommunen gjør helomvending

Foreldrene undres

Den *nye* sakkyndige uttalelsen vurderer denne labiliteten som «nye opplysninger»

- Hvilke interne kommunikasjonsrutiner har man egentlig innenfor denne skoleetaten?
- Har man skrytt av en fremdrift som ikke finnes?
- Hvordan kan man evaluere, når man ikke har formulert fremdrift, mål og vurderingskriterier?
- *Hvorfor vil de ikke skrive en IOP?*
- *Hvorfor vil de ikke involvere BUP?*

Så er det høst, FEMTE trinn

- Ikke femte KLASSE

Han har FORTSATT eneundervisning

- Men vedtaket sier han skal bruke en av klassene på Sentrumsskolen som ØVINGSKLASSE

Målet er fortsatt tilbakeføring til normal undervisning

- Foreldrene forventer en *plan* for å få dette til
De etterspør denne

Her bryter vi av igjen for en
SAKSOPPLYSNING

En slik plan
heter IOP i skolekretser

Individuell opplæringsplan

Men stopp litt
tenker du gjerne nå
– IOP ?

Nå er vi jo LANGT inne i

spørsmål som handler om

spesialundervisning

Vi skulle vel holde oss til dette
med **tilhørighet** og **trivsel**

Men dét er nettopp poenget

Så sammensatt er
vi mennesker

Hvis dette med tilhørighet og trivsel på skolen **feiler**, og det oppstår **symptomer** av mistrivselen, hva gjør Mor Norge da?

Jo

vi behandler *symptomene*
istedenfor å se på ÅRSAKENE

Og dét gjør vi gjennom en
individuell opplæringsplan

Foreldrene er IKKE uenige

i at gutten – eller jenta – trenger

individuell tilrettelegging
slik som tingene utviklet seg

De mener riktignok at planleggingen MÅ gå
systemisk tilverks for å ha EFFEKT

Men før de kommer dithen at de kan være med på å
påvirke en slik plan, må den jo faktisk FINNES

Tilbake til historien

Foreldrene har bedt om en **plan**
Med konkretisering av fremdrift,
evalueringskriterier
og delmål

Men det er et problem

Foreldrene har ikke konsekvent benyttet *IOP*-begrepet i sine spørsmål etter skriftliggjorte planer, mål og evalueringskriterier

**De er bare foreldre
Opptatt av barnets utvikling og helse
Og de prøver å tenke logisk**

De har heller ikke sjekket Opplæringsloven med hensyn på kravene til spesialundervisning
ENNÅ

De tror visst *fortsatt*
at "Den gode skolen" vet hva som er pålagt dem

For ja, du leste rett

Gutten er på
ALTERNATIV OPPLÆRING
FULL TID

Og **MANGLER** likevel en IOP

Neida, planer trengs ikke

Det går jo så bra nå

mener «Læringssenteret»

Men da kan han vel
få BEGYNNE
med den klassetreningen?

Kan vi dessuten
få møte læreren

i denne øvingsklassen

der gutten vår skal gå?

spør foreldrene

Men Sentrumsskolen svarer

Vi skal vurdere det

I virkeligheten mente de

NEI

For hver gang foreldrene spør på ny,
får de samme ulne svar

Enkeltepisodene fortsetter

Foreldrene kan bare fortvile

Skolen er i ferd med å
skusle bort sjansen
til å restituere gutten

Skjønner de ikke at toget kan gå fra dem?

Det er tydelige
MØNSTRE
i det som skjer

men
SKOLEN VIL IKKE HØRE

For det første

Gutten strever med å stole på både medelever og voksne

- Likevel er det FRIMINUTTENE skolen har valgt som første sosiale treningsarena
- **Og FYSISK FOSTRING som første FAG å starte tilbakeføring**
- **Hvorfor** velger de å overse 50 års forskning, som ville prioritert disse høyst uoversiktlige arenaene, **ALLER SIST?**

Videre:

«Læringssenterets» egen loggføring

viser hvordan gutten plages av dette;

– Det at han ikke **TILHØRER**

den klassen han skal ha *sosial trening* med

Så altså – for det andre

Gutten er vekkplassert på en *alternativ læringsarena*

Han har INGEN tilknytning til Nærskolen eller barna der

- Dette representerer et av **landets** *mest ekstreme tiltak* etter opplæringslovens regler om spesialundervisning
- Han opplever ingen gruppetilhørighet i sin skolehverdag, så lenge han bare er gjest i Øvingsklassen
- Foreldrene har søkt ham *permanent* overflyttet
- Ville ikke dette gitt MYE STØRRE sjanse for å lykkes?
- Så **hvorfor** velger "*Den gode skolen*" å overse 50 års forskning, som betrakter TRYGGHET og TILHØRIGHET som noe av det mest grunnleggende for sosial utvikling?

Men Sentrumsskolens **rektor**
vil **ikke** *forplikte* seg

Så lenge gutten ikke er
FERDIG RESTITUERT

**foretrekker han å holde gutten
og foreldrenes søknad «på is»**

Resultatet blir altså

Gutten får ikke en fast og trygg tilhørighet
før han er blitt helt frisk

Og han blir ikke frisk
før han har fått en fast og trygg
tilhørighet

Av dette forstår vi – for det tredje

Rektor på Sentrumsskolen

- som også er rektor for «Læringssenteret» –
har ikke TILTRO til opplegget

- Enten har han ikke tillit til sitt eget spesialtilbud, «Læringssenteret»,

- Eller han *stoler ikke på* at mottaksklassen likevel ER egnet som øvingsarena for gutten

- **Hvorfor** velger "*Den gode skolen*" å gi et opplæringstilbud som de ikke selv har tillit til?

Hvordan tenker de
at dette KAN lykkes

HVIS DE SOM HAR ANSVARET
selv IKKE TROR på det?

Eller sagt på en annen måte

"Den gode skolen"

**VIL IKKE, ønsker ikke,
har bare IKKE LYST TIL**

å gi denne gutten de psykososiale
forutsetningene han trenger,

**de som fremmer
hans helse, trivsel og læring**

Hvis du hadde vært mor eller far

Hva ville du gjort nå?

For NÅ skjønner du vel?

Skjønner du at din forståelse
og din kompetanse

ALDRI

vil bli nyttiggjort av "Den gode skolen"

At du har null troverdighet?

At din forståelse og kompetanse
er FOR ubehagelig for skolens ansatte?

Men neida ...

Foreldrene prøver IGJEN:

- Hvilke planer jobbes det etter?
- **Hvilke metoder benytter de?**
- Hvilken fremdrift?
- **Evalueringskriterier?**
- *Kan vi få en skikkelig gjennomgang på **prioriteringene** i «tiltakspakken»?*

Ja, hva med å involvere BUP?

Du er leder av «Læringssenteret»

Du får for tredje gang spørsmål om

PLANEN bak guttens skoletilbud

og forankring hos spesialisthelsetjenesten

Hva gjør du?

Nei, det behøves ikke

Det går jo så bra

Dere var **akkurat** klar til å **trappe opp**

Men så bra da!

Men rektor,
DA kan vi vel

få JA

på skolebyttesøknaden?

Hm, NEI

SÅ bra
går det

slett ikke

Og selvfølgelig vet foreldrene

Situasjonen er fortsatt like LABIL

- *Han føler ikke han hører hjemme noe sted*
- Skolen forstår ikke vanskelighetsgraden i oppgavene de utsetter ham for
- Det meste kan gå fint, lenge – men «out of the blue» har han igjen hoppet over i KRISEHÅNDTERINGSMODUS

Forstår skolen mekanismene?
Leter de etter sammenhengene?

Så foreldrene leter
etter alternativer

Kan BUP ta initiativ til et møte?

Ja, BUP stiller opp

- **Ambulant enhet fra BUP stiller opp som møteleder**
- **De sender innkalling til leder av PPT**
- *Og til leder av «Læringssenteret»*

Foreldrene er lettet –

Nå må det vel bli søkelys på å få **skriftliggjort** planene, for at aktørene skal være omforente om hva som er realistiske mål og metoder

Så ENDELIG må det bli lettere for Sentrumsskolen og «Læringssenteret» å gjøre **riktigere** vurderinger og prioriteringer

Men hva skjer?

«LÆRINGSSENTERET»

MØTER IKKE OPP

Foreldrene gjentar

Prioriteringene er gale

- De ønsker innflytelse på rekkefølge og prioriteringer, slik at nye episoder unngås
- **Med andre ord, involvering i planarbeidet**
- **Kan det etableres en ansvarsgruppe?**
- Med BUP ved Ambulant enhet som deltaker?
- **Videre utredning hos BUP omtales også**

Men foreldrene kan IKKE gjøre dette på det lokale BUP-kontoret, som ikke hadde ryggmarg nok til å kalle en spade for en spade i kampen mot mobbingen av JENTA

Og i *dette* møtet er enigheten stor

Prioriteringene ER gale

- PPT sier seg enig i at fast elevplass på Sentrumsskolen ville være å foretrekke
- **Det burde være kurant nå, med MER enn bare 2-3 timers hospitering i Øvingsklassen hver uke**
- **PPT antyder halvt om halvt, kanskje**
- Selvsagt med fortsatt støtte fra «Læringssenteret»
- **Foreldrenes ønske om mer aktivt plan- og samarbeid blir notert**
- **Og Ambulant enhet i BUP tilbyr seg å hjelpe til med å etablere sosiale mål**
- Mor vil svært gjerne dette, men får beskjed: Skolen må være enig

I journalen skriver PPT

at mor ønsker ansvarsgruppe for gutten

Ellers noteres bare mistilliten til BUP

SKOLEBYTTE og
etterlysningen av en IOP
velger de å ikke nevne

BUP skriver i SIN journal

blant annet dette – sitat:

PPT sin vurdering er at gutten bør få plass på Sentrumsskolen, gå 50% på «Læringssenteret» og 50% på Sentrumsskolen, og bruke tiden fremover til å få ham integrert i ny klasse, men det er rektor som avgjør skoleplass. Det er behov for en IOP i fht sosiale mål.

Men så...

Foreldrene får

UVENTET HJELP

For

da Barnevernet avsluttet undersøkelsessaken

ble det likevel avtalt
at de etter noen måneder skulle sjekke med
skolene hvordan det gikk med barna

Og Privatskolen
har bare gladelige meddeleser

Med JENTA går det
SÅ BRA!

Men «Læringssenteret»
skjønner ikke sin egen
dobbeltkommunikasjon –

– ***når de nå beklager seg:***

- Nei, det går nok ikke *bare* bra nei
- Til tross for **omfattende** tiltak
- Gutten har **fortsatt** episoder med sinnes-
utbrudd; det er helt *uforklarlige* reaksjoner

*Og «Læringssenterets» leder får det langt på
vei til å høres ut **som om foreldrene har vært
imot det**, når damen i telefonen nå spør:*

- Kunne det være ønskelig
å involvere BUP eller barnevern?

Dermed får foreldrene brev i posten

der Barnevernet gjengir hva lederen har sagt

- **Og tilbyr veiledningstiltak**
- **overfor foreldrene**

Det tar noen sekunder for mor å skjønne hva brevet sier

- ***Skolen har ønsket hjelp, – men ikke fått det!?***
- Og så er det FORELDRENE som skal veiledes, nå igjen?

Skal krenkelsene, både av barn og foreldre, aldri ta slutt?

Men foreldrene øyner et håp

For etter DETTE kan «Læringssenteret» umulig

- fortsette å avvise involvering av BUP
- fortsette å avvise behovet for en plan

Barnevernet kan endog hjelpe med å få etablert ansvarsgruppaa!

Så foreldrene griper muligheten:

- De ber om bestilling av BUPs Ambulant enhet
- *Og ENDRER tiltaket som Barnevernet har foreslått, til:*
Hjelp med å etablere en ansvarsgruppe,
sånn at det blir fart i planarbeidet
og sånn at kommunikasjonen blir lik i alle kanaler

Så ...må de bare vente på svar

BUP stiller opp

«forutsatt at *skolen* virkelig ønsker det»

Det er viktig at de *forplikter seg*

PÅ SAMARBEID, sier BUP

Men «Læringssenteret»

ANGRER

Og PPT snakker med to tunger

SAMARBEID ER SKUMMELT

I evalueringsmøte primo februar

ber mor aller først om at det skal føres referat

Rektor lover så å svare på søknad om skolebytte

Og foreldrene gis følgende støtte fra PPT:

- *IOP med målsettinger og prioriteringer skal foreligge*
- En ansvarsgruppe der også BUP deltar, er fornuftig

Men når foreldrene forteller at gutten ikke trives –

- *føler skolen behov for å markere uenighet*

**Så skolen tror at barn som utagerer,
demonstrerer TRIVSEL?**

Imidlertid:
Det kommer
INGEN IOP

«Læringssenteret»

– hvis leder har uttalt seg svært tydelig
overfor foreldrene
om all sin erfaring og kompetanse –

vet likevel ikke at IOP er PÅKREVD?

Sentrumsskolen

har ansvaret for det skolemiljøet
som gutten er avhengig av

Men noen IOP

savner de ikke?

Nærskolen

har det formelle ansvaret

Men noen IOP

har de ikke etterspurt?

PPT

har i EVALUERINGSMØTE
nettopp fått vite
at IOP mangler

Men de gjør *ingenting* for at forholdet skal rettes opp?

Skolekontoret

fattet dette vedtaket
som innebærer en ekstrem praksis
etter Opplæringsloven

OG de skal PÅSE at loven følges

DE savner heller ikke en IOP?

I denne kommunen -

hvor hele skoleetaten FORTSATT omtales som

"Den gode skolen"

- *Hvordan KAN en av deres elever gå FULL TID i halvannet år, på alternativ opplæring*
- *uten klassetilhørighet* –

UTEN en IOP?

Men *konsekvent*
er de sannelig fortsatt:
Møtereferat uteblir

Og

ansvarsgruppe

blir IKKE etablert

Men stopp litt
Hva med Barnevernet?

Ja, hva med Barnevernet

Foreldrene ba jo om hjelp
til å få en ansvarsgruppe?

NEI

svarer Barnevernsetaten

«Det er ikke vårt ansvar»

Men dette svaret

er fullstendig på bærtur

- noe foreldrene er fullt klar over
- De sender klage til Fylkesmannen

IGJEN

*Men **direkte** denne gangen –
UTEN kommunal saksbehandling først*

Det blir sommer før svaret ankommer, men DENNE gangen
gis det iallfall en **reell** saksbehandling

Foreldrene

får uforbeholdent
medhold

Så da

tar vel Barnevernet kontakt
for å få ETABLERT ansvarsgrupppe?

NEI

Ikke en telefon, ikke noe brev

Foreldrene hører ikke et pip

På den andre siden

Som vi snart skal se –

På *dette* tidspunktet er det *ikke lenger*

behov for denne hjelpen

Tilbake til historien
ENDELIG er BUP med på
møte med skolen

I møte primo mars

deltar BUP v/ Ambulant enhet

- Nå **avviser** PPT ansvarsgruppe – *fordi Barnevernet ikke deltar*
- Skolen har mye å si om historikken og tilbudet han får akkurat nå
- Men lite å si om kortsiktige mål, fremdrift, effektivitet i tilbudet
- ***Så IOP foreligger fortsatt ikke***

BUP starter med å påpeke

- ***Svært viktige forutsetninger for sosial ferdighetstrening, er –***

**– samspill med jevnaldrende,
trygghet og integrering**

Gutten trenger *forutsigbarhet*

Kan han stole på at målet han sikter etter - er

realistisk

og

innenfor rekkevidde?

spør BUP

BUP signaliserer videre:

*Innen neste møte
må gutten ha fått en avklaring*

om hvorvidt han HAR en fremtid der på
Sentrumsskolen, i Øvingsklassen,
– ELLER IKKE

I journalen skriver BUP

blant annet dette – sitat:

Min vurdering er at det er uetisk (...) dersom en ikke vet med sikkerhet at gutten skal ha plass i denne aktuelle klassen fra høsten

"Den gode skolen"
fører fortsatt IKKE
møtereferat

Og

ansvarsgruppe

blir IKKE etablert

Det må vel være fordi

- «Læringssenteret»
 - Og Sentrumsskolen
 - **Og Nærskolen**
 - Og PPT
 - Og Skolekontor
- *alle sammen er så gode i*
forpliktende samarbeid –

om det å IKKE gjøre noe

Her må det skytes inn
et **SPØRSMÅL**

Denne kommunen -

hvor hele skoleetaten FORTSATT omtales som

Den gode skolen

- ***Hvor mange aktive ansvarsgrupper har denne kommunen som arbeidsverktøy***
 - nå i dag? – *hva med antallet IOP'er?*
- ***Og hvor mange ENKELTVEDTAK***
 - *til sammenligning?*

Det var bare et spørsmål
Tilbake til BUP, som nå skal
komme på observasjon

Hun besøker både

«Læringssenteret» og Øvingsklassen

- Gutten skiller seg ikke ut, verken faglig eller sosialt
- Hun ser andre elever som strever mer
- **Men han er svært usikker, trenger mye bekræftelse og støtte;**
- Noe han søker, og får, av kontaktlæreren fra «Læringssenteret»
- **Hun ser han vil trenge særlig oppfølging for å stabilisere funksjonsnivået fremover**

Neste møte var avtalt

i slutten av samme måned (mars)

med tilbakemelding etter BUPs observasjoner som tema

- Men når dagen opprinner, får mor en telefon
- **PPT har meldt avbud, og skolen vil avlyse**
- Mor er helt uenig, med tanke på avtalt tema.
Foreldrene vil høre hva BUP har å si!
- Hun ringer PPT-kontoret, som bekrefter at møtet fint kan gå som planlagt
- Leder av «Læringssenteret» argumenterer fortsatt imot
- **Mor sender mail som bekrefter at *de* uansett møter opp**
- Dessuten: Rådføring med BUP er *desto mer aktualisert*, ettersom –

– *"Den gode skolen"* nå har
besvart foreldrenes 2. søknad:

**Skolebytte er avslått
*igjen***

Og det er GUTTENS feil

Han er ikke
GOD NOK

Dét sier "*Den gode skolen*"
– som ikke ser seg istand til

–å lage IOP

– *å etablere mer forpliktende samarbeid
gjennom en ansvarsgruppe*

–å skrive møtereferater

– og nå altså ikke engang
å avholde tilbakemeldingsmøte
etter BUPs observasjoner

FOR
FORELDRENES BEHOV
er IKKE viktig
synes skolen

Dette er hva som skjer
når foreldrene og BUP
ankommer til møtet

De ankommer til avtalt tidspunkt

Men verken «Læringssenteret» eller Sentrumsskolen ønsker å imot dem

- Argumentasjon fra telefon og mail gjentar seg
- Slik forsvinner den første halvtimen av møtet
- *Det løser seg først når mor isteden ber om et møterom der foreldrene kan snakke med BUP alene*

Så i møte ultimo mars

gir BUP v/ Ambulant enhet tilbakemelding

- Hun beskriver gutten som høflig, hyggelig og kontaktsøkende
- Tonen med kontaktlærer er god, preget av tillit og humor

Videre forteller hun dette som allerede er presentert;

- At han ikke skiller seg ut, verken faglig eller sosialt
- Men at han er svært usikker, trenger mye bekreftelse og støtte;
- Noe han søker, og får, av kontaktlæreren fra «Læringssenteret»
- Og at han vil trenge denne særlige oppfølgingen for å stabilisere funksjonsnivået sitt, i lang tid fremover

Og hun gjentar

Han trenger stabilitet og forutsigbarhet

Han må få vite hvor han skal høre til fra høsten

Men mottakelsen
er likegyldighet

fra alle andre enn foreldrene

FORELDRENE HAR FÅTT NOK

Gutten kommer ALDRI til å

BLI

GOD NOK

– hvis han skal fortsette
under DENNE skoleetatens
ansvarsområde

**Å skape tapere
eller redde stumpene**

Mor setter seg til PCen igjen

Nå gjelder det å redde stumpene

- Først må det skaffes omforente informasjonskilder
- *Mor finner frem møtenotatene sine*
og forfatter selv referater fra de siste tre møtene,
som hun distribuerer rundt
- **DA våkner skolen**
IKKE med kommentarer til de mor har skrevet,
som er sendt elektronisk og kan justeres etter behov
Nei, tre helt **nye** dokumenter dumper plutselig inn
i postkassa...

Åpenbart gjelder det
å markere
hvem som er SUBJEKT

– og hvem som *bare* er objekt –
i "Den gode skolen"

Videre skriver foreldrene klage

- Med vekt på, som jo gutten selv så tydelig signaliserer, at barnets psykososiale behov IKKE er tilfredsstilt
- *BUPs råd om legitimiteten han trenger* for å nå målet om tilbakeføring i normalklasse, *gjengis*
- Foreldrene presiserer at klagen gjelder **BÅDE avslaget på skolebyttet**
og den manglende viljen – eller evnen – til lovmessig **gjennomføring av enkeltvedtaket** om spesialundervisning, blant annet pga uklare ansvarsforhold og mangelen på forpliktende sam- og planarbeid

I det hele tatt, de klager på **organiseringen** av tilbudet og de manglende **rutiner** som *kunne* forhindre alt dette

Men de TROR ikke lenger
at dette kommer til
å løse seg

– så de snakker med
Privatskolen
igjen

Du er rektor

Du har fått en *ny* forespørsel om en elev
med *uhensiktsmessige reaksjonsmønstre*
som søker skolen midt i skoleåret
på grunn av utrygghet og vantrivsel

Hva gjør du?

Du bretter opp ermene

Igjen demonstrerer skolen en profesjonell tilnærming, preget av metodisk planlegging:

- Du stiller opp på, og arrangerer, overføringsmøter – der det planlegges og tilrettelegges for en så myk overgang som mulig
- Mottakende kontaktlærer, foreldrene, spesialpedagogisk koordinator, BUP og PPT – samt rektor selv – deltar, foruten kontaktlærer fra «Læringssenteret»
- *Det etableres en ansvarsgruppe*
- *Gutten får besøke klassen flere ganger, med kontaktlærer fra «Læringssenteret» tilstede*
- Mottakende kontaktlærer kommer tilsvarende på besøk til «Læringssenteret»
- Hun organiserer en egenpresentasjon av elevene, som han får straks etter – slik at han lettere vet hva som venter ham til høsten
- Og sammen med mor arrangerer hun på tampen av året utflukt for elevene, hjem til gutten

– med den konsekvens

at han får sin første bursdagsinvitasjon
på flere år

På denne skolen

*er man FORTSATT ikke livredd for å ta imot hjelp
verken fra PPT eller BUP*

**Tvert imot er det fortsatt
en del av strategien**

Men **denne** gangen
skal dette også bli
en snublestein

For hjelpeapparatet
neker å forholde seg til

at hovedgrunnen
til barnas problemer

IKKE er *deres mangelfulle*
SOSIALE KOMPETANSE

MÅ man individualisere,
er stedet man skal lete
– iallfall i disse barnas tilfelle –
DETTE –

– deres iboende
sårbarhet,
RETTFERDIGHETSSANS,
og ganske «enkelt»
en **u**jevn evneprofil

Barna er med andre ord

"mange aldre på én gang"

De har en sterk personlig integritet
endog større enn hos mange voksne

HUMOREN er VOKSEN

Bruker for eksempel ironi som hos voksne

Interesserer seg for andre ting enn jevnaldrende flest

*Skolefaglig kunne de, i de fleste fag, gått inn i klasser
langt over deres eget alderstrinn*

Men emosjonelt
henger de etter sin alder

SLIK umodenhet
er IKKE tillatt

Dét gir omgivelsene *rett til å bebreide*

barna
eller deres foreldre,
ja helst begge deler

Forbauses vi av at VOKSNE kan

for eksempel

- *Gråte over en trist film, selv om det bare er film*
- Ha vannskrekk
- Unndra seg oppmerksomhet
- **KREVE oppmerksomhet**
- Forlange begrunnelser
- *Ikke like omstilling*
- *Reagere på forhold som truer deres integritet?*

KORT SAGT,
forventer vi
at vi er
forskjellige?

Men DISSE barna
har FEIL sterke sider
Fordi de bare er barn

Rettferdighetssans,
for eksempel, må
tøyles

Personlig integritet hos barn

er mer enn noe annet
bare en pest og en plage

Og de har feil **svake** sider

For slike individuelle forskjeller

verken forstås eller tålereres

Blant barn

At de derfor skulle ha
et reelt og skrikende

RETTMESSIG BEHOV
FOR ET TRYGGERE MILJØ –

– som er faktisk så
essensielt

at det motsatte utvikler
adferdsproblemer –

Nei, dét ville jo være å

blande seg

i skolens domener

Det er jo

HVER ENKELT SKOLE

**som har ansvar for å oppfylle
Opplæringsloven**

Slik blir sensitivitet hos barn
åpenbart
en forbrytelse –

– **ettersom**

det eneste som hjelper et slikt barn

ville vært systemtiltak

For hjelpeapparatet

gjelder det dermed

først og fremst

å finne FEIL hos barnet

Og hvilket individ
på denne jord
er flink til

ABSOLUTT ALT?

I ALLE

mulige og umulige

situasjoner?

SELVFØLGELIG

er det mulig å finne

svakheter

Men *vanskelighetsgraden*

ved for eksempel gruppesamarbeid
er ikke den samme for et

- **misforstått**
- underkjent
- *ensomt*
- mobbet
- *bebreidet*
- **og ulykkelig barn**

som for *de fleste andre barn* de til stadighet
sammenlignes med

Så hjelpeapparatet
griper fatt i erten
og blåser den opp
til eneveldige dimensjoner

Slik bifaller hjelpeapparatet

IDÉEN OM AT

**det er
«elevens egen skyld» –**

– når de retter fokus
på denne ene elevens
SOSIALE KOMPETANSE

Som om hverdagsterror
bekjempes med
teori

Foretrekker vi f.eks.

*å lære befolkningen
å leve med bomberegner*

**istedenfor
å jobbe for fred?**

Foreldrene

prøver gjentatte ganger
å forklare

hvor INEFFEKTIV
en slik angrepsvinkel er

At også *denne* eleven

hadde vist seg

upåfallende kompetent

dersom de **psykososiale**

betingelsene hadde vært bedre

At slike barn
fremfor noe

har ganske så **NORMALE**
reaksjoner på en høyst
unormal situasjon

At mer kan man knapt
forvente

inntil OGSÅ DISSE elevene føler seg
inkludert

og akseptert

SLIK ANDRE ELEVER FÅR

lallfall det meste av tiden

Men de trår varsomt

De kan *ikke* risikere
å bli oppfattet

som om de aksepterer
sinnesutbrudd eller aggresjon

Og enn så lenge
drypper det forhåpenligvis
på hele elevgruppen
så lenge IOPen består

Femte trinn på Privatskolen

har samme kontaktlærer som tok imot JENTA

- *Dette er meget gode nyheter*
- **Foreldrene er likevel bekymret**
- **Læreren gir samme beskrivelse av klassemiljøet, som året før**
- **Men gutten fortjener en real sjanse!**
- Så det legges til rette for oppstart til høsten, sjette klasse, medfølgende 100% ressurs – (som på «Læringssenteret») –
for å sikre en god og vellykket overgang

Men PPT
i "*Den gode skolen*"
ER UENIG

Og det er DE
som dimensjonerer ressursbehovet

Både

foreldre og Privatskole

blir satt ut

Mor mailer leder av PPT

Hun tar opp sine argumenter og bekymringer
så varsomt som mulig

- Gutten HAR en 100% ressurs
- **Sentrumsskolen syntes ikke engang DETTE var tilstrekkelig –**
- selv om tilstedeværelsen i Øvingsklassen bare har vært på UNNTAKSBASIS
- **Nå skal han rett inn i en vanlig klasse**
100% av tiden

DETTE GIR IKKE MENING

- Både foreldre og skole ber om 100% ressurs, iallfall det første halve året

Mor må kontroll-lese

sine egne kommentarer **mange** ganger før hun sender mailen

***Hun strever, for hun finner situasjonen,
ja hele problemstillingen, absurd***

Men dette er ekstremt viktig
Hun kan ikke risikere å tråkke på såre tær
Hun MÅ opptre diplomatisk

Hun forsøker også
å få fokus over på miljøtiltak

Hvis gutten får føle seg **trygg og akseptert**, vil dét som nå **ser ut som mangelfull sosial kompetanse hos gutten,**
forsvinne av seg selv

MEN

"Den gode skolen"

er ekstremt dårlig trent
på å **anerkjenne**
foreldrekompetanse

lalfall hos *disse* foreldrene

Så "Den gode skolen"
ER FREMDELES UENIG

Rammen blir økt BITTELITT
men ikke i samsvar med behovet

Foreldrene vet ikke *om de skal le eller gråte*

Vedtaket innebærer jo i praksis
en **kvalitetsvurdering** av tilbudet
gutten har hatt på **Sentrumsskolen**

Så dermed er det
PÅ'AN IGJEN

Du er skolesjef

Du har fått inn en klage

både på skolebytteavslaget,

*men enda mer på **gjennomføringen**
av enkeltvedtaket om spesialundervisning*

Klagen er usedvanlig velbegrunnet

og **PRESISERER**

- at klagen gjelder BEGGE deler:
Skolebytte så vel som gjennomføring

Det siste inkluderer klage knyttet blant annet til

- *Manglende IOP*
- *Manglende møtereferater*
- *Manglende funksjonell kartlegging jmf. sakkyndig vurdering*
- *Uklare ansvarsforhold, og manglende tilsyn (f.eks. når ALLE «glemmer» IOP)*
- *Generell manglende vilje til samarbeid med foreldre og BUP om realistiske mål, metoder og prioriteringer*
- *Sprikende kommunikasjon (bl.a. det å velge sitt publikum)*
- *Manglende oppfylling av opplæringsloven*

For Opplæringsloven presiserer

på sin side blant annet følgende:

- Elevene **skal** deles i basisgrupper

DENNE gutten har ikke tilhørt noe som helst – på aldri så lenge

- **Formålet** er at elevene skal oppleve sosial tilhørighet

HER gis et tilbud som aktivt planlegger med det motsatte: *INGEN* kan regne med å oppleve tilhørighet når man bare får være midlertidig på besøk, og på toppen:

Dette begrunnes med at **DU** IKKE ER GOD NOK

- **Skoleeier** skal påse at loven blir oppfylt

HER har kommunen sviktet i ALLE LEDD

Videre presiseres det i klagen

– *at foreldrene vil ha*

***INNSYN i ALLE SAKENS
DOKUMENTER -***

FØR politisk behandling i utvalget,

*etter medhold av alminnelig
forvaltningsrett*

Hva gjør du?

Du bestemmer deg for

UTLØPT
klagefrist

Og saksbehandler

KUN

spørsmålet om skolebytte

Så i denne kommunen –

Hvor hele skoleetaten FORTSATT omtales som

Den gode skolen

– der er klage på GJENNOMFØRING
underlagt samme frist
som enkeltvedtaket

UANSETT hva som så skjer

Skolesjefen synes altså

HVIS FOR EKSEMPEL

*eleven siden var blitt satt til
å vaske vinduer hele dagene,
eller lese Ibsens samlede verker*

Så hadde det vært **helt OK**

*siden han har et enkeltvedtak som
foreldrene ikke klagde på
med det samme det var skrevet*

I siste liten

sender skolekontoret faktisk kopi av saksutredningen til foreldrene

- Det er begrenset tid for å få forhindret saksbehandlingsfeilen
- **Mor henvender seg til utvalgets medlemmer per mail**
- Dette er blant annet det hun sier:

Administrasjonen kan avvise eventuelle punkter som angår selve enkeltvedtaket om spesialundervisning for vår sønn, slik det er antydnet.

Men det foreligger ikke klage på dette forholdet.

Det vår klage fokuserer på, er hvordan enkeltvedtaket er satt i verk.

Ikke et eneste svar mottar foreldrene på dette.

Og skolesjefens instruksjoner har igjen åpenbart vært klare:

- Det er **ingen** som våger å gå i rette med skolesjefens tolking

Dermed blir det avslag

- *UTEN at det tas stilling til noe som helst vedrørende GJENNOMFØRINGEN*

Og saken oversendes Fylkesmannen

som – etter å ha stått i behandlingskø – spør kommunen:

Men denne klagen går jo inn på så mye mer enn bare skolebytte?

Og de ber om mer underlag

Og ér det ikke HELDIG!

En IOP

er AKKURAT blitt ferdigstilt

ELLER... det vil si –

– foreldrene får en IOP hjem
til signering

I MAI

Men selve IOP'en
er datert medio

OKTOBER

Datostemplingen i PPT sitt arkiv
viser mottak

20. MAI

Tro det den som kan –

- Følggebrevet sier de har GLEMT å sende den over... den har vært klar siden OKTOBER
- I SÅ TILFELLE var den ferdig **før** DET FØRSTE EVALUERINGSMØTET,
UTEN at IOP'en ble trukket fram som GRUNNLAG for evalueringen

Og ALLE GANGENE foreldrene har spurt –

- både overfor «Læringssenterets» leder og dens rektor, både med og uten PPT tilstede –

INGEN spretter opp og sier – men DEN har vi jo!

IOP'ens eksistens ble altså glemt –

- *under konferansen i SEPTEMBER, der foreldrene ba om å få SE planene, – da var planer unødvendig, for det gikk jo SÅ BRA*
- *da foreldrene spurte om oppfølgingsmøte med rektor på Sentrumsskolen, i OKTOBER, for å be om endrete prioriteringer, da fikk foreldrene isteden se STATISTIKK*
- *uken etter, da PPT deltok på møte hos BUP, der «Lærings-senteret» ikke møtte opp, men uten at PPT tok affære*
- *da det to uker senere var klart for høstens EVALUERINGSMØTE (vedr. fortsatt tilbud på «Lærings-senteret» eller ikke), - selv ikke for å ha noe å evaluere mot*
- *da et planlagt møte i JANUAR ble avlyst pga sykdom*
- *da NESTE evalueringsmøte ble avholdt i FEBRUAR, der PPT tom. ifølge referatene gir foreldrene medhold i at IOP SKAL foreligge*
- *under oppstartsmøte med BUP i MARS*
- *og under tilbakemeldingsmøte etter BUPs observasjoner*

ALLE disse
UBRUKTE
anledningene

Hvor **troverdig** er dette?

Ansatte i "*Den gode skolen*"

må være vant til

LITT AV ET SLINGRINGSMONN

som ikke frykter

å bli avslørt som lite sannferdig?

Eller også...

– frykter de ikke
KONSEKVENSENE

selv om de BLIR avslørt?

ALTERNATIVET

er forresten ikke
ET GRANN BEDRE

– for HVIS datoen
i oktober STEMMER –

Hva **bruker** de IOP'en **til** –

– når skolen

ved alle disse anledninger

ikke husker at den finnes?

Men til Fylkesmannen
sender skolekontoret

altså en IOP
vakkert datert

i oktober

Men ikke nok med dét

Dokumentet hevder faktisk:

å være utarbeidet i samarbeid med foreldrene

Derimot nevnes IKKE noe om samarbeid med:

- Kontaktlærer i Øvingsklassen
- Ev. sosiallærere eller spesialpedagoger på Sentrumsskolen
- Rektor på Sentrumsskolen
- Rektor på Nærskolen

Og signaturfeltene er ganske riktig ikke benyttet:

- Verken rektor på Sentrumsskolen eller rektor på Nærskolen har signert denne IOP'en

Det mangler ikke på påminnelser

Dokumentet er basert på en standardmal

Bare en tredjedel av feltene er benyttet

For eksempel finnes:

- Fire felter for *verktøy* (som f.eks. ansvarsgruppe) – TOMME
- Fire felter for *samarbeidsparter* – TOMME
- Fire felter for *møteplan* – TOMME
- Fire felter for *kartlegging* – TOMME

Apropos *kartlegging*:

- Det er nå halvannet år siden første sakkyndig vurdering.

Den spesifiserer at kartlegging SKAL foretas

...Vent bare og se hva som hender etter NYE halvannet år...

Men det verste er nok likevel

Dokumentet *viser* jo hvorfor de IKKE fikk det til:

Det lister opp å «*klare å fungere sosialt i ordinær klasse uten ekstra tilsyn*» som langsiktig mål

Men IVERKSETTINGEN handler ikke om målet i IOPen:

- Oppført **Arbeidsmåte** er
«*å følge ukeplanen*» til Øvingsklassen
- Oppført **Organisering** er
«*stort sett enetimer*», «*strukturert ukeplan*» og
«*rikelig tid til samtale etter episoder*
og ellers når det er nødvendig»

Og plan for evaluering

- oppgir bare AT det skal gjøres, ikke hvordan eller med hvilke målekriterier

HVORDAN

kan de greie å lære bort
sosiale mål

gjennom *enetimer* og *ukeplan*?

JODA

SELVFØLGELIG

er det ELEVENS feil

Etter

SÅ

omfattende tilrettelegging

Men rektor på Nærskolen

våkner idet han forstår

- Guttens kontaktlærer samarbeider nå med **Privatskolen**
- om *tilrettelegging* og *besøk*
- **Og HAN, elevens *formelle* rektor, har ikke mottatt noen FLYTTEMELDING**

Mor er himmelfallen

- Mannen vil stoppe kontaktlærerens samarbeid på grunn av en skarve FLYTTEMELDING?
- Men arbeids- og evalueringsdokumenter *savner han IKKE?*

Sist mor snakket med rektor på Nærskolen, var han ikke i besittelse av noen av disse lovpålagte dokumentene:

- IOP våren 2010
- Halvtårsrapport våren 2010
- IOP skoleåret 2010-2011
- Halvtårsrapport høsten 2010

Han måtte be «Læringssenteret» sende dem først

Mor svarer ut fra TO scenarier

Hvis det er *formaliteten* manglende flyttemelding rektor reagerer på

- ...ber hun ham informere alle involverte om endret oppfatning i spørsmålet om guttens formelle skoletilhørighet. Hun underbygger dette slik, sitat:
- Det ser ellers svært merkelig ut at han ikke kan øve med 5.trinn på Privatskolen uten flyttemelding, mens du samtidig avslår flyttemelding til Sentrumsskolen, enda han har øvd med 5.trinn der i månedsvis. (...)
- ...dette er en justering av guttens opplæringstilbud på slutten av skoleåret, som en direkte konsekvens av din og rektor på Sentrumsskolen sin evaluering av elevens utbytte frem til april samme år

Hvis det er det at rektor på Nærskolen ikke har vært konsultert i saken, han reagerer på

- ...peker hun på at dette initiativet er akkurat like mye eller lite kontrollert fra Nærskolens side som samarbeidet med Øvingsklassen på Sentrumsskolen var det. Og hun føyer til, sitat:
- Hvorfor ellers måtte du konsultere «Læringscenteret» for å få vite om IOPen som har vært brukt frem til april?
- Og hun minner om at dette skjer til tross for at rektor på Nærskolen nettopp har gjort en evaluering av elevens utbytte etter den samme opplæringsplanen

Og dermed var vi tilbake
hos FYLKESMANNEN

Du er saksbehandler ved Fylkesmannens kontor

Du har fått inn en stor og kompleks sak

*Kommunen selv har bare streift overflaten
De har **kun** sett på klagen om skolebytte*

Hva gjør du?

Det mest dekkende ordet
er vel i grunnen:

DU FEIGER UT

Du kontakter mor

Du uttrykker medfølelse, men er nøye med å påpeke:

DIN oppgave er å vurdere saken i forhold til LOVEN

- **Skolebyttet** finner du ikke hjemmel for, siden opplæringsloven bare gir rett til plass ved **Nærskolen**
- Det bekymrer deg IKKE
 - *at det i denne saken foreligger konflikt med ANDRE bestemmelser i samme lov*
 - at **begrunnelsen** for nærskoleprinsippet er knyttet til SOSIAL TILHØRIGHET, altså nettopp hvorfor akkurat DENNE gutten TRENGER dette skolebyttet

Men, sier du så:

Det fremgår at gutten skal begynne på Privatskolen til høsten?

– *Det har i tilfelle konsekvenser for hvordan saken skal vurderes, hevder du, som er Fylkesmannens saksbehandler*

Mor sier det som det er

"Den gode skolen"

har ham bare på oppbevaring

**Slikt kan ikke omsorgfulle foreldre
bare sitte og se på**

De har vært tålmodige a l t f o r l e n g e
De kunne ikke vente på klagebehandlingen

GUTTEN TRENGER EN KLASSETILHØRIGHET

Men mor bekrefter IKKE
overgang til Privatskolen

Saken er prinsipielt viktig

blant annet av hensyn til hjem-
kommunens kvalitetssikringsrutiner

**DEN KREVER – og fortjener – en
REELL VURDERING... tenker HUN**

Men DU **ER UENIG**

Dermed finner du et ANNET påskudd
til å SLIPPE å vurdere realitetene
i denne komplekse saken

Du viser til at
SKOLEÅRET ER OVER

Enkeltvedtaket
gjelder altså ikke lenger

Dermed er det snakk om et
fortidig forhold

som altså ikke krever sakbehandling
fra Fylkesmannens side

Men i vedtaket tilføyer du

- Foreldrene oppfordres til å klage
UMIDDELBART

når NYTT enkeltvedtak foreligger
TIL HØSTEN

- For konkrete planer, mål og
evalueringskriterier

ER påkrevd

Så KVALITET

inngår egentlig ikke i

Fylkesmannens
interesseområde

BARNETS BESTE

inngår heller ikke i

Fylkesmannens
interesseområde

Tro det,
den som KAN,
men –

Fylkesmannen

finner ingen paragraf

som sier at OGSÅ DENNE

gutten skal trives på skolen

JA SLIK

HÅNDTERER VI ELEVERS PSYKISKE HELSE

i dette landet

Og Fylkesmannen

presiserer til sist:

«Dette vedtaket er endelig
og kan ikke påklages»

La oss spandere

et apropos til

ettertanke

For kommunene er det
ifølge loven IKKE TILLATT

å bruke **ressursmangel** som
unnskyldning eller begrunnelse
for ikke å oppfylle loven

Hvorfor er det dét
for forvaltningens
øverste organ?

Hvordan ellers er det MULIG å unnlate å saksbehandle **SÅ ALVORLIGE FORHOLD**

bare fordi

skoleåret tilfeldigvis har tatt slutt før saken
ankom Fylkesmannens bord?
– slik som her

Eller fordi foreldrene har sett seg tvunget til å
evakuere barnet?
– slik som året før, med storesøsterens klagesak

Er de kanskje redd for

**å møte seg selv
i døren?**

Siden de også er tilsynsorgan?

Eller ble det så komplekst

at det likevel var kompetansen
som ikke strakk til?

Kompetanse kan jo være så mangt

Mon det

For de har kanskje ikke

EGENTLIG

FORSTÅTT

OPPGAVEN

De HAR jo *prioritert*

De valgte én bestemmelse i loven
FORAN en annen

**Dermed har de anvendt
*et verdisett***

Og dét skriver seg

**iallfall ikke
fra lovens intensjoner**

***De mangler forståelse i forhold til
det verdisettet som ligger innbakt
i forarbeidet for loven***

HVIS disse foreldrene

har rett

i bare *halvparten* av det de
beskriver –

– så er det såvisst
ikke veldig usannsynlig

at det er andre barn
i samme kommune
som *lider* av
samme mangler
i skoleetatens kvalitet og rutiner

Her har det jo SVIKTET I ALLE LEDD

- I kartlegging og problemforståelse
- I ansvarsavklaringene
- I planarbeidet
- I innhenting av nødvendig kompetanse
- I involvering av foreldre og hjelpeapparat
- I kommunikasjonen
- I kvalitetssikringen

**Og med SÅ MANGE AKTØRER som kan
LÆRE NOE av disse foreldrenes erfaringer...!**

Nei, *forvaltningen*

gir seg selv lov til
å spare på ressursene

slik at de SLIPPER å ta stilling til

ALLE SAKENE

som ellers ville STRØMME over dem

Og til sist

passer de uttrykkelig på
å presisere

at dette er siste stasjon

Sakene kan ikke påklages videre

Og mens vi først

tenker

etter

Denne familien

har bare to barn

BEGGE

ble sviktet helt opp TIL OG MED
øverste ledd i forvaltningen

Det er iallfall ikke det at foreldrene ikke har PRØVD

Kanskje, om noe, prøvde de altfor MYE

Men ER det så merkelig om foreldrene blir **desperate**

De har loven på sin side,
og klageadgang i tre forvaltningsledd,
men hva hjelper dét,
når resultatet blir slik som DETTE

Og likevel
undres man over

**at mobbetallene ikke
minker i dette landet?**

HVORFOR

undres man da over

**at det er noen som ender opp
som kriminelle, terrorister,
arbeidsudyktige, kronisk syke,
...eller tar sitt eget liv?**

Maken til

meningsløshet!

Mor må undres

Hvem er disse saksbehandlerne?

Har de ikke barn selv?

HVORDAN

kan de sove godt om natten?

Og selvfølgelig
er det ikke noe alternativ

å vente på *nytt* enkeltvedtak
for så å klage

ENDA EN GANG

Forvaltningen

har spilt seg selv falitt

Så foreldrene
melder flytting
til Privatskolen

Og gutten skal begynne
i sjette klasse

Det blir høst

Sjette kapittel

KOMMUNALT SLØSERI

Del 2

Du er kontaktlærer

Du har fått en ny gutt i klassen

Foreldrene er opplagt frustrerte over måten gamleskolen har håndtert ham på

Men du har lagt planer

- I SAMARBEID med foreldrene –
- og med PPT, BUP, samt spesialpedagogisk koordinator, sosiallærer og rektor
- Samarbeidet er formalisert i en ANSVARSGRUPPE
- som det rutinemessig førtes REFERATER fra
- En funksjonskartlegging er ALLEREDE gjennomført
- Og utkast til IOP er distribuert allerede i god tid før skolestart, til høsten i

sjette klasse

Joda, så langt
hadde PPT rett

om KVALITETEN
ved de to skoletilbudene

Men ELEVMILJØET

særlig blant guttene

er preget av lekeslossing,
"tautrekking", tøys og tull

Og klassen er liten;
VELDIG LITEN

Det gjør det umulig
å «gjemme seg vekk»

Du legger ikke skjul på
men gjentar flere ganger:

Den sosiale omgangsformen disse guttene
har utviklet seg imellom, er innviklet

De er ikke så lett å forstå seg på alltid,
selv for dere voksne

Som kontaktlærer
burde du vite det
bedre enn de fleste

Gutten er av natur

- **dypest inne meget sosialt anlagt**
- *Han etablerer raskt et venneforhold*
- til en som er særlig datainteressert, akkurat som ham selv
- Han er imidlertid også *ekstremt usikker*, etter alle nederlagene han har opplevd
- **Og helt sulteforet på jevnbyrdig sosial omgang**
- Men han **tør** ikke forsøke seg på å utvide bekjentskapskretsen
- *Han blir hjelpeløs og sjalu hvis den andre gutten oppsøker andre, eller foretrekker å spille fotball*

Problemet diskuteres

i samarbeidsmøter
allerede samme høst

Ved ansvarsgruppemøtet
etter det første halvåret

ber både du og foreldrene om en
opptrapping av hjelpetilbudet

Mor sier det rett ut
situasjonen er labil

Gutten TRENGER tiltak

for å bli **generelt tryggere** med
resten av klasse- og skolemiljøet

Selv fokuserer du

på manglende kompetanse

hos deg selv

Mor er uenig
Dette handler *mer* om

ANLEDNING

Ikke om lærerens kompetanse

Kontaktlæreren

kan ikke

være alle plasser på en gang

samtidig som hun driver
undervisning

Dessuten er hjelpebehovet
desidert størst
i friminuttene

Mor argumenterer videre

DET ER NÅ VI HAR SJANSEN!

Gir vi ikke tilstrekkelig hjelp *nå*,
blir det EKSTREMT mye vanskeligere
å reparere *skaden* i ettertid

Jo, det *hadde* vært *ønskelig*
at gutten hadde

taklet

det psykososiale miljøet i
klassen

Men med hans bagasje

MÅ DET SYSTEMTILTAK TIL

Vi må **SENKE** vanskelighetsgraden

Både for **GUTTEN**,
men *også* for **MEDELEVENE**,

FØR ting LÅSER SEG

Men de blir **ikke** hørt

Både PPT og BUP

mener «Det har jo gått SÅ BRA!»

Her gjelder det bare
å ikke gi opp

Spesialistene forstår ikke
at «TIDLIG INNSATS»

ER EKSTREMT VANSKELIG

uten evnen til å lytte
til de som står problemet nærmest

Slik lar de teorien om at
foreldre er spesialister på egne barn

FORBLI
bare en teori

Og SLIK sett
HADDE kontaktlæreren rett

Hun HADDE hatt nytte av

kompetanseheving
for å forstå at alt står og faller på
det psykososiale miljøet

Men HVORFOR vet ikke
rektor

OG

HJELPEAPPARAT

noe så grunnleggende?

Et faktum
som altså
til og med
er nedfelt i loven

Er det kanskje fordi
hjelpeapparatet er LIVREDD
for å legge seg opp i
"skolens anliggender"
?

Dermed tar man på skylapper
Både for hva som blir sagt
Og for hvor skadelig det er
for den aktuelle eleven

Og dét enda
DENNE rektoren
HADDE
taklet
KLAR TALE!

Isteden gjør rektor nå sin ***FØRSTE TABBE***

*Hun støtter PPT og BUP
Istedenfor sin egen lærer
Og guttens foreldre*

Slik går det
SOM DET MÅTTE GÅ

EN VARSLET katastrofe

Utover våren, sjette klasse

- Oppstår konflikter med Den Ene Vennen
- **Dermed blir ALT mye vanskeligere for gutten**
- *Han får tilbakefall av eksplosivt sinne*
- **Medelevene er svært lite tålerante for dette, noen synes det er moro å teste grensene**
- Og den ene vennen får beskjed fra de andre at han må velge mellom gutten og dem
- ***Den dårlige sirkelen som mor var så redd for,***
er allerede et faktum

Foreldrene er rådløse

Det finnes ikke vilje
til å se på

HVORDAN MAN KAN REDUSERE
VANSKELIGHETSGRADEN

Verken for gutt eller medelever

Foreldrene leter fortvilt

De tenker, hva med BUP?

Kan en psykologisk utredning
fortelle mer i klartekst

hva som kreves for å få gutten frisk
etter de traumatiske årene?

Poliklinikken sluttet jo

*med en konklusjon om å komme
tilbake til videre utredning*

Kanskje ADHD, som hos søsteren?

De motoriske softsigns er tross alt mye
større her, enn hos søsteren

Det blir ordnet med
legeundersøkelse

Men ikke igangsatt *utredning*

Foreldrene verken makter å møte, eller har tillit til,
det lokale BUP-kontoret
– etter den behandlingen de ga *jenta*

De ber om overføring til et annet kontor

Men fordi de da også trenger råd om hvorhen,
skal det ta enda et år før dette ønsket blir
ekspedert

Når sommeren nærmer seg

- har en eldre gutt som selv sliter, sett ham ut som hakkekylling, og bruker ham som mobbeobjekt
- har klærne hans en tendens til å flytte på seg
- ene skoen gjenfinnes i do
- sykkelens hans blir ramponert i sykkelstativet (det er nesten bare bussing til denne skolen, så antall sykler i stativet er VELDIG oversiktlig)
- ytterjakken forsvinner og blir aldri gjenfunnet

Han har faktisk *aldri* vært MER av et klassisk mobbeoffer enn det han er akkurat nå

Hjemmet merker tydelig
at de psykosomatiske symptomene
er kommet tilbake

Migreneanfall, toalettuhell,
søvnvansker

Han som samme vinter har fått eget
rom, nekter nå å sove der

Men heldigvis

like alvorlig som på Nærskolen
er det likevel ennå ikke

For BEBREIDELSEN fra de voksne
og *kontraproduktive*
disiplinærtiltak
har ennå uteblitt

Men et halvt år senere
er situasjonen eskalert videre
inntil et punkt der skoleledelsen SELV
reagerer mer i frykt og sinne

enn i klokskap og refleksjon
– *om hva som har virket og ikke,*
– *over hva som faktisk har skjedd,*
– ***og hva som har ledet dit***

KIMEN til fiaskoen

*ble sådd allerede for
halvannet år siden*

La oss se nærmere
på hva som skjedde

På tide å ta et
STEG TILBAKE

Gutten startet altså opp

på Privatskolen for halvannet år siden

Så det er halvannet år siden PPT

– som fortsatt kommer fra "*Den gode skolen*" – skrev sin «sakkyndige vurdering»

– **der rammene ble skrumpet inn**

– og mor IKKE fikk gjennomslag for sin (skriftlige) bønn om fokus på system-/miljøtiltak – fremfor individuelle tiltak

Vi spanderer et sitat

som viser helt konkret
hva mor skrev til PPT

med kopi til hele ansvarsgruppen
i juni året før

Kan det være *NOE* Å LÆRE av dette?

Fra mailen mor sendte PPT

Temaet er «positive erfaringer i trygge, varige relasjoner med jevnaldrende», og mor skriver – SITAT:

Gutten «er kraftig underernært på dette feltet, og han kan sikkert bli "en stor dose" for medelever som verken kan eller skal forholde seg direkte til en slik problemstilling.

Da er det viktig å oppdosere med positive voksenstyrte aktiviteter, være tilstede for å kompensere, og så diskret som mulig veilede "på stedet", det siste evt. via kontaktlærer.

Kanskje oppstår en situasjon som er lettere avverget/avklart gjennom frigjøring av kontaktlærer for noen minutter.

Sitatet fortsetter:

Vi hadde gjerne sett at den sakkyndige vurderingen inkluderer noe omkring dette, og justerer opp time-tallet for at det skal være ressurser til å få det til.»

Vi har allerede hørt hva som skjedde:

Innspillet ble ikke lyttet til

Mor spådde altså at gutten på grunn av det han har opplevd kunne bli "en stor dose" for sine medelever

Og det var hennes uttalte ønske at disse medelevene skulle **skjermes** fra å forholde seg direkte til guttens restitusjonsbehov

Og konsekvensene?

***DET GÅR AKKURAT SLIK
HUN HAR SAGT***

– dessverre –

Men la oss først
gå tilbake
til skolestart
Syvende klasse

Det er høst

Gutten har hatt en fin sommer,
men gruer seg til skolestart

Foreldrene er i villrede hvordan dette vil gå

Det er ny kontaktlærer i klassen

Også hun er rutinert og flink,
men hvordan takler hun
utfordringen hun nå får i fanget?

Du er kontaktlærer

Du har overtatt en gjeng brutne elever

Sterkt preget av at GUTTER dominerer miljøet,
med lekeslossing og *alle* slags former av
«tautrekking» som favorittaktivitet

Det er bare en håndfull jenter i klassen

Det tar deg *ikke* lang tid

å konkludere

nøyaktig likt som din forgjenger
hadde gjort **et halvt år tidligere**

Planarbeidet er fortsatt
upåklagelig

Bortsett fra
tilstrekkelig systematisk arbeid med
det psykososiale miljøet

Hvis det skal egne seg
for en sensitiv, sårbar og
traumatisert gutt

som ikke finner gjenklang
eller felles interesser med noen andre

Mor synes
hun gjentar seg selv
til det kjedsommeligste

Og svaret fra
hjelpesystemet
fører ingensteds videre

De tror fortsatt
at kontaktlæreren
bare trenger *oppmuntring*

**Dessuten sannsynligvis
at mor bare sutrer?
Krisemaksimerer?**

*At hennes vurderingsevne
er forstyrret og ikke til å stole på?*

Jo, hjelpeapparatet
håndterer barn og foreldre
som om sammenhengen med det
psykososiale miljøet
er marginal

Eller helst litt tullete?

Dermed gjør REKTOR sin ***ANDRE TABBE***

*Igjen støtter hun PPT og BUP
Istedenfor sin egen lærer
Og guttens foreldre*

**Slik får verken medelever
eller den ulykkelige gutten
*den hjelpen de trenger***

NÅR de trenger den
Det er allerede for seint

Gutten gjør sitt beste
HELE TIDEN

Men takler det ikke
hele tiden

Naturlig nok:

For hver dag som går

blir oppgaven vanskeligere
og vanskeligere
og vanskeligere

Både for gutten
Og for medelevene

Det blir etablert

egen vakt

som skal holde gutten

unna trøbbel i friminuttene

Kontaktlæreren
er bekymret

Hun tar svært ofte
selv denne vakttenesten
for å følge med, vinne tillit

Være i forkant

Typisk som «spillende dommer»

Læreren gjør sitt beste
HELE TIDEN

Men kan ikke være der
hele tiden

Og hun JOBBER faktisk

med klassemiljøet

MEN DISSE ELEVENE

VIL simpelthen ikke

Ikke nå lenger iallfall

Hun når ikke inn

Ikke alene

De har null
forståelse

All tålmodighet
er skuslet bort

Ja, for SLIK

er det med

***mellommenneskelige
relasjoner***

Utover høsten, syvende klasse

- Gutten gir opp IGJEN, sier han bryr seg ikke
- **Men tar stadig mer opp i verste mening**
- *Medelevene på sin side gjør lite for å hjelpe*
- Noen forholder seg aktivt avventende,
noen hjelper av og til,
**men både dette og lærerens innsats slås totalt i
hjel av de som også tester grensene hans,
når de kan, eller når de bare føler for det**
- Han blir frastjålet busskortet
- Det blir oppdaget netthets mot ham, med
avsender fra to av medelevene

Slik går det til
at nissen
flytter med på lasset

Fordi begrepet

TIDLIG INNSATS

handler om å lytte

Det BLE en *varslet katastrofe*

Og det hele startet

med et klasse- og skolemiljø

som IKKE fremmet

helse, trivsel og læring

den gangen gutten gikk på Nærskolen

JODA

NOEN ELEVER

Lider i stillhet

Spiser det i seg

Venter på at DERES tid skal komme

Eller utsletter seg selv på veien

I overført eller bokstavelig betydning

DENNE gutten
spiser det også i seg

LENGE

*Så lenge de vanskeligste «dosene»
er tilstrekkelig spredt*

Men han kjenner
urettferdigheten
vokse seg over hodet

Han er neimenn ikke alene
om å gjøre FEIL!

En dag er snøen kommet

- Til stor begeistring for de aktive medelevene
- **Men gutten føler seg ikke trygg:**
Det kastes snøballer
- **Enda det er utrykkelig forbudt**
- Gutten ber dem holde opp, men det skjer ikke
- *Han går i svart, vil stoppe den andre gutten selv*
- Men **slik** blir slosskampen som oppstår,
naturligvis *ikke* oppfattet
- **Rettferdighetssansen trigges:** *Han* ser bare enda et tilfelle der *alle andre* får gjøre som de vil, uten å bli stoppet, uten sanksjoner eller konsekvenser

Tilfeldighetene

vil ha det til at ekstravakten

er opptatt med noen andre akkurat da –

– at friminuttet tar slutt
før situasjonen er avklart –

– at gutten må passere
kjøkkenet

*på vei inn dit læreren
sender ham –*

– OG KOKT I HODET

*av å ha fått iverksettelse,
fremfor hjelp –*

– henter han en kniv
ut av kjøkkenskuffen –

Han er både sint og såret

Nå må de snart forstå!

Og han sier han

vil drepe –

– både seg selv

og eleven med snøballene

Ingen i klassen
er i nærheten

Det er læreren han snakker til

**Han *ønsket* faktisk
å bli *stoppet***

***Han ville
jo slett ikke ha det slik!***

Så han legger kniven vekk
på lærerens oppfordringer

Men

dette er alvorlig

SELVSAGT

er det er svært alvorlig!

Og allikevel...

Gutten følte han hadde forsøkt

**SÅ GRUNDIG
SÅ ALENE
SÅ LENGE**

*I øyeblikkets hete fant han til slutt
ingen andre måter **å si fra på***

Skolen ringer BUP

og får råd om å ta et oppgjør

likt som det de ellers benytter

SÅ skriver BUP i journalen – sitat:

«Anbefaler at skolen samtidig ser på hva som kan være årsaken til at gutten tar så kraftig virkemiddel i bruk, føler seg så truet.

Lærer forteller at det i hele høst i guttegruppa har vært en negativ holdning til gutten som hun ikke har klart å snu. Det er nylig blitt oppdaget tyveri av hans busskort og negativ omtale av ham på nettet. (...)

Jeg oppfordrer lærer til å ta kulturen blant guttene opp med sine kolleger, få hjelp og bistand, siden det hun forsøker med gutten ikke kommer videre når guttene har negativ holdning, ikke lar han få en sjanse og vet "å lage ekstra ild til bålet".»

Så nå har kontaktlærer
endelig fått fortalt
hele historien om hvordan tingene
egentlig
henger sammen?

Og endelig
blitt forstått

Så kontaktlæreren
trengte faktisk IKKE
bare oppmuntring

Så ressursbehovet

viste seg kraftig undervurdert

fra PPT sin side

For selv om skolen tok tak

– Det ble en skikkelig oppvask
av nettmobbingen –

så hjalp det så lite

For roten til problemet ble ikke borte
NÅ sitter nøkkelen hos vrangvillige medelever

Slik hadde det
ikke behøvd å vært

HVA hvis
læreren HADDE fått støtte
fra flinke miljøarbeidere
– OG I TIDE?

Journalen fortsetter videre – sitat:

«Vurdering;

det synes som at gutten har og er i en situasjon hvor han blir plaget av andre.

Dette kan ligge tilgrunn for hans dramatiske handling, det høres ut til at han har kontroll i situasjonen, var ute etter gutten, men lot seg stoppe av lærer. (...)

Denne situasjonen kunne vært unngått med tettere oppfølging i frimin slik det er avtalt, han skulle ikke vært alene rett etterpå, det er da det eskalerer med stoler og tilslutt kniv. »

BUP deltar så i møte på skolen

Det er gått noen dager; foreldrene er nå *ikke* informert

I journalen skriver hun blant annet dette – SITAT:

«Det kommer frem at lærerne ser situasjonen blant de andre guttene som svært låst mht deres holdning og erfaring med gutten og at dette er svært vanskelig for de å snu,

også fordi det ligger holdninger og føringer i foreldregruppen som tilsier at gutten blir holdt på avstand og ikke valgt.

Skolen er svært fortvilet og opplever at de står i en presset situasjon, de vil gjerne, men vet ikke om det er "liv laget lenger".»

Journalen fortsetter – sitat:

«Vurdering:

skolen ønsker konkrete råd om hva de skal gi av konsekvens for gutten,

det gir jeg ikke.

rektor må ta beslutninger vedr skolens reglement.

jeg formidler at jeg tenker gutten vil ha det best med at han fikk være på skolen,

men at det selvfølgelig må settes inn konsekvenser, tiltak,

også vedr klassemiljøet. »

Men REKTOR gjør sin ***TREDJE TABBE***

*Hun husker ikke lenger
at både foreldre og TO kontaktlærere
har bedt om opptrapping, uten å bli hørt*

Så skolen trekker frem
disiplinkortet

De vil ha elevens
signatur
på ordensreglene

Joda, saken var blitt drøftet før

- Gutten skal selvfølgelig følge skolens ordensreglement
- **Men det er rimelig, mente både PPT og BUP,**
at gutten trenger litt krykker mens han jobber seg opp til den nødvendige *fleksibiliteten, tilpasningsevnen og frustrasjonståleransen*, i enhver situasjon
- Så det ble avtalt at skolen skulle avtale tydelige retrettmuligheter for ham, som kan hjelpe ham –
uten å bryte reglementet – dersom han trenger å komme seg ut av vanskelige situasjoner

Dette skjedde *tidligere*
– *FØR* denne hendelsen

Behovet for retrettmuligheter
må vel antas enda større nå,
tenker mor

Men mor stusser

- For arket skolen ber om både elevens og foreldrenes signatur på
- viser ingen av de avtalte nødprosedyrene – dersom han trenger å komme seg ut av vanskelige situasjoner
- **Det ER vel gjort avtale om dette?**
- Og hun spør om dette kan føyes til

Men mor begår den tabben at hun likevel signerer

- Og sender så gutten tilbake på skolen
- UTEN å vente på presisering av nødprosedyrene

Mor skal få angre

bittert

på sin nye tabbe

Men hun er ikke obs på
hva som er skjedd
med de voksne på skolen

Nå er det frykt
*som er primær-
drivkraften*

Dét utgjør
en himmelvid
forskjell

Så skal reparasjonsarbeidet starte

- Det er time, og læreren snakker om eiendeler
- *Vi tar ikke hverandres ting her i klassen*, sier hun
- ...hvilket altså likevel nettopp hadde skjedd med busskortet til gutten?
- *Noen i klassen hadde jo endog tilstått*
- ***Og læreren later som det ikke har hendt?***

Gutten er tolv år gammel

- I de siste fire-fem årene av sitt liv har han jobbet desperat hardt for å føle han kan stole på folk
- *I hans alder, er dét tilsvarende «manns minne»*

Så gutten farer opp
igjen

Selvfølgelig var det ikke
slik læreren mente det

Men hadde hun vært
LITT MINDRE STRESSET

og stått LITT MINDRE ALENE
i dette omfattende arbeidet
med å snu på holdningene –

– *så hadde* hun lettere
forutsett

hvordan denne gutten
ville oppfatte en slik uttalelse

Stress

er en SVÆRT effektiv

DEMPER

på menneskers evne til å

VISE EMPATI

Disse foreldrene
vet dette
bedre enn de fleste

Det betyr vel å merke IKKE

at læreren manglet

sosial kompetanse

eller empatiske evner

Gutten hisset seg så opp

også i gym'en
over regeltolkninger

Så nå stolte han ikke engang på *kontaktlæreren*
At hun skulle greie å ta rettferdige avgjørelser,
etter det som hadde hendt

*Slik så han **på seg selv** og det **han** hadde gjort*

Men mor

forstår

Gutten slites i stykker
i erkjennelsen
av alt han ikke får til i livet

Han stoler ikke lenger på
at kontaktlæreren greier å se
forbi feilene hans

Dette er enkel logikk

Og det er hans

høyst empatiske evner

som feller ham

Men skolen
forstår IKKE

De er opplært til å tro
*at gutten mangler empati
og sosial kompetanse*

Nå har han
brutt ordensreglene
IGJEN

– *og ALLEREDE*

Det har bare gått en dag eller to

Gutten påtar seg
et ansvar som blir
altfor stort for ham

Siden det nå er frykt
*som er primær-
drivkraften –*

– LAR skolen ham
både *TA* ansvaret
og
SITTE med det
ALENE

Dermed skriver rektor brev

til hjemkommunen, de med

"Den gode skolen"

*hvor hun ber dem ta
opplæringsansvaret tilbake*

FORSTÅELIG?

*Joda, hun har IKKE kontroll
SELVFØLGELIG stresser det henne*

*Feil begås, som kjent,
når mennesker blir stresset*

Hvem vet vel dét bedre
enn denne familien?

KLOKT?

Hmm...

Det kommer vel an på

verdisettet

man ønsker å legge til grunn

Det er liten tvil

om *dilemmaet* rektor er havnet i

For SELVFØLGELIG

***har elever, lærere og foreldre
krav på sikkerhet***

Og mange har allerede konkludert:

Den gutten må vekk

Men *hva vet vel* alle disse

om de tapte mulighetene

om fortvilelsen hos gutten selv

og om foreldrenes mange advarsler

at vanskelighetsgraden var for stor

BÅDE for gutten OG for denne klassen?

Verdisettet

går IKKE ut på
å velge mellom
gutten og klassen

Verdisettet

handler om

IKKE å ofre den ENE

*når man finner ut
at man har feilvurdert*

Verdisettet

går ut på

å være voksen

slik at barn kan være barn

Og LOVLIG?

NEI

Ganske enkelt: NEI

Vel kan skolen synes

de har gjort ALT

*lallfall alt de har blitt rådet til
av hjelpeapparatet*

Men lyttet de
til gutten?

*Selv om det var nødvendig
med en mors
«oversettelse»?*

Men «ekspertisen» er *iallfall* ikke spesielt innsiktsfull

Når rektor i sin nød
henvender seg til PPT for råd
er deres visdomsord
på vegne av "*Den gode skolen*" dette: –

– Det er *foreldrene*
som har ansvaret for sine barn

Rektor ringer også **opplæringsseksjonen i fylket**

Dét er samme enhet
som halvannet år tidligere
FEIGET UT i forhold til klagesaken
om de psykososiale betingelsene
de mente at gutten TRENGTE på skolen

I sin enfoldige visdom
er *deres* beste råd
å sende bekymringsmelding
til Barnevernet

Så rektor skriver også

til Barnevernet i kommunen med

"Den gode skolen"

*Dette blir altså ANDRE gang Barnevernet
mottar en bekymringsmelding i forhold til
omsorgssituasjonen i hjemmet*

Rektor tenker nå
at dette er en elev med
helt andre behov
enn det DE kan tilby

Problemet er bare

Guttens behov er

AKKURAT

som alle andre barns

Han er bare
traumatisert
I TILLEGG

Skal han bli frisk –

**– trenger han en
forståelsesfull klasse**

OG

en GOD skole

Foreldrene har *funnet*
den GODE skolen

Men KLASSEN
fikk IKKE den hjelpen DE trengte
for å ta imot ham
på den forståelsesfulle måten

Rektor forteller mor

hva hun planlegger

Men mor svarer tilbake:

Det finnes ikke noe annet tilbud
noe annet sted
som har det gutten trenger

Det han trenger, er DENNE skolen

Men rektor
ser ingen løsninger

På den andre siden

Det gjorde heller ikke verken
hjelpeapparat eller forvaltning

**De som liksom skulle være
spesialistene**

Fremdeles er det bare

***FORELDRE som forstår HVORFOR
trivsel er så viktig for barn på skolen?***

**Eller hva *symptomene* kan bli
med SÅ stor og langvarig VANTRIVSEL?**

Syvende kapittel

Sin egen dommer

Du er skolesjef

Du har fått brev fra Privatskolen

De ber kommunen med "*Den gode skolen*"
ta tilbake opplæringsansvaret for en elev

Begrunnelsen sier blant annet

- Overføringsprosessen var godt forberedt
- **Det har vært et aktivt samarbeid, formalisert gjennom ansvarsgruppe,**
- **og god kontakt med hjemmet**
- *Innsatsen fra voksenmiljøet har vært betydelig, men likevel ikke nok*
- **Det er for mange situasjoner gutten ikke takler**
- **Ansvaret for et godt og trygt skolemiljø for *alle* elevene tilsier at denne gutten må omplasseres**

Hva brevet IKKE sier

- At TO kontaktlærere har betegnet klassemiljøet gutten går i, som spesielt, vanskelig å forstå seg på, og mange ganger lite tolerant
- At selv om innsatsen fra de voksne har vært betydelig, så har ikke *medelevene* fått nødvendig hjelp til å ta imot gutten og hans rehabiliteringsbehov på hensiktsmessig måte
- **At situasjonen hadde eskalert over lengre tid**
- At gutten var blitt utsatt for gradvis økende utstenging og mobbing det siste året
- At mor hadde advart mot denne utviklingen, flere ganger, og første gang allerede **før** oppstart

Hva brevet sier, men ikke forstår

- At verken BUP eller PPT på et tidlig nok tidspunkt har interessert seg for *årsakssammenhengene*
- At elevens tillit til egen kontaktlærer ble alvorlig rammet etter at lærer fant det *riktigere og viktigere å markere sin autoritet enn å forstå hva eleven ikke behersket i situasjonen*
- At kontaktlærer gjorde denne feilvurderingen **på grunn av stressreaksjonen fra skoleledelsens side**
- *At skolen derfor i denne pressede situasjonen brått gikk over fra autoritativ til autoritær lederstil*
- At Privatskolen dermed sviktet overfor et svært viktig kjennetegn på en kvalitetsmessig god skole

Hva brevet ikke sier, og ikke forstår

- At gutten reagerer stadig oftere på alt og ingenting, og *likevel* med et tydelig kroppsspråk som varsler at *en situasjon er i ferd med å utvikle seg*
- ***At elevens selvbilde er totalt ruinert av mangel på hensiktsmessig og positiv speiling***
- At det samme *kunne* skjedd med nær sagt hvem som helst i samme situasjon
- At traumet holdes ved like både av mobbing, av lite tolerante og forståelsesfulle medelever, og av stadig å bli lastet for egenskaper han ikke kan noe for, og heller ikke kan gjøre noe med
- Men at *sosial kompetanse* IKKE er blant hans svake sider!

Her må vi bryte av igjen for en
SAKSOPPLYSNING

Emosjonell kontroll

ER FAKTISK *IKKE*

det samme som

SOSIAL KOMPETANSE

Selv ikke om
hjelpesapparatet
ikke kan forskjellen

Emosjonelle reaksjoner
har sin opprinnelse
et HELT ANNET STED i
hjernen

Tilbake til historien

Og brevet fra Privatskolen
til skolesjefen i
"Den gode skolen"

Hva gutten selv ville sagt

- At alt fokuset på det *han* ikke får til, og som går ut over andre ene og alene fordi han faktisk ikke behersker sine **emosjonelle** reaksjoner
- Mens **han** opplever at ingen stiller spørsmål ved feilene *andre* gjør, og som går ut over ham fordi de IKKE VIL være grei
- **Der ER en viss forskjell, – er det ikke?**

Å angripe VILJESTYRTE problemer er vel tross alt både RETTERE – og LETTERE –

enn å satse alt på emosjonell modning og at guttens robusthet og selvbilde skal styrkes –
helt av seg selv?

Foreldrene uttaler seg

De konkluderer entydig

- **Det finnes ikke hjemmel for tilbakeføring**
- *Det er IKKE gjort forsøk på å sette inn alternative tiltak, slik loven krever*

Derneft angir foreldrene sine forslag til tiltak

- **De uttrykker tillit til Privatskolens ledelse, men også bekymring overfor det aktuelle klasse miljøet**
- **Systemtiltak i klassen er derfor en helt sentral bestanddel**
- Og de eksemplifiserer med hvordan gutten greier seg på fritiden, i et «snillere» psykososialt miljø

Dette er det foreldrene ber om

- At gutten blir betraktet som rekonvalesent
- Voksne som opptrer autoritativt, ikke autoritært, for å gi ham en fair sjanse til å oppleve mestring
- Straksvedtak om fulltids tilleggsressurs/assistent
- **Ekstern hjelp til «debriefing» med øvrige elever og foreldre på trinnet**
- *Repulse – et individuelt kurs for gutten, fra BUP*
- Tilbakeføringsplan etter at tillitsforhold er gjenopprettet med de voksne, inkl. assistenten
- ***ART eller tilsvarende sosial trening gjennomført for hele trinnet***

Så...

Hva gjør du nå?

Nei, reell vurdering
av de konkrete forslagene
gir du fremdeles *ikke*

Men du vil

DEFINITIVT IKKE

ha gutten, *dette problemet,*
tilbake på ditt bord

Så DENNE gangen

får foreldrene

et slags medhold

MEN HVA *ER* DET

DU SKRIVER?

Du feller

dom

over Privatskolen!

Du konkluderer

ganske enkelt dette:

Privatskolens tilbud

OPPFYLLER IKKE

elevens rett til spesialundervisning

Og dette begrunner du slik

- **Det er ikke laget en plan for trening i friminuttene** i samsvar med sakkyndig utredning
- **Det er ikke gjennomført funksjonell kartlegging** i samsvar med sakkyndig utredning
- **Det er ikke gjennomført regelmessige støtte-samtaler** i samsvar med sakkyndig utredning
- **Arbeidet har isteden vært basert på generelle allmennpedagogiske tiltak, ikke spesialpedagogikk**
- *PPTs tilbud om kollegaveiledning for kompetanseheving av kontaktlærere er ikke benyttet*
- *PPTs tilbud om veiledning i mer konkrete mål for faglig og sosial opplæring er ikke benyttet*

Er det ikke bokstavelig talt **FANTASTISK?**

For ekstraordinær *fantasi* er nettopp ordet:
TENK Å FÅ SEG TIL Å SKRIVE NOE SÅNT –
MED EN SLIK HISTORIKK BAK SEG!

En slik vending i en roman,
hadde vel blitt kritisert som FOR usannsynlig?
Virkeligheten overgår i sannhet fiksjonens verden!

Det er på HØY TID med en
EVALUERING

La oss nå foreta en
SAMMENLIGNING
med status for halvannet år siden

Dét var mens gutten gikk på
«Læringssenteret»

- Et 100% «tilrettelagt» tilbud –
i regi av "*Den gode skolen*"

Om planarbeid (apropos friminutt)

- Verken «Læringssenteret», Nærskolen eller Sentrumsskolen greide på halvannet år å presentere en IOP, **knappt skriftlige planer overhode**, og *iallfall ikke for trening i friminuttene*
- Privatskolen hadde klart et utkast til IOP allerede **før** gutten startet der
- Privatskolen etablerte dessuten umiddelbart en **ansvarsgruppe**, som tverrfaglig sammen skulle bidra til **økt kvalitet** i planarbeidet

"Den gode skolen":
BLANK
STRYK

Privat-
skolen: 6

Om konkretisering av mål

Da IOP endelig BLE fremlagt fra «Den gode skolen», var mål "konkretisert" slik – SITAT:

*«Arbeidsmåte: Følge **klassetrinnets plan** i norsk og matematikk. (...)*

*Organisering: Foreløpig stort sett **enetimer** (...)*

*Rikelig tid til **samtale etter episoder** og ellers når det er nødvendig»*

"Den gode skolen":
BLANK
STRYK

Er dette Skolesjefens fasit for **konkretiserte mål** i **spesialundervisningen**?

- Mor kan *ikke* huske at PPT har tilbudt noen veiledning i konkretisering av mål
- Hun husker at BUP har bidratt til de målene som faktisk forelå

PPT + Privat-
skolen: ikke
grunnlag for
vurdering
BUP: 5

Om funksjonell kartlegging

- Den aller første sakkyndige utredning som ble gjort, altså **allerede i 4. trinn**, ber om slik kartlegging
- **Verken Nærskole, Sentrumsskole eller «Læringssenter» kom så langt som til å planlegge denne kartleggingen**
- **Privatskolen hadde, ved hjelp av BUP, gjennomført en slik kartlegging allerede før gutten startet der**
- Foreldrene informerte **skriftlig** om dette, både om *planen* (i forbindelse med kommentarer til ny sakkyndig utredning), og også om *gjennomføringen* (til skolesjefen)

"Den gode skolen":
BLANK
STRYK

Privat-
skolen: 6

PPT og
skolesjef:
BLANK
STRYK

Om kompetanseheving

- Verken Nærskole, Sentrumsskole eller «Læringssenter» greide
 - på 1½ år (i guttens tilfelle)
 - og ikke på 6 år (i jentas tilfelle)

å utvise en mikroskopisk interesse for å etablere tettere samarbeid med PPT, *langt mindre med BUP*
- **Privatskolen hadde etablert ansvarsgruppe allerede før gutten startet der**
- Mor husker at PPT tilbød seg i fht kollegaveiledning

"Den gode skolen":
BLANK
STRYK

Privat-
skolen: 6

PPT: 6

Om spesialpedagogisk arbeid

- «Læringssenteret» spesifiserte i IOPen at ARBEIDSMÅTEN var simpelthen å følge Øvingsklassens ukeplaner
- Ingen stilte spørsmål til dette, ikke Nærskole, Sentrumsskole eller PPT, og *iallfall ikke* Skolesjefens kontor
- Alle disse aktørene var involvert (el. **burde** være det) i FIRE evalueringer (mhp vedtaket om elevplass på «Læringssenteret») og TO avslag på søknad om skolebytte
- **Når** skulle *ordinære ukeplaner* være å betrakte som spesialpedagogikk?

"Den gode skolen":
BLANK
STRYK

Evaluerings-
rutiner:
BLANK
STRYK

Kvalitets-
sikring:
BLANK
STRYK

Om spesialpedagogisk arbeid, forts.

- ***Men selv ikke Fylkesmannen*** ville ta tak i denne åpenbare kvalitetsbristen
 - Likevel, når det gjelder «Lærings-senteret»:
Hva annet kan man forvente av en IOP som ikke har fått støtte av NOEN, ikke engang en signatur fra Øvingsklassens kontaktlærer, langt mindre fra spesialpedagoger eller miljøterapeuter ved noen av skolene?
 - **På privatskolen stilte både rektor og spesialpedagogisk koordinator 100%**
- Fylkesmannen:
BLANK
STRYK
- Privat-skolen: 5+

Litt om støttesamtaler som spesialpedagogisk metode

- FOR DET FØRSTE: Det å «fixe» traumatiserte elever et umulig prosjekt, *uansett pedagogikk* –

hvis man ikke OGSÅ FJERNER ÅRSAKEN til traumet

Verken BUP eller PPT

evnet å sette seg inn i *barnets egentlige problem*

- Likevel ville **disse** lære eleven empati og sosiale ferdigheter? *Det er en selvmotsigelse!*
- Og derfor ekstremt LITE pedagogisk
- Men bare BUP greide å påpeke denne bristen (mot slutten av guttens tid på «Læringssenteret»):

Sosiale ferdigheter læres ikke enveis og i vakuum

Støttesamtaler og pedagogikk, forts.

- Skriftlig var BUPs kritikk imidlertid IKKE, og derfor lett å kamuflere for den skvetne "*gode skolen*"
- **Hjelpeapparatet synes altså å vegre seg grundig for å kalle spade for en spade, selv om det er forhold ved skolen som man VET er skadelig for et barn**

Vi skyter inn et eksempel ...fra en *annen* PPT...
og en *annen* skole... i en *annen* kommune:

- En mor forteller hvordan Fylkesmannen hadde slått fast at *sønnen var blitt mobbet*. Men i sakkyndig vurdering – **han ble skolevegrer** – nevnes ikke et pip om denne vanskelige ballasten. PPT begrunnet det med at «*det var ikke alt som trengte å skrives*»

Om støttesamtaler, forts

- FOR DET ANDRE er det å teoretisere omkring episoder og feil i ettertid, helt bortkastet, ja ofte endog kontra-produktivt
- Det eneste som faktisk hjelper, er å forsterke alle de positive erfaringene
- Men det er IKKE her det har sviktet
- Begge kontaktlærerne på Privatskolen HAR opptrådt støttende, og HAR jobbet ut fra en positiv synsvinkling, for så vidt likesom også de to kontaktlærerne forut

FIRE
kontakt-
lærere; på
Nærskole,
Lærings-
senter og
Privatskole:
5+

Om støttesamtaler, forts

- FOR DET TREDJE **vil** ikke eleven selv, og dette gjelder svært mange barn
- De kan lett føle seg stigmatisert av å bli tatt ut av timen,
OG trippelt ansvarliggjort –
først av selve situasjonen –
så etterpå, pinlig klar over rett og galt –
og sist fordi de IKKE ser andre bidragsytere til situasjonen, (*inklusive* voksne, f.eks. faglærere og vikarer),
– ansvarliggjort på tilnærmet samme måte

Kontakt-
lærere: 5+

Mer perifere
voksne: 2-3

Om støttesamtaler, forts

- FOR DET FJERDE:
- Neste gang den emosjonelle selvkontrollen svikter – – – ja, så svikter jo
FREMDELES
den emosjonelle selvkontrollen
- All verdens *samtaler* vil ikke ha hjulpet en millimeter, *bare gjøre fallet større*
- For emosjonell selvkontroll oppstår ***som følge av*** at barnet føler seg trygg;
- *som følge av erfaringen:*
«jeg kan stole på mine omgivelser»

Samlet psykologisk spesialpedagogisk vurdering:

PPT: 3

BUP: 4+

Merknad: PPT jobber på innsiden av skolesystemet. De *burde* ha en bedre posisjon til å hjelpe barn i skolen

Med andre ord

Du, som Skolesjef,
har gitt Privatskolen et svar
som innebærer
en knusende dom over
din egen prestasjon

**Du har ganske enkelt
selv konkludert:**

**"Den gode skolen"
som DU står ansvarlig for
har definitivt ikke
oppfylt guttens rettigheter**

Og ærlig talt

*Med alt det skriftlige materialet
som foreldrene har skaffet deg:*

Dette har såvisst skjedd

MOT BEDRE VITENDE

Er det ikke håndteringen
av de VANSKELIGE sakene
som forteller
om man er dyktig eller ikke?

"Den gode skolen"

har altså enten
en grovt ukvalifisert leder
ELLER
en moralsk forkastelig en

Men nå...
tilbake til
Privatskolen

Du er Privatskolerektor

Kommunen med "Den gode skolen"
har presentert deg for sin vurdering:

Du oppfyller ikke guttens opplæringsrett

Og det "logiske" er

Du har ikke gjort jobben,
men du skal likevel fortsette å
ha ansvaret...

Hva tenker du nå?

Det går selvfølgelig innpå deg

Dette er en svært urettferdig dom

– *For hadde påstanden vært RIKTIG –*

gitt at det er barnets beste

skolesjefen har for øyet med denne vurderingen –

– Hvordan i alle dager kan da det gi mening
at du likevel blir bedt om

å TREKKE spørsmålet om tilbakeføring?

Du skriver tilbake til skolesjefen

*og forklarer **svikten** både i fakta og logikk,
presiseringer som mor med få unntak støtter*

Om kompetanseheving sier brevet:

- ... «det er mulig at vi selv ikke kunne identifisere hva vi hadde behov for og så bestille dette.» (...)
- «På denne bakgrunn mener vi at faginstansene PPT og BUPA burde sett at utfordringene rundt eleven var mer (omfattende) ...
- PPT har flere ganger poengtert kontaktlærers relasjonskompetanse som meget god, men skulle ikke eleven ha rett på et tilbud som har spisskompetanse på hans spesifikke vansker?»

Og Privatskolen tror
det finnes spesialskoler
for traumatiserte barn

Mors korrigering

- *at slike spesialtilbud
ikke finnes –
kan hun ikke tro på*

Nei, det er **ikke** **lett** å forstå

Alle disse barna som mobbes
og stenges ute fra det gode selskap
i dette landet

hvert år

Hva gjør vi med dem?

Og nå er det jo klart

Selv FLINKE skolefolk kan ty til konseptet

«hans egen feil»

– ELLER FORELDRENES –

når de ikke lykkes

– og dét *uten* å ha forsøkt justeringer
i sin egen kurs –

When the going gets tough

***gjør* man feil**

**Men det er de svakeste blant oss
som får betale for dem**

Og foreldrene...

**Hva tenker de ellers
om skolesjefens svar?**

Mor ønsker Privatskolerektoren **velkommen i klubben**

Men, legger hun til:
DU er tross alt en «somebody»

Og hun tenker

- *Rektor fikk iallfall en reell saksgjennomgang*
- *Prøv å være **bare** et skarpe foreldrepar –
og dét til TO traumatiserte barn –
**totalt prisgitt dette meningsløse regimet –
i snart ti år***

Vel har Privatskolen gjort noen viktige tabber

*Men hadde sakkyndig vurdering
snakket sant om det egentlige problemet,
kunne dette ha kommet helt annerledes ut*

Og ansvarlig for sakkyndig vurdering – er:
"Den gode skolen"

Så kommer forslaget

som mor vil være evig takknemlig
for

– *Selv om det ikke ble noe av – den gang –*

Til tross for den ekstremt pressede situasjonen
Privatskoleledelsen befinner seg i, finner rektor
likevel vilje til Å TENKE UTENFOR BOKSEN

Skolen avslører i et ansvarsgruppemøte
en tanke om å flytte gutten OPP et klassetrinn

Foreldrene tilkjennegir umiddelbar interesse

Men BUP er uvant med slik fleksibilitet
PPT avviser ideen; råder bestemt imot noe slikt

For mor

er bare det at rektor har
tenkt tanken

rene vitamininnsprøytingen

*Det gjør at hun ikke mister fullstendig
troen på det gode i menneskene*

Men så streves det videre

- Gutten er tilbake på Privatskolen
- Men atter igjen i *eneundervisning*, og også nå etter hvert med mål om *tilbakeføring* til vanlig klasse

Mor gjentar behovet for systemtiltak i klassen

- **Men rektor sier rett ut:** Hun vil ikke engasjere miljøarbeidere eller spesialrådgivere, *med mindre sakkyndig rapport spesifiserer dette konkret*
- **Det gjør den IKKE**
- **PPT i "Den gode skolen"** sier det får holde med å spesifisere «god relasjonskompetanse»
- Og tid til å vurdere klassemiljøet, har han ikke

HVORFOR vil ikke PPT?

Når Privatskolen så tydelig ber om føringer?

- *Er det for ikke å risikere å stå ansvarlig hvis de likevel ikke får det til?*
- *Kanskje mangler de selv kompetansen som skal til*

Rektor prøver å kommer mors ønske imøte

- Hun spør PPT i kommunen der skolen er lokalisert
- **Og de kommer, observerer, sender forslag til skolen**
- Men å bidra direkte i ansvarsmøte for å bistå skole og foreldre med å hjelpe *gutten*, vil de IKKE
- **Til det er kommunegrensene altfor viktige**

I mellomtiden
ber rektor skolesjefen
om et avklaringsmøte
i sakens anledning

Rutinemessig

informerer Privatskolen

foreldrene

Men "Den gode skolen"

**finner det ikke det spor hårreisende
å drøfte en elevsak
uten å gi eleven partsrett**

gjennom foreldrenes tilstedeværelse

Mor *forventer* en innkalling

men kjenner dessverre nå kommunens
saksbehandlingsrutiner akk så altfor godt

Så hun dukker likevel opp til møtet

I siste liten...
...slik at skolesjefen for syns skyld
vanskelig kan kaste henne ut

TENK – SÅ DYPT KAN EN KOMMUNE SYNKE

Foreldre må legge strategier
for å få delta i et møte
som har oppstått ene og alene
på bakgrunn av
opplæringssituasjonen til deres sønn

...En partsrett, som er lovfestet

**Men det ER jo ikke
første gangen**

All saksbehandling

fra dette kontoret har vært preget av
Skolesjefens frykt

for ikke å kunne kontrollere
informasjonstilgangen

for å miste selve definisjonsretten

Et slikt «lederskap»

er alene grunnen til at kommunene
**ikke mestrer den viktigste
samfunnsoppgaven**
av dem alle:

Å ivareta barna

og spesielt de mest sårbare blant dem

Tilbake til Privatskolen,
syvende klassetrinn

Vi hopper et ørlite

steg tilbake;

omtrent midtveis i 7.klasse

Gutten har nettopp fått beskjed

Privatskolen vil sende ham tilbake til hjemkommunen

- Gutten er preget av resignert fortvilelse
- men av sorg denne gangen, ikke sinne
- Han er desperat på jakt etter en ny sjanse

Og foreldrene mener

- Dette er et psykososialt begrunnet problem
- *Det er de voksne som har ansvaret*
- Gutten har gjort sitt beste, og enda litt
- Det er *iallfall* ikke hans feil at ansvarsgruppen ikke løste oppgaven sin på en bedre måte

Men foreldrene

er like desperate som gutten

De er også villig til å prøve alt

Helst vil de
ha en overføring
til en annen BUP
og få gutten utredet

De tenker tegnene på trauma *er overveldende*

*En annen BUP MÅ interessere seg for
årsakssammenhengene*

*De vil ikke ha samme grunn til å please
hjemkommunens skoleetat*

Det var jo dessuten
antydnet at gutten burde
testes for ADHD

Men nå er det *kurs*

de får tilbud om

Og gutten svarer ja

Dermed kommer
BUP til Privatskolen
for individuell kursing
i sosiale ferdigheter

Psykologen kommer til skolen

mens gutten fortsatt bare har eneundervisning

- Som vanlig er han grunnleggende skeptisk
- Hvem er hun,
som tror han vil ÅPNE SEG til en vilt fremmed?
- Hun forventer han vil snakke om følelsene sine
- *Men hva vil hun BRUKE det til?*
Damen spør dessuten de mest åpenbare spørsmål
- Dette gidder han ikke, det er bare FOR dumt
- Men han sa jo ja, og han VIL beholde skoleplassen
Så han gjør skinn av et visst samarbeid

Psykologen deltar i ansvarsgruppa

Arbeidet er i gang, og mor er bekymret

- Psykologen påstår hun har oppnådd tillit
- Det er VIRKELIG utypisk – for *begge* hennes barn
De byr sannelig ikke på seg selv "frivillig"
- *Men skrekkelig flott, hvis det er sant*

MEN...

Det er lett å være etterpåklok...

Mor kjenner tross alt barna bedre enn noen

Hun burde lyttet til sin egen skepsis og satt foten ned

For i neste møte
er konklusjonen
noe helt annet

Kurset er avbrutt

Gutten er ikke motivert

Og uten å innhente samtykke

har psykologen isteden gjennomført en TEST

- Psykologen *skjønner* altså at gutten ikke er motivert til fullføring av Repulse
- **Men har *ingen skrupler* om fortolkningen av den testen hun har utsatt gutten for**
- *Uten å spørre foreldrene til råds*
- Uten å spørre seg selv om testen er valid – eller *kanskje* forstyrret av samme motivasjonsproblem?

Slik blir konklusjonen strålende enkel

Hun tror gutten kan være AUTISTISK

Mor er bestyrtet:
Det er han aldeles IKKE!

Men ok, så fikk hun dét bekreftet:
Damen skjønte seg aldeles ikke på ham

Og foreldrene gir klar beskjed

*Ja til utredning, men KUN
hvis den går bredt tilverks*

I det minste får det

fortgang

*på overføringen til en
annen poliklinikk*

Og BUP bekrefter

Overføring

OG bred utredning

Men mor lærer **ALDRI!**

For vel var bestillingen bred,
men gjennomføringen
viste seg å være tuftet ene og alene på
å få bekreftet den ene, siste hypotesen

Åttende kapittel

Men Salomo jobber ikke
på Poliklinikk

Gutten blir intervjuet – igjen

- Denne psykologen **oppnår** faktisk en viss tillit

Men "*klinisk pedagog*" kunne ikke vært **mer** på bærtur

- Hun tilstår flere ganger i journalnotatet at hun ikke er komfortabel i testsituasjonen
- *Uten å spørre seg selv om testen er valid*
- **Gutten er som vanlig ironisk i retorikken**
- **Han prøver også – dessverre – å slå av en vits**
- Den går langt over pedagogens fatteevne
- Ja, selv når han *ser* det, og gir henne en forklaring, konkluderer *hun* at det er *han* som ikke har humor...

La oss se mer konkret hva hun skriver i journalen

Klinisk pedagog tester norsken

Hun er kommet til en setningsdiktat, og anfører etterpå følgende i journalen – SITAT:

«På setningen:

Gutten skulle springe til bakeren etter brød,
sier gutten "*Det gjorde han ikke, dønn dønn dønn*"»

Så finner pedagogen grunn til å tilføye: «*Undertegnede oppfatter det som et forsøk på å være litt morsom.*»

Hun avslutter med indirekte å fortelle at *gutten har oppfattet* at hun ikke skjønnte vitsingen hans

For hun kommenterer så, sitat: «*Gutten sier at "dønn dønn dønn" er dramatisk effekt.*»

Det er godt mulig
at denne pedagogen
ellers er en flink
fagperson

Men HER har hun
ikke
vært på høyden av
situasjonen

Og hva mer er

– HVIS han nå ER autistisk –

Hvordan i alle dager kunne han *da* skjønne
at *hun* ikke hadde skjønt vitsen hans?

Og dernest, til og med prøve å forklare

Skal ikke autister ha problemer

BÅDE med å oppfatte slikt, OG med å bry seg om det?

Dessverre

har foreldrene ennå ikke
bedt om innsyn i journalnotatet

Så de kjenner ennå ikke til
hvor grundig forutinntatt
denne utredningen er;

*hvor lite interessert poliklinikken er i
å løse den bakenforliggende gåten*

Så dette blir langt fra alt

Etter de innledende testene presenterer poliklinikken funnene for foreldrene

De kan ikke UTELUKKE at han er autistisk

Og ber om å få teste videre

Foreldrene er så mange ganger i barnas skolekarriere beskyldt for å være vanskelige

Datteren har dessuten vært utsatt for samme hypotese TO ganger, og konkludert med NEI, hun er ikke autistisk

De synes de må gi poliklinikken ro i sjelen

Men presiserer at de FORUTSETTER like grundig utredning av f.eks. ADHD og POSTTRAUMATISK STRESS

Så godtroende kan man altså være...

For det er MER foreldrene ikke vet

...FØR DET ER FOR SENT

Slik som for eksempel dette:

- Poliklinikkens leder er SAMME PERSON som også var Poliklinikkleder den gangen SØSTEREN ikke fikk hjelp mot mobbingen og dens effekter
- **Saksbehandler rapporterte også dengangen til nettopp henne**
- Og nå har de samme foreldrene rømt klinikken i hjemkommunen... for å få en mer barnevennlig, innsiktsfull og objektiv vurdering for sønnen
- ***De er med andre ord ikke «fornøyd»***
- *Hvordan takler hun dette?*

Når foreldrene senere klager

på den altfor smale hypotesen og ditto vurdering, svarer poliklinikkens leder:

- «*Det var autisme som var bestillingen*» –
Dette enda guttens JOURNAL bekrefter det motsatte (avtalen mellom AMBULANT og mor)
- Og leder argumenterer: «*Disse foreldrene var ikke fornøyd med den forrige diagnosen hans heller*»

Les: Der har du plassert DE foreldrene!

- **Og jammen viser det seg: Fra løse luften har det nå dukket opp en hittil ukjent tentativ diagnose –**
Den har ikke vært nevnt i kommunikasjon med foreldrene, og kilden finnes heller ikke i journalen...

Når dette ikke er blitt oppdaget

må det vel nødvendigvis bety
at faktisk ingen i det involverte teamet
har tatt seg bryet med
å gjennomlese journalen hans?

La oss virkelig håpe

at denne «unøyaktigheten»

IKKE er representativ

for poliklinikkens arbeid

Og at LEDEREN ikke VANLIGVIS
fargelegger sine medarbeideres
utredningshorisont

basert på

forestillinger om barnets foreldre

For den stakkars psykologen

**ser ikke hvor hårreisende
feil hun er iferd med å begå**

La oss se på
egenskapene
man venter å finne hos en
autist

Autisme handler om

- **Sosiale ferdigheter**
- **Kommunikasjon og språk**
- **Sneverhet og monoton adferd**

Match på sistnevnte kjennetegn finner man ikke

Men foreldrene skjønner først etterpå at i forhold til sosiale ferdigheter, er gutten forhåndsdømt

– HER OGSÅ. Enn så lenge.

Først skal vi se på det avgjørende tredje kjennetrekket:

Kommunikasjon og språkferdigheter

Autisme vurderes ut fra

beskrivelser fra tiden tilbake til 2-års alder

Men fars kroniske sykdom har satt en effektiv stopper for hans hukommelse omkring dette, – og det var han som den gang oftest fulgte *gutten*

Mor derimot, var oftest opptatt med å ta seg av *jenta*

- Dette var helt naturlig arbeidsdeling den gang,
- med tanke på *foretrukne aktiviteter* de fire familiemedlemmene imellom

*Mor er dessuten nå midt i **cellegiftbehandling**. Hun har fått påvist kreft. Cellegiften påvirker hukommelsen*

Foreldrene sliter derfor med å besvare spørsmålene

Hvilke ORD kunne han nå egentlig da han var TO?

Nei, det kan de ikke huske nå

Men bekymret for språkutviklingen var de jo *ikke*

Barnehagen hadde endog skrytt av ettåringen:

- Han SIER ikke så mye,
- men han *forstår* åpenbart desto mer

Problemet er at gutten FORTSATT snakker svært FORT
og mange ganger utydelig, på grensen til snøvlete

Foreldrene har alltid tolket dette som tidsnød:

- *Responstiden på muskulaturen som skal uttale ordene, er for lav for ideen/tanken som vil ut*

Nå glemmer de dessuten å nevne **hørsel og øreverk**, at han hadde fått innlagt dren ved hhv 1 og 2½ års alder

Så poliklinikken
konkluderer ganske enkelt
Han ER autistisk

Nei, sier foreldrene igjen, det er feil

Men hva med ADHD?

- Jenta har jo denne diagnosen, påpeker foreldrene
- Og gutten har MER av de klassiske symptomene folk flest kjenner, som f.eks. manglende motorisk kontroll

Men poliklinikken avviser dette; de mener gutten IKKE oppfyller kriteriene for ADHD

- Allikevel – fortsetter foreldrene: – Når det gjelder autisme er jo situasjonen akkurat OMVENDT:
- **Uten at de derfor mener jenta er autistisk** – så har jenta likevel MER av de klassiske symptomene, f.eks. et og annet eksempel på forsiktig monoton adferd
- Og hun har tross alt vært testet TO ganger i autismespekteret, begge med samme resultat: *Hun er heller ikke autistisk*

Men poliklinikken
greier ikke å forklare dette
verken skriftlig eller muntlig

Hva med traumatisk stress?

Foreldrene har hele tiden hevdet:

- Stress er årsaken til at *begge barna* tidvis har vist uhensiktsmessig adferd, og da sterkt knyttet til sosiale sammenhenger hvor de føler seg *utrygge*
- **Det handler *kanskje* om dårlig emosjonell regulering, ja, men *IKKE* dårlig sosial kompetanse**
- Og de viser til at problemet med adferdsregulering langt fra opptrer hele tiden

Den er klart situasjonsbestemt og kan enkelt knyttes til mange års psykososial utrygghet

Men poliklinikken avviser kategorisk sammenhengen – de har ikke funnet noen holdepunkter for dette

Men... *hvordan*
gikk de frem

for å konkludere slik?
spør mor

Hele møtet går med
uten at foreldrene får klarhet i
konkret hva slags
undersøkellesaktiviteter
som har dannet grunnlaget for en så
kategorisk konklusjon

**Alt foreldrene sitter
igjen med, er et skrikende
uavklart spørsmål:**

Hvorfor blir de ikke trodd?

HVA er det mor gjør feil?

Er det noe med språket?

Hun får jo ikke forklart seg?

Hvorfor skjønner de ikke logikken?

Hva i alle dager kan hun gjøre?

Fortsatt vet mor

ingen ting om Poliklinikk-
lederens kategorisering
av foreldrene

og ingenting om *diagnosen som
plutselig har oppstått fra
ingen ting*

Men mor FÅR en mistanke

- **Hva KAN *BUP-systemet* om traumatisk stress?**

Hun forhører seg litt, og får mistanken bekreftet

- BUP jobber så å si utelukkende med *standardiserte tester*, som velges basert på fremsatte hypoteser
- *Og sannheten er*

Det finnes ingen slik standardtest for dette

Uten en test, ingen behov for noen hypotese

For hva skal de DA vurdere spørsmålet ut fra?

Gutten har jo ikke vært i krigen – tenker poliklinikken

*Og allikevel er det kanskje nettopp slik **han** har opplevd mye av skolegangen sin*

Dette er altså den hjelpen spesialisthelsetjenesten kan tilby

- Spørsmål om traumatisk stress forårsaket av *vedvarende krisetilstander i et sensitivt barns liv* passer ikke inn i de diagnostiske metodene som BUP-systemet råder over
- Enkeltsakene er dermed overlatt til den enkelte behandlers subjektive vurdering
- *Og behandlerens tid, overskudd og faglig selvinnsikt*

I guttens tilfelle ønsker poliklinikken åpenbart mye heller å få «klaff» i de skjemaene de faktisk har enn å **forstå** hva de står overfor

Men problemet er da

**GUTTEN FÅR IKKE DEN
HJELPEN HAN TRENGER**

For å gjøre en lang historie kort

Foreldrene sender en grundig tilbakemelding
hvor de punkt for punkt tilbakeviser foreløpig notat,
et dokument som presenterer vurderingene bak
autismeutredningen, ingen av de andre hypotesene

Poliklinikken kaller inn til nye møter,
men greier ikke å forklare sine funn
på en måte som foreldrene kan kjenne gutten igjen på

Poliklinikken klarer heller ikke å konkretisere hvorfor
foreldrenes forklaringer er feil

Så vil de avslutte saken, selv om gutten diagnostisk sett
dermed er mye verre stilt nå, enn før de startet opp

Arbeidet har da strukket seg over et helt år

Paradokset er:

Det er bare takket være at
det går SÅ MYE BEDRE med gutten nå,
at foreldrene finner mulighet for å
gjøre noe med det

På skolen
er gutten
endelig
begynt å trives

Så mor setter seg
enda en gang til PCen
for å forsøke
å bli forstått

Gutten ER ikke autist

Han skal aldeles ikke måtte leve med et slikt feilaktig stempel inn i voksen alder,

der forståelsepåere, om aldri så velment,

står i alvorlig fare for å gjøre vondt

veldig mye verre fordi de legger

feil styrker og **feil svakheter** til grunn

Tilfeldighetene vil ha det til

I mors søken etter dokumentasjon dukker det opp en masteroppgave om adferdsvansker hos barn

som utvikler seg som følge av frustrasjon

hos elever med særlig gode læreforutsetninger
men samtidig også en læreplanske

Fenomenet kalles dobbelteksepsjonelle barn

Og hun har funnet sitt forskningsmateriale gjennom forespørsel til en foreldreforening kalt Lykkelige barn

Beskrivelsene er forbløffende:

Så forskjellige barn, men samtidig SÅ velkjent!

Dette er vel verd
å undersøke nærmere
i jakten på å forstå gutten
og kunne hjelpe ham

Oppdagelsen avstedkommer TO ting

Mor sender en henvendelse til Lykkelige barn

Hun er desperat på jakt etter et nettverk, noen å dele erfaringer med **både for seg selv og barna**

men altså særlig sønnen som ikke har noe nettverk og heller ikke oppviser interesse for å skaffe seg et, til tross for et helt åpenbart og skrikende sosialt behov

Og BUP ber hun om

at dette med dobbelteksepsjonalitet undersøkes som alternativ til autismehypotesen

Og mor henviser til de sterke indisiene hun har funnet

Dét utløser

INGENTING

Først *nå* ber mor om kopi av journalen

Journalen og korrespondansen som følger er avslørende

Det viser seg at Poliklinikken har *justert* på oppdaget foreldrene avtalte – skriftlig – med Ambulant

Så oppdager foreldrene hvem som leder Poliklinikken

Gutten har fått sin nyoppdagede diagnose basert på noe Poliklinikkleder *trodde* hun husket fra tidligere

De hadde faktisk aldri en reell sjanse

I selvrettferdighetens navn går Poliklinikkens leder ut fra at dette bare handler om vanskelige foreldrene

Men godt lederskap

har aldri krevd at man

ALDRI

gjør noe feil

Det krever evne til å LÆRE av dem

På tide å ta en titt
på hva som har skjedd
i mellomtiden
på Privatskolen

Niende kapittel

Skoleledelse
på Salomoisk vis

Det er vår; fortsatt syvende klasse

Gutten er nå tilbake i klassen, med en heltids assistent

I friminuttene oppsøker han voksne eller eldre elever – de på ungdomsskoletrinnet

Det går litt opp og ned, gutten er roligere med støtten fra en voksen rundt seg hele tiden, ...men trives *ikke*

Han viser gjennomgående likegyldighet til det meste; klær, hygiene, lekser, fritidssysler, sosialt samvær

Foreldrene sliter med å mobilisere ham til alt annet enn tid foran datamaskinen

Samtidig er han en svamp etter sosial omgang

Gutten har enormt utbytte av å våge seg frempå, *men det skjer nesten aldri*

Skolen har tradisjon

med friluftslivs-leirskole mot slutten av syvende klasse

Lærerne på trinnet ser seg ikke istand til å gjennomføre noe slikt med denne gruppen

Og for gutten vil det IKKE være noen god løsning

Det blir sydd sammen et opplegg med dagsutflukter og en overnatting på skolen

Mor deltar som backup, angivelig som klassekontakt; viktig at gutten kan få kjenne seg så normal som mulig

Dette gir rikelig anledning til observasjon fra sidelinjen

Og inntrykket fra tidligere styrkes:

Dette er IKKE det klassemiljøet gutten trenger

Samtidig, rutinemessig
og helt uavhengig av dette
har skoleledelsen startet
planleggingen av neste skoleår;
herunder også guttens IOP

Dét får rektor til

å ta en telefon til mor

På tross av den negative responsen denne ideen opprinnelig fikk fra hjelpeapparatet –

– undrer Privatskolen nå om ikke

klasse-trinnbytte

likevel er en bedre løsning for gutten

Mor kunne ikke vært ivrigere

Hun avtaler øyeblikkelig
å skrive søknaden
som er påkrevd for å få lov til dette

*For selv med formidabel og langvarig
opptrapping av innsatsen, ER toget gått:*

*Sannsynligheten for å lykkes med videre
restitusjon i **denne klassen** er og blir
minimal*

Søknaden er klar allerede neste dag

Foreldrene tør IKKE å gi gutten
forhåpninger før vedtaket er et faktum

**Det er "Den gode skolen" som må bifalle,
og med god grunn frykter de at svaret kan bli nei**

Og sommerferien er like om døra
Uansett hva gutten vil tenke om dette,
har han IKKE bruk for NY utrygghet om
skoletilhørigheten sin

Det *blir* ingen avklaring
før i august

Til gjengjeld *har* PPT nå forstått!

De må riktignok gjøre observasjoner i
mottaksklassen før endelig vedtak,

men klarsignalet *blir* gitt

De mellommenneskelige og praktiske aspektene
VIL bli vektlagt slik at dette skal gå i orden

Gutten er utenlands **når avklaringen kommer**

sammen med
tanten, mormoren og en nevø

Så mor må fortelle ham via telefon
at han om en uke
skal begynne i NIENDE klasse

Reaksjonen tikker inn ved leggetid et par timer etterpå via tekstmelding*

*Navnefeltet er sladdet vekk

Gutten har en kronisk og grunnleggende skepsis til alt nytt og fremmed

Men foreldrene var helt sikre:
Dette er guttens *beste sjanse* til rehabilitering

**Mor blir likevel hjerteknust
av guttens respons**

Hun vet hva dette betyr –
og hva han dermed indirekte sier
om hvor ille han har hatt det

Og allikevel...

Mor er bekymret

Hun har bare skolens ord for at dette
klassetrinnet **har et bedre klassemiljø**

Og avgjørelsen kom for sent til at den nye elevfordelingen har tatt spesielle hensyn til gutten

Han trenger så innmari sårt et FELLESSKAP

Han trenger noen han «kople» med;
likesinnede som han kan bygge opp tillit til og
dele felles interesser med

Men *rektor* er
HELDIGVIS ikke helt ferdig

I siste time omrokkeres

klassemensetningen enda litt til –

– for at gutten skal havne med elever
som han har størst mulig sjanse om
å finne seg sosialt og faglig til rette
sammen med

**Når mor halvannet år senere
spør rektor om hva hun tror
de viktigste suksessfaktorene
har vært –**

**– har rektor glemt dette
øyeblikket av Salomoisk visdom**

**For vel er innsatsen betydelig
fra mange voksne
– særlig det første året –**

**Men sammenkoplingen
med riktige medelever
– og i særdeleshet to blant disse –
var det viktigste av alt for ham**

Så er det altså høst

Og gutten hopper rett inn i
NIENDE klasse

Du er kontaktlærer

Niende trinn er nettopp delt i to klasser

Og en av elevene skulle
egentlig gått i åttende

*De to årene denne eleven har gått på Privatskolen,
har du, som mann, flere ganger blitt tilkalt i friminuttene
for å stagge ham midt i et eller annet sinnesutbrudd*

Hva gjør du nå?

Du er selvfølgelig spent

Men helt klar:

Du **velger** å betrakte ham

- basert på hva han kan og får til
i situasjoner han mestrer
- fremfor basert på hva han ikke får til
i situasjoner han ikke mestrer

Du synes gutten fortjener en sjanse

Du planlegger isteden for

*at de vanskelige situasjonene
ikke skal OPPSTÅ*

Dermed har du fokus på

- tydelige forberedelser av gutten
- **godt samarbeid på trinnet**
- hyppig rådføring med ansvarsgruppa
- *og tett involvering av foreldrene*

*Og du har hjelp av en alltid tilstedeværende assistent,
som kan være dine øyne i nakken når en vanskelig
situasjon LIKEVEL er i ferd med å utvikle seg*

Denne hjelpen er essensiell

GUTTEN MÅ KJENNE MESTRING

for å greie å snu utviklingen

Og det må IKKE ENNÅ EN GANG

få etablere seg et stigma blant medelevene

Det er dessuten viktig at hjelpen gis av en person

- **Som gutten stoler på**
- *Som representerer kontinuitet*
- **Som har samme innstilling til gutten som deg selv**

Og rektor har FUNNET en slik person

Og strategien *fungerer*

- *med ett og annet unntak,*
- som oftest forårsaket av feilvurderinger hos odde timelærere eller vikar, i forhold til *vanskelighetsgraden* i forventningene til ham

Sakte stabiliseres guttens tilstand

- *Det alminnelige stressnivået går ned*
- **Dermed reduseres tilfellene av emosjonell ubalanse**
- Han tar gradvis økende ansvar for leksene og andre plikter
- Han gjenvinner interessen for sin egen fremtoning, hvilket vises i alt fra hygiene til klesvalg

Halvannet år senere
er han endelig klar for igjen
å sove på sitt eget soverom på nettene
Han er da 14 år

Bare unntaksvis har han greid dette tidligere,
ja selv mens han ennå delte rom med søsteren,
endte han likevel ofte opp inne hos foreldrene

Så de siste årene har han hatt egen madrass
på golvet på foreldrenes soverom

Så lang tid
kan det ta å bli trygg igjen
når et barn har følt seg
konstant utrygg
i skolehverdagen

For hverdagen består

**av skrekkelig mye
skole**

for et barn i skolealder

Så mye
at *noen* kan velge
å ta sitt eget liv

DENNE familien
opplever imidlertid en
soloppgang

Det aller siste
ansvarsgruppemøtet

Det går sakte

til å begynne med

En gigantisk

snuoperasjon

**som trinn for trinn flytter grensene
for hva han tør, eller gidder, å begi seg
ut på, også på fritiden**

Etter halvannet år

har han kommet så langt

at storesøsteren,

**like aktiv som alltid, likevel
smeller i en bekymret kommentar:**

Er hun plutselig blitt akterutseilt?

Og folk kommenterer

Gutten er blitt så rolig

Avbalansert

Du er kontaktlærer

**Det er tid for det aller siste
ansvarsmøtet**

Hva gjør du nå?

Du starter møtet med å si

til representantene fra PPT og BUP, og til mor

Det går så FANTASTISK BRA med gutten nå!

Og du legger til:

Det er først denne høsten at Privatskolen er blitt kjent med den gutten han EGENTLIG er

Så adferdsproblemene er borte

Men det er to saker du vil ta opp:

- Guttens igangsetting og egenledelse, særlig i store innleveringsoppgaver
- Og gruppearbeid

Og for å

**gjøre resten av historien
kort**

Saken til gutten

BLIR gjenopptatt hos BUP

De konkluderer:

**Det er ikke holdepunkt
for en diagnose innen
autismespekteret**

Begreper som
evnerikhet
og dobbelteksepsjonalitet
brukes ikke i BUP-systemet
Men hans evneprofil
ER svært ujevn

Og evneprofilen
passer barn med
dysleksi –

– samt "ADD"

(i motsetning til ADHD)

Det er altså ikke noe rart
at skriftlige arbeider,
selvledelse og igangsetting
er vanskelig for ham

Som følge av dette
sender BUP en tilsvarende
intern bestilling
for en ny utredning av JENTA

De skal bl.a. vurdere
traumene på nytt

**Dette arbeidet er i skrivende
stund ennå ikke påbegynt**

Sjefen for BUP

er svært ydmyk overfor mor

Han innrømmer at BUP-systemet
**HAR problemer med å identifisere
konsekvensene av mobbing
*OG å skille symptomene fra andre
mer velkjente diagnoser***

Mor er bare

HJERTENS GLAD og LETTET

Forhåpentligvis blir ikke nestemann som
kommer dit med samme type symptomer,
avfeid like lett

Ikke på *dette* BUP-kontoret iallfall

**Men mor sover fremdeles
skrekkelig dårlig**

Hun trenger bearbeidelse
– også av behandlingen som
"Den gode skolen" har gitt henne og
familien hennes

"Den gode skolen"
har imidlertid **ikke** noe
å lære

For så skjer dette

For å få igjen nattesøvnen, får mor et råd av fastlegen

- Oversend de ubesvarte spørsmålene deres, på nytt nå, råder han
- Slik gir dere kommunen en ny anledning til å rydde opp, lære av feilene og be om unnskyldning
- Og mor oversender begge klagesakene enda en gang til skolesjefen

Til tross for at det er de samme dokumentene helt uten nye opplysninger, presterer svaret følgende vinkling:

«Alle vurderinger ... ble imidlertid gjort etter beste skjønn ... Dette vurderte skolesjefen den gang som et forsvarlig opplæringstilbud **utifra den foreliggende informasjon**»

Men ikke nok med det

På kommunens offisielle vegne svarer skolesjefen så

- «*kommunen tar foresattes **synspunkter** i klagen til etterretning*»
- Men «*realitetene i disse synspunktene og videre saksbehandling*» tar kommunen først
«dersom det på ny skal etableres et skoletilbud for eleven» på en av kommunens skoler

Dette er i sannhet litt av et eksempel på bruken av kommunens lovpålagte kvalitetssystem

- dette som skal være et «aktivt» og «kontinuerleg og systematisk arbeid» for «å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane»

Svaret sier med andre ord

- at guttens tilbud den gangen nå likevel dessverre viser seg å ha *vært* uforsvarlig
- at *tilgjengelig informasjon* var for dårlig til å gjøre en bedre vurdering
- men at skolesjefen fremdeles ikke akter å gjøre noe for å forbedre forholdene

**Hvilken ny informasjon
er det han plutselig besitter
som gjør at han ser saken
annerledes nå?**

Faktum er

bedre dokumenterte klagesaker

har han neppe sett i sin levetid

Det var det som gjorde det så viktig

å kneble foreldrenes stemme

Med alle midler

På sin ferd har skolesjefen brutt

Opplæringsloven

Forvaltningsloven

Barnevernloven

Offentligloven

**samt alle etiske normer
for alminnelig oppførsel**

i møte med noen av samfunnets aller
mest sårbare

På tide med en siste titt
innom Opplæringsloven

I paragrafen om STRAFF – sitat:

Med bøter

eller fengsel i inntil 3 måneder

eller begge delar

blir den straffa

som forsettleg

eller aktlaust

bryt krava i dette kapitlet

eller i forskrifter gitt i medhald av det.

Medverknad

blir straffa på same måten.

Det er til enhver tid
50 000 mobbeofre
i dette landet

Hvor mange

REKTORER OG SKOLESJEFER
er blitt bøtlagt eller satt i fengsel
i årene siden trivselsparagrafen
ble rettskraftig?

Så da er det vel

VERKEN FORSETT

ELLER AKTLØYSE

som er medvirkende faktorer?

Men fortell nå bare

Hva er det da?

Og like viktig

HVEM ER DET

i skolenorge som skal
bedrive skoleledelse?

Det må vel være
FORELDRENE?

Nei, argumentasjonen

henger overhode ikke

på greip

Men makta rår

Og ordet systemsvikt er det ingen
som vil ta i sin munn

Det er
YNKELIG

Og ikke uten
en betydelig kostnad

Tiende kapittel

Omkostninger

Grovt regnet
og i gjennomsnitt
har mor nedlagt
nesten et helt årsverk
PER ÅR

i EKSTRAORDINÆR
oppfølging av de to barna siden
eldstejenta begynte på skolen

Det har gått med

TIMEVIS med trøst på sengekanten

Stadig arbeid med fleksibiliteten overfor de evige repetisjonene, og mangelen på rettmessig anerkjennelse

Uendelig mange forsøk på å snu barnas stadig mer ødelagte tiltro til skolen som institusjon, til barn og voksne, og med dét til samfunnet og livet generelt

Praktisk og moralsk støtte til konstant stressede barn

Kompensasjon for stagnert utvikling og tapt livsglede

Og TIMEVIS med møter, telefoner, e-poster og brevskrivning, for å få den nødvendige hjelpen

Og alt dreier seg om **RETTE TIL TRIVSEL PÅ SKOLEN**

Noe hjemkommunen kjemper imot med alle midler

Stadig oftere

opp gjennom disse årene
har det også frarøvd mor av

sårt tiltrengt nattesøvn

som allerede VAR nede på 5-6 timer pr natt

Far er jo syk

Alt står og faller på henne

Ett årsverk

for livets opphold

**Ett årsverk for nødvendig
skoleoppfølging og omsorg til barna**

**Pluss hus og hjem, nabovarsler, takrenner,
snømåkking, bilvask, og ødelagte
vannpumper**

Og på toppen altså en syk ektemann

HVOR LENGE

hadde DU holdt ut?

Men det verste er

Mor har kjent seg

**SÅ totalt
maktesløs**

Og mutters
alene

For her i dette landet
gjelder IKKE ordtaket

”It takes a village to raise a child”

At et barn
er ensom
blir mobbet
og ikke har venner

**Det er altfor
rått
brutalt
og fullstendig tabubelagt**

Særlig når barnet
PROTESTERER
på måter som

blir oppfattet som adferdsvansker

Så når ansvarlig part
IKKE vil HJELPE
er både barn og foreldre
overlatt til seg selv

**«KIDS DO WELL
IF THEY CAN»**

(Sitat, Ross Greene)

Har Norge lært av dette?

**Disse to barna har
gjennom elleve år demonstrert loven
med all mulig tydelighet**

**Godt psykososialt miljø; i neste omgang venner, ER
helt kritisk for utviklingen til et hvilket som helst barn**

Foreldrene kunne vært blinde eller døve, skilte, senile, kun
snakket kinesisk, de kunne hatt tre armer eller utlagt tarm,
– og det ville ikke endret noen ting:

**Barna har likevel rett på de samme tiltakene
*sånn at klassemiljøet fungerer – også for dem***

Det er de voksne

som er ansvarlig
for skolemiljøet

**SLUTT å skyve ansvaret over på
BARNA**

**OG: Først når de tilstedeværende voksne forstår hva
problemet er, kan de bidra til å løse det**

Ellevte kapittel

Nye virkemidler

JA!

Det er et

SKRIKENDE BEHOV

for nye virkemidler

Mors forslag etter elleve års erfaring

er blitt usedvanlig lang og omfattende

**Disse forslagene
blir ikke dekket her**

**Se eget dokument
«TILTAKSNOTAT»**

som oppsummerer noen av dem

Holdt du ut
Helt hit?

Da har du kanskje gjenkjent
noen av erfaringene denne moren og
familien har gjort seg

Send fortellingen
VIDERE!

Det er altfor få

**sannhetsvitner som involverer mobbing,
utestengelse og ensomhet**

TUSEN TAKK

**for din tid og ditt engasjement
i denne kampen
for at alle barn
skal FÅ HØRE TIL**